

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความพากเพียรเมื่อตกยาก

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์

เวลา ๖ ชั่วโมง

สาระที่ ๑ การอ่าน

สาระการเรียนรู้

๑. การอ่านบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองประเภทกาพย์
๒. บทประพันธ์เรื่องกาพย์พระไชยสุริยา

สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว หมายถึง การอ่านถ้อยคำที่มีผู้เรียบเรียงหรือประพันธ์ไว้ โดยการเปล่งเสียง และวางจังหวะเสียงให้ไปตามความนิยมและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน การอ่านออกเสียงร้อยกรองมี ๒ วิธี คือ อ่านอย่างคำพูดธรรมดาและอ่านอย่างทำนองเสนาะ การอ่านอย่างเสียงพูดมีวิธีการอ่านเช่นเดียวกับการอ่านร้อยแก้ว แต่เพิ่มจังหวะวรรคตอนเน้นสัมผัส และเอื้อนเสียงตามสมควรแก่ชนิดของคำประพันธ์

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสม

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. อธิบายความหมายของการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
๒. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองจากกาพย์เรื่องพระไชยสุริยาได้ถูกต้อง

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองจากกาพย์เรื่องพระไชยสุริยา

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด
- ข้อ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ข้อ ๓ มีวินัย
- ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้
- ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่องความหมายและหลักเกณฑ์ของการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๔. ครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเรื่องการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว โดยให้เวลาในการศึกษา ๑๐ นาที พร้อมยกตัวอย่างการแบ่งวรรคตอนในการอ่านเพื่อให้นักเรียนเห็นภาพได้ชัดเจนมากขึ้น ดังนี้
“ในปัจจุบันกล่าวกันว่า/เรากำลังอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์หรือเรียกอีกอย่างว่าโลกไร้พรมแดน//แต่จะเรียกอย่างไรก็ตามเกิด/การอ่าน/ก็เป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนในทศวรรษนี้/เพราะโลกของการศึกษา/ไม่ได้จำกัดอยู่ภายในห้องเรียน/ที่มีลักษณะรูปทรงสี่เหลี่ยมแคบ ๆ เท่านั้น/แต่ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศต่างๆ/ได้ย่อโลกให้เล็กลงเท่าที่เรายากรู้ได้รวดเร็ว”
๕. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้วให้นักเรียนทำ ให้เวลา ๑๕ นาที
๖. นักเรียนส่งใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูเฉลยใบงานพร้อมทั้งอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติม
๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๙. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง การแบ่งวรรคตอนในการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ให้นักเรียนทำเป็นบ้าน

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน และเฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง การแบ่งวรรคตอนในการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาเรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. นักเรียนศึกษาความหมายของการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ครูอธิบายเนื้อหา ความหมายของบทร้อยกรอง หลักเกณฑ์ในการอ่านร้อยกรอง ข้อควรระวังในการอ่าน บทร้อยกรอง และคุณค่าของการอ่านบทร้อยกรอง ให้นักเรียนฟัง

๓. ครูแจกใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรองให้นักเรียนศึกษาเนื้อหา ใช้เวลาในการศึกษา ๑๐ นาที พร้อมยกตัวอย่างการแบ่งวรรคตอนในการอ่านเพื่อให้นักเรียนเห็นภาพ ได้ชัดเจนมากขึ้น ดังนี้

ตัวอย่างการแบ่งวรรคตอนกาพย์ยานี ๑๑

“ขุนนาง/ต่างลุกวิ่ง	ท่านผู้หญิง/วิ่งยุตหลัง
ปลวัน/ดันตังตัง	ปลั่งปลัดตก/หกดะเมน
พระสงฆ์/ลงจากกุฏิ	วิ่งอุตุต/นุดมือเณร
หลวงซี/หนีหลวงเถร	ลงโคลนเลน/แผ่นผาดโผน”

๔. หลังจากนั้นครูแจกใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง ใช้เวลาในการทำ ๑๕ นาที

๕. นักเรียนส่งใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูเฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง พร้อมทั้งอธิบายเนื้อหา เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรองเพิ่มเติม

๗. ครูให้นักเรียนเขียนแผนผังบังคับของบทร้อยกรองแต่ละประเภทเป็นการบ้าน โดยให้นักเรียนสืบค้นจากสื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือ เป็นต้น

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน และเฉลยแผนผังบังคับของ บทร้อยกรองแต่ละประเภท หลังจากนั้นจึงเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องกาพย์พระไชยสุริยา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. นักเรียนศึกษาประวัติความเป็นมา ประวัติผู้แต่ง ลักษณะคำประพันธ์เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

๔. นักเรียนศึกษาลักษณะคำประพันธ์ ครูเขียนแผนผังลักษณะคำประพันธ์ ของกาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉก ๑๖ และกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ ให้นักเรียนดูบนสื่อโดยฉายผ่านจอโปรเจคเตอร์ พร้อมทั้งอธิบายว่าในเรื่องกาพย์พระไชยสุรียานั้นมีการแบ่งวรรคในการอ่านอย่างไร

๕. ครูอ่านกาพย์เรื่องพระไชยสุริยาตอนใดตอนหนึ่งโดยอ่านออกเสียงเป็นบทร้อยกรอง ให้นักเรียนฟังการแบ่งวรรคตอนของกาพย์นั้นๆ ได้ถูกต้องกับหลักการแบ่งวรรคตอน

๖. ครูอ่านกาพย์พระไชยสุริยาให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนอ่านตาม

๗. ครูให้นักเรียนอ่านกาพย์เรื่องพระไชยสุริยาด้วยตัวเองพร้อมกันทุกคน เพราะครูจะรู้ว่า นักเรียนสามารถอ่านกาพย์ตามลักษณะของการอ่านได้ถูกต้องหรือไม่

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๘. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับกาพย์เรื่องพระไชยสุริยาแล้วให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- กาพย์พระไชยสุริยาประกอบไปด้วยกาพย์ชนิดใดบ้าง
- กาพย์ยานี ๑๑ มีการแบ่งวรรคตอนอย่างไร

๙. ครูให้นักเรียนไปฝึกท่องกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ เพื่อจะทำให้เกิดการจดจำในคำประพันธ์ ในเรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

ชั่วโมงที่ ๔

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องกาพย์พระไชยสุริยา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียน กลุ่มละ ๖ – ๗ คน โดยการนับเลข ๑ – ๗ หากใครนับได้ เลขอะไรก็ให้ไปอยู่กับเพื่อนที่นับได้เลขเดียวกัน

๓. หลังจากได้กลุ่มแล้วให้นักเรียนนั่งกันเป็นกลุ่ม แล้วร่วมกันฝึกท่องกาพย์ตอนใดตอนหนึ่งที่อยู่ในเรื่องกาพย์พระไชยสุริยา โดยครูเป็นผู้กำหนดให้ท่องกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ ให้เวลาในการฝึกท่อง ๑๕ นาที

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

๕. ครูสังเกตและให้คะแนนนักเรียนโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับกาพย์เรื่องพระไชยสุริยาแล้วให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ มีลักษณะการแบ่งวรรคตอนอย่างไร

ชั่วโมงที่ ๕

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่องกาพย์พระไชยสุริยา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. ครูอธิบายบทวิเคราะห์ของกาพย์พระไชยสุริยา ในหนังสือวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ว่ากาพย์พระไชยสุรินนั้นมีคุณค่าทางด้านใดบ้าง

๓. ครูให้นักเรียนศึกษาคุณค่าที่ได้จากเรื่องกาพย์พระไชยสุริยาซึ่งมี ๒ ด้าน คือ คุณค่าด้านเนื้อหา และคุณค่าด้านวรรณศิลป์ ให้เวลาศึกษา ๑๐ นาที

๔. ครูให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของคุณค่าจากเรื่องกาพย์พระไชยสุริยา โดยทำเป็นแผนผังความคิดใส่กระดาษ A4 ให้เวลา ๒๐ นาที

๖. นักเรียนรวบรวมแผนผังความคิดส่ง

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับกาพย์เรื่องพระไชยสุริยาแล้วให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- คุณค่าทางด้านเนื้อหาจากเรื่องกาพย์พระไชยสุริยามีอะไรบ้าง
- คุณค่าทางด้านวรรณศิลป์จากเรื่องกาพย์พระไชยสุริยามีอะไรบ้าง

ชั่วโมงที่ ๖

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องกาพย์พระไชยสุริยา

๒. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา ให้นักเรียนทำ ใช้เวลา ๑๕ นาที

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. นักเรียนส่งแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

๔. ครูแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ให้นักเรียนวาดภาพประกอบจากนิทานเรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา กลุ่มละ ๒ ภาพ ระบายสีให้สวยงาม เพื่อนำผลงานไปติดป้ายนิเทศในห้องเรียน

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพประกอบนิทานเรื่องพระไชยสุริยา ให้เวลา ๒๐ นาที

๖. นักเรียนส่งผลงานการวาดภาพ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. จอโปรเจคเตอร์

๓. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๔. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง

๕. ใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๖. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การแบ่งวรรคตอนในการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๗. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง

๘. ใบงานที่ ๔ เรื่อง การแบ่งวรรคตอนบทร้อยกรองประเภทกาพย์

๙. แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

กระบวนการวัดและประเมินผล

การวัดผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายความหมาย ของการอ่านออกเสียง บท ร้อย แก้ว และ ร้อยกรองได้ถูกต้อง	- การทำใบงาน	- แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน - แบบบันทึกคะแนน แบบทดสอบ	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป
๒. อ่านออกเสียงบท ร้อยแก้วและร้อยกรอง จากกาพย์เรื่องพระไชย สุริยาได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียง	แบบสังเกตพฤติกรรม	ได้ระดับดีขึ้นไป

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑	
เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว	
เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว หมายถึง การอ่านถ้อยคำที่มีผู้เรียบเรียงหรือประพันธ์ไว้ โดยการเปล่งเสียง และวางจังหวะเสียงให้เป็นไปตามความนิยมและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ไปสู่ผู้ฟัง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมคล้อยตามไปกับเรื่องราวหรือรสประพันธ์ที่อ่าน

หลักเกณฑ์ในการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๑. ก่อนอ่านควรศึกษาเรื่องที่อ่านให้เข้าใจ เพื่อแบ่งวรรคตอน
๒. อ่านให้คล่องและเสียงดังพอเหมาะกับสถานที่และจำนวนผู้ฟัง
๓. อ่านให้คล่องและถูกต้องตามอักขรวิธี โดยเฉพาะ ร ล คำควบกล้ำต้องออกเสียงให้ชัดเจน
๔. เน้นเสียงและถ้อยคำ ตามน้ำหนักความสำคัญของใจความ ใช้เสียงและจังหวะให้เป็นไปตามเนื้อเรื่อง เช่น ดุ อ่อนหวาน จริงจัง เป็นต้น
๕. อ่านออกเสียงให้เหมาะสมกับประเภทของเรื่อง เช่น ถ้าเรื่องที่เป็นข้อเท็จจริงทั่วไป จะอ่านออกเสียงธรรมดาให้ชัดเจน
๖. ในระหว่างที่อ่านควรกวาดสายตามองตัวอักษร สลับกับการเงยหน้าขึ้นมามองดูผู้ฟังในลักษณะที่เหมาะสม และดูเป็นธรรมชาติ
๗. ถ้าอ่านในที่ประชุม ต้องยืนทรงตัวในท่าที่สง่า มือที่จับกระดาษอยู่ในท่าทางที่เหมาะสม ไม่เกร็ง ไม่ยกกระดาษ หรือเอกสารบังหน้า หรือไม่ถือไว้ต่ำจนเกินไปจนต้องก้มลงอ่านจนตัวงอ

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง	
เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การอ่านออกเสียงร้อยกรอง

การอ่านออกเสียงร้อยกรอง เป็นการอ่านที่มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลิน ชาบซึ่งในรสของคำประพันธ์ ซึ่งจะต้องอ่านอย่างมีจังหวะ ลีลา และท่วงทำนองตามลักษณะคำประพันธ์แต่ละชนิด

การอ่านร้อยกรองอ่านได้ ๒ แบบ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียงธรรมดา เป็นการอ่านออกเสียงพูดตามปกติเหมือนกับการอ่านร้อยแก้ว แต่มีจังหวะวรรคตอน
๒. อ่านเป็นทำนองเสนาะ เป็นการอ่านอย่างมีสำเนียงสูง ต่ำ หนัก เบา ยาว สั้น เป็นทำนองเหมือนเสียงดนตรี มีการเอื้อนเสียง เน้นสัมผัสตามจังหวะลีลา มีท่วงทำนองตามลักษณะบังคับของบทประพันธ์ให้ชัดเจนและเหมาะสม

หลักเกณฑ์ในการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

๑. ศึกษาลักษณะบังคับของคำประพันธ์ เช่น การแบ่งจังหวะ จำนวนคำสัมผัส วรรณยุกต์ เสียงหนักเบา เป็นต้น
๒. อ่านให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์
๓. อ่านเสียง ร ล คำควบกล้ำให้ชัดเจน
๔. อ่านออกเสียงดังให้ผู้ฟังได้ยินทั่วถึง ไม่ดังหรือค่อยจนเกินไป
๕. คำที่รับสัมผัสกันต้องอ่านออกเสียงให้ชัดเจน ถ้าเป็นสัมผัสนอก ต้องทอดเสียงให้ยาวกว่าธรรมดา
๖. มีศิลปะในการใช้เสียง เอื้อนเสียง และทอดจังหวะให้เข้าจนจบบท

ข้อควรระวังในการอ่านร้อยกรอง

๑. ก่อนอ่านควรรักษาสุขภาพให้ดี มีความพร้อมทั้งกายและใจ จะช่วยให้มีความมั่นใจมากขึ้น
๒. ตั้งสติให้มั่นคง ไม่หวั่นไหว ตื่นเต้น ตกใจ หรือประหม่า ควรมีสมาธิก่อนอ่านและขณะอ่าน เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด
๓. ก่อนอ่านควรดูบทอ่านอย่างคร่าว ๆ และรวดเร็วเพื่อพิจารณาคำยาก หรือการผันวรรณยุกต์และอื่น ๆ
๔. พิจารณาทopicที่จะอ่านเพื่อการตัดสินใจ เลือกใส่อารมณ์ในบทอ่านให้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อความ
๕. หมั่นศึกษาฝึกฝนการอ่านทำนองเสนาะจากผู้รู้เกี่ยวกับกลวิธีต่าง ๆ อยู่เสมอ จึงจะสามารถอ่านทำนองเสนาะได้อย่างไพเราะ

คุณค่าของการอ่านร้อยกรอง

๑. ผู้ฟังเห็นความงามของบทร้อยกรองที่อ่าน
๒. ผู้ฟังได้รับความไพเราะและเกิดความซาบซึ้ง
๓. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๔. จดจำบทร้อยกรองได้รวดเร็วแม่นยำ
๕. ช่วยกล่อมเกล่าจิตใจให้เป็นคนอ่อนโยน
๖. ช่วยสืบทอดวัฒนธรรมในการอ่านทำนองเสนาะไว้เป็นมรดกของชาติ

ใบงานที่ ๑

เรื่อง หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
--	--

วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

[illegible][illegible]

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว	
เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (ข้อละ ๕ คะแนน)

๑. การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว หมายถึง

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว หมายถึง การอ่านถ้อยคำที่มีผู้เรียบเรียงหรือประพันธ์ไว้ โดยการเปล่งเสียง และวางจังหวะเสียงให้เป็นไปตามความนิยมและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ไปสู่ผู้ฟัง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมคล้อยตามไปกับเรื่องราวหรือรสประพันธ์ที่อ่าน

๒. จงบอกหลักเกณฑ์ของการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๑. ก่อนอ่านควรศึกษาเรื่องที่อ่านให้เข้าใจ เพื่อแบ่งวรรคตอน

๒. อ่านให้คล่องและเสียงดังพอเหมาะกับสถานที่และจำนวนผู้ฟัง

๓. อ่านให้คล่องและถูกต้องตามอักขรวิธี โดยเฉพาะ ร ล คำควบกล้ำต้องออกเสียงให้ชัดเจน

๔. เน้นเสียงและถ้อยคำ ตามน้ำหนักความสำคัญของใจความ ใช้เสียงและจังหวะให้เป็นไปตามเนื้อเรื่อง เช่น ดุ อ่อนหวาน จริงจัง เป็นต้น

๕. อ่านออกเสียงให้เหมาะสมกับประเภทของเรื่อง เช่น ถ้าเรื่องที่เป็นข้อเท็จจริงทั่วไป จะอ่านออกเสียงธรรมดาให้ชัดเจน

๖. ในระหว่างที่อ่านควรกวาดสายตามองตัวอักษร สลับกับการเงยหน้าขึ้นมามองดูผู้ฟังในลักษณะที่เหมาะสม และดูเป็นธรรมชาติ

๗. ถ้าอ่านในที่ประชุม ต้องยืนทรงตัวในท่าที่สง่า มือที่จับกระดาษอยู่ในท่าทางที่เหมาะสม ไม่เกร็ง ไม่ยกกระดาษ หรือเอกสารบังหน้า หรือไม่ถือไว้ต่ำจนเกินไปจนต้องก้มลงอ่านจนตัวงอ

ใบงานที่ ๒	
เรื่อง การแบ่งวรรคตอนในการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว	
เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งวรรคตอนร้อยแก้วต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

เรือลำหนึ่งแล่นเอื่อยๆ มาในลำคลองอย่างไม่รีบร้อนแม้ว่าเป็นเวลาแดดจัดก็ตามประทุนเรือช่วยบดบังไอแดดไว้ได้เป็นอย่างดีจนกระทั่งถึงศาลาท่าน้ำรูปเก๋งจีนซึ่งมองเห็นแต่ไกลเรือลำนั้นจึงเบนหัวเข้าเทียบท่า

ผู้ที่ก้าวขึ้นจากเรือเป็นชายหนุ่มรูปร่างสูงใหญ่ผิวขาวลักษณะทะมัดทะแมงแม้มิได้แต่งกายผิดไปจากชาวบ้านแต่ท่าทีที่ก้าวขึ้นอย่างมั่นใจในตัวเองตลอดจนความนอบน้อมที่ผู้คนในบ้านแสดงต่อเขาเป็นเรื่องบอกให้รู้อยู่ในที่ว่าชายหนุ่มผู้นี้ไม่ใช่ชาวบ้านสามัญ

ปีนั้นเป็นปี พ.ศ. ๒๓๗๓ปีที่หกในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจะว่าไปก็นับว่าหลายปีเต็มทีที่พี่ที่เคยนั่งอยู่ในบ้านเดิมในฐานะหนุ่มน้อยลูกจีนผู้หวังเอาดีในราชการไทยแต่เมื่อกลับมาที่บ้านครั้งใดพี่ก็ไม่เคยรู้สึกว่าตัวเองคือขุนนางหนุ่มอย่างที่ใครๆ เขาเรียกกันว่าคุณหลวงมากไปกว่าเด็กน้อยคนเดิมที่เติบโตอยู่ในบ้านหลังนี้แวดล้อมด้วยพ่อแม่พี่น้องจนดูเหมือนกาลเวลาหยุดนิ่งอยู่ในบ้านหลังนี้มาร่วมสิบปีแล้วไม่ได้เคลื่อนคล้อยนำความเปลี่ยนแปลงมาให้อย่างบ้านอื่นๆ เขา

แม่พลับยังนั่งอยู่ในบ้านของหล่อนอย่างที่เคยนั่งมาแล้วหลายปีแวดล้อมด้วยสาวๆ ภายในบ้านตามเคยเมื่อลูกชายคนโตเข้าไปให้เห็น/หล่อนก็ตืออกดีใจราวกับว่าไม่เห็นหน้าลูกมาเสียหลายปีลูบหน้าลูบหลังทักทายตามเคย

ว.วินิจฉัยกุล,รัตนโกสินทร์ : ๒๕๓๔

เฉลยใบงานที่ ๒	
เรื่อง การแบ่งวรรคตอนในการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว	
เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งวรรคตอนร้อยแก้วต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

เรือลำหนึ่งแล่นเอื่อยๆ มาในลำคลองอย่างไม่รีบร้อน//แม้ว่าเป็นเวลาแดดจัดก็ตาม//
 ประทุนเรือช่วยยบดบังไอแดดไว้ได้เป็นอย่างดี//จนกระทั่งถึงศาลาท่าน้ำรูปเก๋งจีนซึ่งมองเห็นแต่ไกล//
 เรือลำนั้นจึงเบนหัวเข้าเทียบท่า

ผู้ที่ก้าวขึ้นจากเรือเป็นชายหนุ่มรูปร่างสูงใหญ่/ผิวขาว/ลักษณะทะมัดทะแมง/แม้มิได้แต่งกาย
 ผิดไปจากชาวบ้าน/แต่ท่าทีที่ก้าวขึ้นอย่างมั่นใจในตัวเอง/ตลอดจนความนอบน้อมที่ผู้คนในบ้านแสดง
 ต่อเขา/เป็นเรื่องบอกให้รู้อยู่ในที่ว่าชายหนุ่มผู้นี้ไม่ใช่ชาวบ้านสามัญ

ปีนั้นเป็นปี พ.ศ. ๒๓๗๓/ปีที่หกในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว/จะว่าไป
 ก็นับว่าหลายปีเต็มทีที่ที่פקเคยนั่งอยู่ในบ้านเดิมในฐานะหนุ่มน้อยลูกจีนผู้หวังเอาดีในราชการไทย/
 แต่เมื่อกลับมาที่บ้านครั้งใด/פקไม่เคยรู้สึกที่ว่าตัวเองคือขุนนางหนุ่มอย่างที่ใครๆ เขาเรียกกันว่า/
 คุณหลวง/มากไปกว่าเด็กน้อยคนเดิมที่เติบโตอยู่ในบ้านหลังนี้/แวดล้อมด้วยพ่อแม่พี่น้องจนดูเหมือน
 กาลเวลาหยุดนิ่งอยู่ในบ้านหลังนี้มาร่วมสิบปีแล้ว/ไม่ได้เคลื่อนคล้อยนำความเปลี่ยนแปลงมาให้
 อย่างบ้านอื่นๆ เขา//

แม่พลับยังนั่งอยู่ในบ้านของหล่อนอย่างที่เคยนั่งมาแล้วหลายปี/แวดล้อมด้วยสาวๆ
 ภายในบ้านตามเคย/เมื่อลูกชายคนโตเข้าไปให้เห็น/หล่อนก็ตืออกดีใจราวกับว่าไม่เห็นหน้าลูกมาเสีย
 หลายปี/ลูบหน้าลูบหลังทักทายตามเคย//

ว.วินิจฉัยกุล,รัตนโกสินทร์ : ๒๕๓๔

ใบงานที่ ๓	
เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง	
เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. การอ่านออกเสียงร้อยกรอง หมายถึง

.....

.....

.....

๒. การอ่านออกเสียงร้อยกรองอ่านได้ก็แบบอะไรบ้างจงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

๓. จงบอกหลักเกณฑ์ในการอ่านออกเสียงร้อยกรองมา ๓ ข้อ

.....

.....

.....

.....

.....

๔. ข้อควรระวังในการอ่านร้อยกรองมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

๕. จงบอกคุณค่าของการอ่านออกเสียงร้อยกรองมา ๓ ข้อ

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง	
เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. การอ่านออกเสียงร้อยกรอง หมายถึง

การอ่านออกเสียงร้อยกรอง เป็นการอ่านที่มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลิน ชาบซึ่งในรสของคำประพันธ์ ซึ่งจะต้องอ่านอย่างมีจังหวะ ลีลา และท่วงทำนองตามลักษณะคำประพันธ์แต่ละชนิด

๒. การอ่านออกเสียงร้อยกรองอ่านได้กี่แบบอะไรบ้างจงอธิบาย

การอ่านร้อยกรองอ่านได้ ๒ แบบ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียงธรรมดา เป็นการอ่านออกเสียงพูดตามปกติเหมือนกับการอ่านร้อยแก้ว แต่มีจังหวะวรรคตอน

๒. อ่านเป็นทำนองเสนาะ เป็นการอ่านอย่างมีสำเนียงสูง ต่ำ หนัก เบา ยาว สั้น

๓. จงบอกหลักเกณฑ์ในการอ่านออกเสียงร้อยกรองมา ๓ ข้อ

๑. ก่อนอ่านควรศึกษาเรื่องที่อ่านให้เข้าใจ เพื่อแบ่งวรรคตอน

๒. อ่านให้คล่องและเสียงดังพอเหมาะกับสถานที่และจำนวนผู้ฟัง

๓. อ่านให้คล่องและถูกต้องตามอักขรวิธี โดยเฉพาะ ร ล คำควบกล้ำต้องออกเสียงให้ชัดเจน

๔. ข้อควรระวังในการอ่านร้อยกรองมีอะไรบ้าง

๑. ก่อนอ่านควรรักษาสุขภาพให้ดี มีความพร้อมทั้งกายและใจ จะช่วยให้มีความมั่นใจมากขึ้น

๒. ตั้งสติให้มั่นคง ไม่หวั่นไหว ตื่นเต้น ตกใจ หรือประหม่า

๓. ก่อนอ่านควรดูบทอ่านอย่างคร่าวๆ และรวดเร็วเพื่อพิจารณาคำยาก

๔. พิจารณابทที่จะอ่านเพื่อการตัดสินใจ เลือกใส่อารมณ์ในบทอ่านให้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อความ

๕. หมั่นศึกษาฝึกฝนการอ่านทำนองเสนาะจากผู้รู้เกี่ยวกับกลวิธีต่าง ๆ อยู่เสมอ

๕. จงบอกคุณค่าของการอ่านออกเสียงร้อยกรองมา ๓ ข้อ

๑. ผู้ฟังเห็นความงามของบทร้อยกรองที่อ่าน

๒. ผู้ฟังได้รับความไพเราะและเกิดความซาบซึ้ง

๓. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ใบงานที่ ๔	
เรื่อง การแบ่งวรรคตอนบทร้อยกรองประเภทกาพย์	
เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (ข้อละ ๕ คะแนน)

๑. จงแบ่งวรรคตอนกาพย์ฉบับ ๑๖ ต่อไปนี้ให้ถูกต้องกับหลักของการอ่านออกเสียง
บทร้อยกรอง

พระไชยสุริยาภูมิ	พาพระมเหสี
มาทีในลำสำเภา	
ข้าวปลาหาไปไม่เบา	นารีที่เยาว์
ก็เอาไปในเกตรา	
เฝ้าแก่ชาวแม่แถมมา	เสนีเสนา
ก็มาในลำสำเภา	

๒. จงแบ่งวรรคตอนกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ ต่อไปนี้ให้ถูกต้องกับหลักของการอ่านออกเสียง
บทร้อยกรอง

	ขึ้นใหม่ในกล	ก กา ว่าปน	ระคนกันไป
เอ็นดูภูธร	มานอนในไพร	มณฑลตันไทร	แทนไพรชนต์สถาน
	ส่วนสุมาลี	วันทาสามี	เทวียู่งาน
เฝ้าอยู่ดูแล	เหมือนแต่ก่อนกาล	ให้พระภูบาล	สำราญวิญญา
	พระชนนवलนอน	เชิญใจไม้ขอน	เหมือนหมอนแม่นา
ภูธรสอนมนต์	ให้บันภาวนา	เย็นคำล่ำว่า	กันป่าภัยพาล

เฉลยใบงานที่ ๔	
เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง	
เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (ข้อละ ๕ คะแนน)

๑. จงแบ่งวรรคตอนกาพย์ฉบับ ๑๖ ต่อไปนี้ให้ถูกต้องกับหลักของการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

พระไชย/สุริยา/ภูมิ	พาพระ/มเหสี
มาที/ในลำ/สำเภา	
ข้าวปลา/หาไป/ไม่เบา	นารี/ที่เฝ้า
ก็เอา/ไปใน/เกตรา	
เถ้าแก่/ชาวแม่/แจ่มมา	เสนี/เสนา
ก็มา/ในลำ/สำเภา	

๒. จงแบ่งวรรคตอนกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ ต่อไปนี้ให้ถูกต้องกับหลักของการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

	ขึ้นใหม่/ในกล	ก กา/ว่าปน	ระคน/กันไป
เอ็นดู/ภูธร	มานอน/ในไพร	มณฑล/ต้นไทร	แทนไพร/ชนนธ์/สถาน
	ส่วนสุ/มาลี	วันทา/สามี	เทวี/อยู่งาน
เฝ้าอยู่/ดูแล	เหมือนแต่/ก่อนกาล	ให้พระ/ภูบาล	สำราญ/วิญญา
	พระชน/นวลนอน	เชิญใจ/ไม้ขอน	เหมือนหมอน/แม่นา
ภูธร/สอนมนต์	ให้บ่น/ภาวนา	เย็นคำ/ล่ำว่า	กันป่า/ภัยพาล

แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน	
เรื่อง ภาพยนตร์ไชยสุริยา	
เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ใครเป็นคนแต่งภาพไชยสุริยา

- ก. สุนทรภู่
- ข. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ค. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ง. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

๒. วัดเทพธิดารามที่สุนทรภู่จำพรรษาอยู่ตั้งอยู่ที่จังหวัดใด

- ก. ร้อยเอ็ด
- ข. นครราชสีมา
- ค. อุทัย
- ง. เพชรบุรี

๓. ภาพไชยสุริยาถูกนำมารวมไว้ในหนังสือใด

- ก. จินตามณี
- ข. มุลบทบรรพกิจ
- ค. ประถม ก กา
- ง. ประถมมาลา

๔. ภาพไชยสุริยาแต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทกาพย์ใดบ้าง

- ก. กาพย์ยานี ๑๑
- ข. กาพย์ฉก ๑๖
- ค. กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘
- ง. ถูกทุกข้อ

๕. กาพย์ยานี ๑๑ คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ สัมผัสกับคำที่เท่าไรของวรรคที่ ๒

- ก. ๓
- ข. ๔
- ค. ๕
- ง. ๖

๖. กาพย์ฉก ๑๖ ในหนึ่งบทต้องมีจำนวนคำกี่คำ

- ก. ๑๖
- ข. ๑๕
- ค. ๑๔
- ง. ๑๓

๗. กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ ในหนึ่งบทมีทั้งหมดกี่วรรค

- ก. ๔ วรรค
- ข. ๕ วรรค
- ค. ๖ วรรค
- ง. ๗ วรรค

๘. ภาพยนตร์ไชยสุริยา เริ่มต้นด้วยบทไหว้ครูโดยใช้คำในมาตราตัวสะกดในแม่ใด

ก. แม่กน	ข. แม่ ก กา
ค. แม่กบ	ง. แม่เกย

๙. พระไชยสุริยาเป็นพระมหากษัตริย์ครองเมืองใด

ก. เมืองสาวัดดี	ข. เมืองล้านนา
ค. เมืองพารานาสี	ง. เมืองลังกา

๑๐. พระไชยสุริยามีพระมเหสีชื่อว่าอะไร

ก. นางจันทา	ข. นางรจนา
ค. นางสุมาลี	ง. นางเมรี

๑๑. “ขึ้นกงจงจำสำคัญ ทั้งกนปนกัน
รำพันมิ่งไม้ในดง”

คำประพันธ์ข้างต้นเป็นคำประพันธ์ประเภทใด

ก. กลอนสุภาพ	ข. กาพย์ฉบดบท ๑๖
ค. กาพย์ยานี ๑๑	ง. กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘

๑๒. ภาพยนตร์ไชยสุริยาสามารถแบ่งคุณค่าออกเป็น ๒ ด้าน คือด้านใดบ้าง

ก. ด้านเนื้อหา และด้านคำประพันธ์
ข. ด้านเนื้อหา และด้านการใช้คำ
ค. ด้านเนื้อหา และด้านวรรณศิลป์
ง. ด้านวรรณศิลป์ และด้านการใช้คำ

๑๓. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าทางด้านเนื้อหา

ก. ให้ความรู้ตามจุดประสงค์ของผู้แต่ง
ข. สะท้อนสภาพสังคม
ค. แสดงความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของคนในสังคม
ง. ทำให้เป็นคนอารมณ์ดี

๑๔. ข้อใดไม่ใช่การแสดงความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของคนในสังคม ในเรื่องภาพยนตร์ไชยสุริยา

ก. ความเชื่อเรื่องการดำรงชีวิต	ข. ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์
ค. แสดงค่านิยมของครอบครัว	ง. แสดงความเคารพในสิ่งที่ควรเคารพ

เฉลยแบบทดสอบ เรื่อง ภาพยนตร์พระไชยสุริยา	
เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๑. ก	๑๑. ข
๒. ง	๑๒. ค
๓. ข	๑๓. ง
๔. ง	๑๔. ก
๕. ก	๑๕. ข
๖. ก	๑๖. ค
๗. ง	๑๗. ก
๘. ข	๑๘. ง
๙. ก	๑๙. ง
๑๐. ค	๒๐. ค

แบบบันทึกคะแนนการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน (๑๐)	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				
๒๑				
๒๒				
๒๓				
๒๔				
๒๕				

๒๖				
๒๗				
๒๘				
๒๙				
๓๐				
๓๑				
๓๒				
๓๓				
๓๔				
๓๕				
๓๖				
๓๗				
๓๘				
๓๙				
๔๐				
๔๑				
๔๒				
๔๓				
๔๔				

ลงชื่อ.....

นายปฐวิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๖ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบบันทึกคะแนนการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน (๑๐)	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				
๒๑				
๒๒				
๒๓				
๒๔				
๒๕				
๒๖				

๒๗				
๒๘				
๒๙				
๓๐				
๓๑				
๓๒				
๓๓				
๓๔				
๓๕				
๓๖				
๓๗				
๓๘				
๓๙				
๔๐				
๔๑				
๔๒				
๔๓				
๔๔				

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๖ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่	ชื่อ - สกุล	รายการ				
		รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (๒ คะแนน)	นำเสนอผลงานที่น่าสนใจ (๒ คะแนน)	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๒ คะแนน)	ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด (๒ คะแนน)

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๙ - ๑๐ หมายถึง ดีมาก

๖ - ๘ หมายถึง ดี

๓ - ๕ หมายถึง พอใช้

๐ - ๒ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้ระดับดีขึ้นไปถึงว่าผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความพากเพียรเมื่อตกยาก

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง คัดลายมือด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

เวลา ๒ ชั่วโมง

สาระที่ ๒ การเขียน

สาระการเรียนรู้

การคัดลายมือด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามแบบตัวอักษรไทย

สาระสำคัญ

การคัดลายมือมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาไปสู่ทักษะการเขียน และแสดงให้เห็นถึงคุณภาพภูมิใจ ศรัทธา และรักการเขียนภาษาไทยอันเป็นมรดกและภาษาประจำชาติของไทย

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. บอกจุดประสงค์และหลักการคัดตัวอักษรไทยได้ถูกต้อง
๒. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดได้อย่างสวยงามและถูกต้อง

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

การเขียนคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๓. มีวินัย

๔. ใฝ่เรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียน เรื่อง เรื่อง การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

๔. นักเรียนส่งแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

๕. ให้อาสาสมัครนักเรียน ๓ คน ออกมาเขียนชื่อตนเองหน้าชั้นเรียนด้วยลายมือตัวบรรจง

๖. ให้เพื่อนในชั้นเรียนช่วยกันให้คะแนนว่า เพื่อนคนใดเขียนได้สวยที่สุด พร้อมทั้งบอกเหตุผลประกอบ

๗. ครูแจกใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การคัดลายมือ ให้นักเรียนศึกษาใช้เวลา ๑๐ นาที

๘. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนและการคัดด้วยลายมือที่สวยงาม แล้วให้นักเรียนศึกษารูปแบบตัวอักษรไทยจากหนังสือเรียน

๙. ครูอธิบายวิธีการคัดลายมือที่ถูกต้องให้นักเรียนเข้าใจ แล้วให้นักเรียนฝึกคัดตัวพยัญชนะและตัวเลขไทยลงในสมุด

๑๐. นักเรียนส่งผลงานการคัดลายมือตัวพยัญชนะและตัวเลขไทย

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๑๑. ครูตรวจสอบผลงานการคัดตัวพยัญชนะและตัวเลขไทย พร้อมทั้งเสนอแนะวิธีการคัดลายมือที่ถูกต้องเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนให้นักเรียน เรื่อง เรื่อง การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ใช้เวลาในการทำ ๑๐ นาที

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. นักเรียนส่งแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

๔. ครูแจกใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง พยัญชนะไทยและตัวเลขไทย ให้นักเรียนศึกษาใช้เวลา ๑๐ นาที

๕. ให้นักเรียนคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด โดยครูกำหนดให้คัดกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ ในบท “วันนั้นจันทร์ มีดารากร เป็นบริวาร...ในป่าอารัญ” ลงในสมุด

๖. ครูให้นักเรียนนำผลงานที่คัดลายมือเสร็จแล้วนำมาส่งครู ครูคัดเลือกผลงานของนักเรียนที่คัดลายมือได้สวย ๕ ผลงาน ออกมาแสดงเป็นตัวอย่างให้เพื่อนๆ ในชั้นเรียนดู แล้วชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางสระ วรรณยุกต์ การเว้นช่องไฟและอื่นๆ ให้นักเรียนเข้าใจ และนำไปเป็นแบบอย่างที่ดีในการคัดลายมือ

๗. ครูเน้นย้ำเรื่อง การคัดลายมือให้สวยงาม เพราะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้การเขียนสื่อสาร มีความน่าสนใจและมีเสน่ห์

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๘. ครูเฉลยแบบทดสอบ เรื่อง การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนเรื่อง การเขียนคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การคัดลายมือ

๓. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง พยัญชนะไทยและตัวเลขไทย

๔. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การเขียนคัดลายมือ

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. บอกจุดประสงค์ และหลักการคัดตัว อักษรไทยได้ถูกต้อง	การทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน – หลังเรียน	แบบบันทึกคะแนน แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป
๒. คัดลายมือตัวบรรจง ครึ่งบรรทัดได้อย่าง สวยงามและถูกต้อง	การคัดลายมือ	แบบบันทึกคะแนน การคัดลายมือ	ได้ ๘ คะแนนขึ้นไป

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑	
เรื่อง การคัดลายมือ	
เรื่อง คัดลายมือด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จุดมุ่งหมายของการเขียนคัดลายมือ

๑. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมือ ตา ให้คล่องแคล่วในการเขียน
๒. เพื่อเขียนตัวอักษรไทยให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ อย่างประณีต สะอาดเป็นระเบียบ
๓. เพื่อให้เกิดความชำนาญในการเขียนในด้านต่างๆ
๔. เพื่อให้เกิดสมาธิในการทำงาน ฝึกการมีวินัยในตัวเอง

วิธีการเขียนตัวอักษรไทย

ตัวอักษรไทยประกอบด้วย พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และเครื่องหมายวรรคตอน ซึ่งแต่ละประเภทจะมีหน้าที่ต่างกัน เพื่อนำมาประกอบเป็นคำที่มีความหมาย ดังนั้น สิ่งที่เราควรคำนึงถึงเพื่อให้คำที่เขียนขึ้นนั้น มีความหมายตรงตามวัตถุประสงค์ก็คือ การเขียนอักษรแต่ละคำให้ถูกต้องตามรูปแบบของตัวอักษรนั้นๆ

หลักการคัดตัวอักษรไทย

๑. เริ่มเขียนที่ต้นตัวอักษรแล้วลากเส้นติดต่อไปจนจบที่ปลายตัวอักษร
๒. ตัวอักษรที่มีหัวจะเริ่มเขียนส่วนหัวก่อนเสมอ เช่น ข ว อ - -ๆ
๓. ตัวอักษรที่มีหลายส่วนประกอบกัน ให้เริ่มเขียนที่ตัวหลักก่อน แล้วจึงเขียนส่วนประกอบอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นส่วนหัว ใต้และเชิง เช่น ส ข ฐ
๔. ตัวอักษรที่มีลักษณะคล้ายกัน ต้องเขียนให้ชัดเจน เช่น ก ฦ ฦ๓ ม ฦ๑ ฦ๒ ต,ผ ฝ,

๕. เขียนประกอบลงในคำให้ตรงตำแหน่ง เช่น เสื้อ ขาว กลิ่นหอม เป็นต้น

การเขียนตัวอักษรไทยที่ถูกต่อนั้นไม่ได้หมายความว่า ผู้เขียนจะต้องเขียนอย่างบรรจงหรือสวยงามแต่หมายถึงต้องเขียนให้ครบองค์ประกอบของตัวอักษรแต่ละตัว หรือรูปแบบที่ถูกต้องของตัวอักษรเอาไว้ให้ได้มากที่สุด เพื่อให้การเขียนนั้นๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์ และถือเป็นการรักษามรดกของชาติไว้อีกทางหนึ่งด้วย

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง พยัญชนะไทยและตัวเลขไทย	
เรื่อง คัดลายมือด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

พยัญชนะไทยและตัวเลขไทย

ตัวเลขไทย

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน	
เรื่อง การคัดลายมือ	
เรื่อง คัดลายมือด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกตอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การคัดลายมือมีจุดประสงค์ตรงกับข้อใด

- ก. เพื่อประกวดการคัดลายมือ
- ข. เพื่อฝึกสมาธิในการเขียนตัวอักษรไทย
- ค. เพื่อฝึกการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- ง. เพื่อให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์อักษรไทย

๒. ข้อใดเป็นการปฏิบัติในการคัดลายมือที่ถูกต้อง

- ก. วางกระดาษจากสายตาให้ห่างประมาณ ๑๒ นิ้ว
- ข. จับดินสอให้แน่นเพื่อการลงน้ำหนักตัวอักษรที่ชัดเจน
- ค. ใช้ไม้บรรทัดวัดระยะช่องไฟให้มีความสม่ำเสมอ
- ง. นั่งโน้มตัวไปด้านหน้า เพื่อถ่ายน้ำหนักลงที่ดินสอหรือปากกา

๓. ข้อใดไม่มีความจำเป็นในการฝึกคัดลายมือ

- ก. วางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกต้อง
- ข. เว้นระยะช่องไฟระหว่างตัวอักษรให้ห่างเสมอกัน
- ค. เริ่มคัดตัวอักษรจากหัวไปด้านหลังโดยไม่ยกดินสอ
- ง. คัดตัวอักษรให้เสมอแนวเดียวกัน ให้โย้ไปด้านหลังเล็กน้อย

๔. ข้อใดจัดเป็นภาษาปาก

- ก. ในคอมมีอะไรให้ดูเยอะแยะ
- ข. การดื่มสุรามากๆ ไม่ดีต่อสุขภาพแน่
- ค. คนจนในสังคมทุกวันนี้มีมากมายกว่าคนรวย
- ง. หนูไม่เห็นว่า การขอยืมสั่นจะเสียหายตรงไหน

๕. ข้อใดเป็นคำกล่าวเกี่ยวกับระดับภาษาได้ถูกต้อง

- ก. ภาษาแบบแผนคือภาษาถูกต้อง

ข. ภาษาถิ่นแบบแผนคือภาษาที่ใช้อย่างมีมารยาท

ค. ภาษาปากคือภาษาที่ใช้ตามสบาย ถูกใจฉัน

ง. ผู้เลือกใช้ภาษาถูกระดับจัดเป็นผู้มีวัฒนธรรม

๖. ข้อใดใช้ภาษาได้ตรงตามอาชีพธุรกิจ

ก. พรั่งนื้อเผลมาด่วนนะจ๊ะ

ข. ป่วยชีวภาพใช้ได้ปลอดภัยกว่าป่วยเคมี

ค. ลดล้างสต็อกครั้งใหญ่เริ่มปลายปีนี้

ง. หลายปีมาแล้วการปฏิรูปการศึกษายังไม่ก้าวหน้าเลย

๗. คำในข้อใดมีความหมายใกล้เคียงกันมากที่สุด

ก. จุกจิก – จุกจิบ

ข. จุนเจือ – เมตตา

ค. เหนียวรั้ง – ดึงดัน

ง. ไตร่ตรอง – ไคร่ครวญ

๘. “ทางราชการประกาศ.....ที่ทำกินบริเวณเขาใหญ่” ควรเติมคำในข้อใดจึงจะถูกต้อง

ก. รื้อถอน

ข. เพิกถอน

ค. ล้มเลิก

ง. เคลื่อนย้าย

๙. คำในข้อใดมีความหมายว่าดีเด่นเป็นพิเศษ

ก. หัวสูง

ข. หัวหอกล

ค. หัวกะทิ

ง. หัวหมอล

๑๐. ข้อใดแสดงให้เห็นมารยาทในการเขียนที่ดี

ก. เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี

ข. การนำข้อความมาอ้างอิงในงานเขียนของตน

ค. เขียนเพื่อชี้แนะเพื่อให้ผู้อ่านวินิจฉัยได้ถูก

ง. การใช้ภาษาพูดมาใช้ในภาษาเขียนเพื่อให้มีความเป็นกันเอง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง	
เรื่อง ศึกษาการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๑. ข

๒. ก

๓. ง

๔. ก

๕. ง

๖. ค

๗. ง

๘. ข

๙. ค

๑๐. ก

แบบบันทึกคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑/๙

เลขที่	ชื่อ - สกุล	แบบทดสอบ		ผลการประเมิน	
		ก่อน (๑๐คะแนน)	หลัง (๑๐คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑					
๒					
๓					
๔					
๕					
๖					
๗					
๘					
๙					
๑๐					
๑๑					
๑๒					
๑๓					
๑๔					
๑๕					
๑๖					
๑๗					
๑๘					
๑๙					
๒๐					
๒๑					
๒๒					
๒๓					
๒๔					
๒๕					

เลขที่	ชื่อ – สกุล	แบบทดสอบ		ผลการประเมิน	
		ก่อน (๑๐คะแนน)	หลัง (๑๐คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๒๖					
๒๗					
๒๘					
๒๙					
๓๐					
๓๑					
๓๒					
๓๓					
๓๔					
๓๕					
๓๖					
๓๗					
๓๘					
๓๙					
๔๐					

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๖ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบบันทึกคะแนนการคัดลายมือ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน (๑๐)	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				
๒๑				
๒๒				
๒๓				
๒๔				
๒๕				
๒๖				

๒๗				
๒๘				
๒๙				
๓๐				
๓๑				
๓๒				
๓๓				
๓๔				
๓๕				
๓๖				
๓๗				
๓๘				
๓๙				
๔๐				
๔๑				
๔๒				
๔๓				
๔๔				

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๘ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความพากเพียรเมื่อตกยาก

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๓ เรื่อง แต่งบทร้อยกรอง

เวลา ๓ ชั่วโมง

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

สาระการเรียนรู้

รู้หลักและวิธีการแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์

สาระสำคัญ

การแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑ ต้องมีความรู้เรื่องฉันทลักษณ์และรู้จักเลือกสรรคำมาใช้ให้เหมาะสม

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๔.๑ ใช้ธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาของภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๕ แต่งบทร้อยกรอง

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

- อธิบายแผนผังของคำประพันธ์ประเภทกาพย์ได้
- แต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

การแต่งกาพย์ยานี ๑๑

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

ข้อ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ให้นักเรียนศึกษาใช้เวลาในการศึกษา ๑๐ นาที

๔. ครูอธิบายฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑

๕. ครูให้นักเรียนเขียนสรุปเนื้อหาสำคัญจากใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ เป็นแผนผังความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม ลงในกระดาษ A4

๖. นักเรียนส่งผลงาน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแนวทางการแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ และสรุปหลักการแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ภาพยนตร์ ๑๑ ใช้เวลาในการศึกษา ๑๐ นาที

๓. นักเรียนร่วมกันอธิบายฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักการแต่งกาพย์ยานี ๑๑ โดยให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น ๒ คู่ แล้วให้แต่ละคู่ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

- สมาชิกคนที่ ๑ อ่านโจทย์คำถาม และเขียนคำตอบ

- สมาชิกคนที่ ๒ เป็นฝ่ายสังเกต ตรวจสอบคำตอบ

ให้สมาชิกแต่ละคู่เปลี่ยนบทบาทกันในคำถามข้อต่อไป

๕. นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (๔ คน) ให้แต่ละคู่นำคำตอบของตัวเองมานำเสนอให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง เพื่อช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักการแต่งกาพย์ยานี ๑๑ ส่งครู

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแนวทางการแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑ และสรุปหลักการแต่งกาพย์ยานี ๑๑

๗. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง การเรียงคำประพันธ์ประเภทกาพย์แต่ละชนิด ให้นักเรียนทำเป็นการบ้าน

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. ครูพูดถึงหลักการแต่งบทร้อยกรองอีกครั้งเพื่อเป็นการทบทวนบทเรียนเมื่อชั่วโมงที่แล้ว

๓. ครูให้นักเรียนแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑ คนละ ๒ บท ใส่กระดาษ A4 ปรินต์ ใ้เวลา ๒๐ นาที

๔. นักเรียนส่งผลงาน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- หลักการแต่งบทร้อยกรองมีกี่ข้อ อะไรบ้าง

- กาพย์ยานี ๑๑ ใน ๑ บทมีกี่วรรค

๖. ครูแจกใบงานที่ ๓ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑ โดยครูกำหนดคำหนึ่งคำให้นักเรียนแต่ง
กาพย์ยานี ๑๑ มาส่ง ๔ บท

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์

๓. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง กาพย์ยานี ๑๑

๔. ใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักการแต่งกาพย์ยานี ๑๑

๕. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การเรียงคำประพันธ์ประเภทกาพย์แต่ละชนิด

๖. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายแผนผังของ คำประพันธ์ประเภท กาพย์ได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป
๒. แต่งบทร้อยกรอง ประเภทกาพย์ได้	การแต่งบทร้อยกรอง	แบบสังเกตพฤติกรรม	ได้ระดับขึ้นไป

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑	
เรื่อง หลักการแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์	
เรื่อง การแต่งบทร้อยกรอง	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หลักการแต่งคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ

คำประพันธ์หรือร้อยกรอง คือ การนำถ้อยคำมาเรียบเรียงให้เป็นระเบียบ ตามที่บัญญัติไว้ในตำราว่าด้วยการแต่งโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และร่าย ตำราดังกล่าวนี้เรียกว่า “ฉันทลักษณ์”

ภาษาไทยมีบทร้อยกรองหลายชนิด ซึ่งมีรูปแบบและวิธีการประพันธ์ที่แตกต่างกันออกไป บทร้อยกรองมีความไพเราะและเป็นที่ชื่นชอบของคนไทยมาแต่โบราณ จนกล่าวได้ว่า “นิสัยคนไทยเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน”

คำประพันธ์หรือร้อยกรองมีหลายประเภท แต่ละประเภทต่างก็มีแบบฉบับการแต่งเป็นลักษณะเฉพาะของคำประพันธ์นั้นๆ เพราะฉะนั้นจึงควรที่จะต้องรู้หลักในการแต่งเสียก่อน

หลักการแต่งคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง

การแต่งคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองให้ได้ดีนั้นเป็นเรื่องที่สอนกันได้ยาก เนื่องจากคำประพันธ์มีความประณีต ลึกซึ้ง แต่มีหลักเกณฑ์พอที่จะเสนอแนะในการแต่ง ดังนี้

๑. คำไทย การแต่งคำประพันธ์ที่ดีที่สุดคือ การแต่งให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องโดยแจ่มแจ้งกระจ่างชัดในการบรรยายกิติ ในการพรรณนากิติ ให้ใช้คำพูดง่ายๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนไม่ควรใช้ศัพท์สูงที่เข้าใจยาก

๒. เสียง เสียงต้องใช้คำที่เหมาะสมต่อการดำเนินเรื่อง เช่น เศร้าโศก ควรใช้ลีลาของคำเชิงซ้ำ เรื่องตื่นเต้น ควรใช้ลีลารวดเร็ว กระชับ การชมธรรมชาติควรใช้ถ้อยคำที่นุ่มนวลอ่อนหวาน ยกตัวอย่างเช่น ชมธรรมชาติ (กาพย์พระไชยสุริยา)

ยุงทองร้องกระโต้งโห่งดัง	เพียงฆ้องกลองระฆัง
แดรซังข์กังสดาลขานเสียง	พญาลอคล้อเคียง

กะลิ่งกะลางนางนวนอนเรียง พญาลอคล้อยเคียง
แอ่นเอี้ยงอีโก้งโทองเทง

ค้อนทองเสียงร้องปองเป่ง เพลินฟังวังเวง
อีแก้งเร้งร้องลองเซิง

ฝูงละมั่งฝังดินกินเพลิง คางแข็งแรงเร้ง
ยีนเบ้งบั้งหน้าตาโพลง

ป่าสูงยุงยางข้างโขลง อึงคะนึ่งผิงโผง
โยงกันเล่นน้ำคล้าไป

๓. การวางคำ การวางคำให้เหมาะสมถือว่าเป็นศิลปะในการประพันธ์ชั้นสูง การแต่งคำประพันธ์จึงมีความจำเป็นต้องเลือกถ้อยคำที่มีความหมายและเหมาะสมจริงๆ

๔. การบรรยายภาพ การบรรยายภาพต้องบรรยายให้คล้ายตามอารมณ์ของบุคคล ภาพต้องเหมาะกับภูมิประเทศ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ท้องถิ่น และภาษาของท้องถิ่น

๕. ความแจ่มชัด ความแจ่มชัดเป็นลักษณะเด่นประการหนึ่ง ที่ทำให้การประพันธ์เป็นอมตะ ตัวอย่างเช่น บทชนมกของเจ้าฟ้ากุ้งในกาพย์ห่อโคลงนิราศพระบาทว่า

นกเห่หน้างามลาย	คือดาวรายพรายเพริศเพรา
ย้อมกินถิ่นลำเนา	พาคู่เคล้าเฝ้าชมกัน
นกขมิ้นเหลืองหลากสี	มีสะพานหมายสองคาง
เหลืองอร่ามงามปีกหาง	เห็นลำอาจช่วงมีพรรณฯ

๖. ความเปรียบเทียบ ในการบรรยายเรื่องบางประเภทบางครั้งการบรรยายแบบตรงไปมา ไม่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเกิดความรู้สึกเร้าอารมณ์ได้

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง กาพย์ยานี ๑๑	
เรื่อง การแต่งบทร้อยกรอง	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กาพย์ยานี ๑๑

กาพย์ยานี ๑๑ เป็นคำประพันธ์ประเภทกาพย์ที่กวีนิยมแต่งมากที่สุด มีทั้งแต่งสลับกับคำประพันธ์ประเภทอื่นและแต่งเพียงลำพัง กาพย์ยานี ๑๑ มีสองบาท บาทละ ๑๑ คำ คนทั่วไปจึงนิยมเรียกกาพย์ยานี ๑๑

ฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานี ๑๑ มีดังนี้

๑. คณะ กาพย์ยานี ๑ บาท บาทที่ ๑ เรียกว่าบาทเอก บาทที่ ๒ เรียกว่า บาท โท แต่ละบาทจะแบ่งออกเป็น ๒ วรรค ใน ๑ บทจึงมี ๔ วรรค

๒. พยางค์หรือคำ วรรคแรกมี ๕ คำ วรรคหลังมี ๖ คำ ทั้งบาทเอกและบาทโท บาทหนึ่งมี ๑๑ คำ จึงเขียนเลข ๑๑ กำกับกาพย์ยานี เพื่อบอกจำนวนคำในหนึ่งบท

๓. สัมผัส มีสัมผัสบังคับในบาทเอก คือ คำสุดท้ายของวรรคหน้าสัมผัสกับคำที่ ๑ หรือ ๒ หรือ ๓ ของวรรคหลัง และคำสุดท้ายของวรรคหลังสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคแรกในบาทโท ถ้าแต่งมากกว่า ๑ บท ต้องมีสัมผัสเชื่อมระหว่างบท คือ คำสุดท้ายของบทแรกสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคหลังในบาทเอกของบทต่อไป

๔. เสียงวรรณยุกต์ คำสุดท้ายวรรคหลังในบาทโทควรใช้เสียงวรรณยุกต์สามัญหรือจัตวา จึงจะไพเราะน่าอ่าน

แผนผังบังคับของกาพย์ยานี ๑๑ มีดังนี้

ใบงานที่ ๑ เรื่อง หลักการแต่งกาพย์ยานี ๑๑	
เรื่อง การแต่งคำประพันธ์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด

๑. ให้โยงเส้นสัมผัสของคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ๑๑

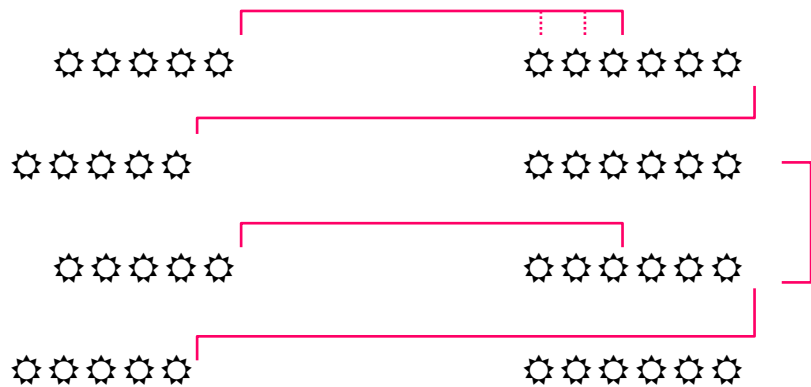
๒. ให้อธิบายลักษณะฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานี ๑๑

[illegible]

เฉลยใบงานที่ ๑	
เรื่อง หลักการแต่งกาพย์ยานี ๑๑	
เรื่อง การแต่งคำประพันธ์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด

๑. ให้อย่างเส้นสัมผัสของคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ๑๑

๒. ให้อธิบายลักษณะฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานี ๑๑

กาพย์ยานี ๑๑ มีลักษณะฉันทลักษณ์ ดังนี้

..... ๑) คณะ กาพย์ยานี ๑ บท มี ๒ บาท ๑ บาท มี ๒ วรรค วรรคหน้ามี ๕ คำ วรรคหลังมี ๖ คำ รวม ๑ บาท มี ๑๑ คำ บาทแรก เรียกว่า บาทเอก บาทสอง เรียกว่า บาทโท

..... ๒) พยางค์หรือจำนวนคำ วรรคแรกมี ๕ คำ วรรคหลังมี ๖ คำ เหมือนกันทั้ง บาทเอกและบาทโท รวม ๑ บาท มี ๑๑ คำ จำนวนตัวเลขที่บอกไว้ท้ายภาพ หมายถึง กำหนด จำนวนคำใน ๑ บาท เช่น ยานี ๑๑ หนึ่งบาทมี ๑๑ คำ

..... ๓) เสียง คำสุดท้ายของบาทโท ใช้เสียงวรรณยุกต์สามัญและจัตวาเป็นส่วนใหญ่ เพราะจะทำให้อ่านได้ไพเราะ ส่วนคำสุดท้ายของบท ผู้แต่งมักหลีกเลี่ยงไม่ใช้คำตายและคำที่มี รูปวรรณยุกต์ อาจมีที่ใช้คำตายเสียงตรีหรือเสียงเอกแต่น้อยมาก

..... ๔) สัมผัส กำหนดสัมผัสระหว่างวรรค ๒ แห่ง และสัมผัสระหว่างบท ๒ แห่ง ดังนี้
 - สัมผัสระหว่างวรรค คำท้ายของวรรคหน้าสัมผัสคำที่ ๑ หรือ ๒ หรือ ๓ ของวรรคหลังในบาทเอก คำท้ายของบาทเอกสัมผัสกับคำท้ายของวรรคหน้าในบาทโท

..... - สัมผัสระหว่างบท คำท้ายของบทแรกสัมผัสกับคำท้ายของบาทเอกบทต่อไป

ใบงานที่ ๒	
เรื่อง การเรียงคำประพันธ์ประเภทกาพย์แต่ละชนิด	
เรื่อง การแต่งคำประพันธ์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงคำประพันธ์ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

กาพย์ยานี ๑๑

นกหกตกกรังรวง	เสียงครื้นครื้นขันเขาหลวง
ขึ้นกดบทอัสจรรย	สัตว์ทั้งปวงง่วนโง
โคลนคลอนเคลื่อนเขื่อนโยน	ตึกกว้านบ้านเรือนโรง
ดินแดนถิ่นมนุษย์	เสียงดังดุจพระเพลิงโพลง

.....

.....

.....

.....

กาพย์ฉบ ๑๖

ผู้ผ่านพาราสาละ	เอ็นดูภูบาล
ขึ้นกมสมเด็จจอมอารย	

.....

.....

กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘

ไกลพระนคร	พระพินต้นนอน	มีกรรมจำไป
สะท้อนถอนฤทัย	ในป่าอารัญ	ขึ้นพันเมรุไกล

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๒	
เรื่อง การเรียงคำประพันธ์ประเภทกาพย์แต่ละชนิด	
เรื่อง การแต่งคำประพันธ์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงคำประพันธ์ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

กาพย์ยานี ๑๑

นกหกดกกรังรวง	เสียงครื้นครั่นขันเขาหลวง
ขึ้นกบดท้อจรรย	สัตว์ทั้งปวงง่วนจอง
โคลนคลอนเคลื่อนเขื่อนโยน	ตึกกว้านบ้านเรือนโรง
ดินแดนถื่นมนุษย์	เสียงดังดุจพระเพลิงโพล่ง

ขึ้นกบดท้อจรรย	เสียงครื้นครั่นขันเขาหลวง
นกหกดกกรังรวง	สัตว์ทั้งปวงง่วนจอง
ดินแดนถื่นมนุษย์	เสียงดังดุจพระเพลิงโพล่ง
ตึกกว้านบ้านเรือนโรง	โคลนคลอนเคลื่อนเขื่อนโยน

กาพย์ฉบ้ง ๑๖

ผู้ผ่านพาราสาვეถี	เอ็นดูภูบาล
ขึ้นกมสมเด็จจอมอารย	

ขึ้นกมสมเด็จจอมอารย	เอ็นดูภูบาล
ผู้ผ่านพาราสาვეถี	

กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘

	ไกลพระนคร	พระพินต้นนอน	มีกรรมจำไป
สะท้อนถอนฤทัย	ในป่าอารัญฯ	เข้าตรูสุริยน	ขึ้นพินเมรุไกล

	พระพินต้นนอน	ไกลพระนคร	สะท้อนถอนฤทัย
เข้าตรูสุริยน	ขึ้นพินเมรุไกล	มีกรรมจำไป	ในป่าอารัญฯ

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑	
เรื่อง การแต่งคำประพันธ์	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่ครูกำหนดให้ต่อไปนี้ไปแต่งกาพย์ยานี ๑๑ จำนวน ๔ บท

ศิลาจารึก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกคะแนนการแต่งบทร้อยกรอง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน (๑๐)	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				
๒๑				
๒๒				
๒๓				
๒๔				
๒๕				
๒๖				

๒๗				
๒๘				
๒๙				
๓๐				
๓๑				
๓๒				
๓๓				
๓๔				
๓๕				
๓๖				
๓๗				
๓๘				
๓๙				
๔๐				
๔๑				
๔๒				
๔๓				
๔๔				

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๖ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่	ชื่อ - สกุล	รายการ				
		รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (๒ คะแนน)	นำเสนอผลงานได้น่าสนใจ (๒ คะแนน)	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๒ คะแนน)	ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด (๒ คะแนน)

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๙ - ๑๐ หมายถึง ดีมาก

๖ - ๘ หมายถึง ดี

๓ - ๕ หมายถึง พอใช้

๐ - ๒ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้ระดับดีขึ้นไปถึงว่าผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความพากเพียรเมื่อตกยาก

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๔ เรื่อง ศึกษาบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

เวลา ๒ ชั่วโมง

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

สาระการเรียนรู้

บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

สาระสำคัญ

บทอาขยานเป็นบทท่องจำ ส่วนใหญ่จะเป็นบทร้อยกรองที่ตัดตอนมาจากวรรณคดี

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๔.๑ ใช้ธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาของภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

- อธิบายความหมายและหลักของการท่องบทอาขยานได้ถูกต้อง
- ท่องบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

การท่องบทอาขยาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆที่ครูกำหนด

๓. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียน เรื่อง การท่องเที่ยวอาชยาน ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ ๑๐ นาที

๔. นักเรียนส่งแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การท่องเที่ยวอาชยาน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๕. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง การอ่านท่องเที่ยวอาชยาน ว่าบทอาชยานนั้นคือบทท่องจำ การเล่า การสวด เรื่อง นิทาน ซึ่งเป็นการท่องจำข้อความหรือบทประพันธ์ที่ชื่นชอบ เพื่อให้ผู้ท่องจำได้เห็นความงามของบทร้อยกรอง

๖. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านท่องจำบทอาชยาน ไปพร้อมๆ กัน ใช้เวลาในการศึกษา ๑๐ นาที

๗. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง การท่องจำบทอาชยาน ให้นักเรียนทำ ใช้เวลา ๑๕ นาที

๘. นักเรียนส่งใบงานที่ ๑ เรื่อง การท่องจำบทอาชยาน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๙. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- การท่องบทอาชยานมีกี่แบบ อะไรบ้าง
- หลักการท่องบทอาชยานมีอะไรบ้าง

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน
๒. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนให้นักเรียน เรื่อง การท่องเที่ยวอาชญา ให้เวลาในการทำแบบทดสอบ ๑๐ นาที

๓. นักเรียนส่งแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การท่องเที่ยวอาชญา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔. นักเรียนนำบทอาชญาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้จากเรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา โดยใช้กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ จากบท “วันนั้นจันทร์...ในป่าอาญ” เพื่อใช้เป็นบทท่องจำ
๕. ครูอ่านกาพย์พระไชยสุริยาให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนฝึกอ่านตาม
๖. ครูให้นักเรียนจับคู่กันแล้วให้ฝึกอ่านบทอาชญาเพื่อเป็นการช่วยเพื่อนและฝึกให้เพื่อนที่ยังอ่านไม่ได้ให้อ่านได้ถูกต้อง
๗. หลังจากที่นักเรียนอ่านได้แล้ว ครูกำหนดให้นักเรียนมาท่องบทอาชญาภายใน ๒ สัปดาห์หลังจากที่เรียนจบ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง การอ่านท่องจำบทอาชญา

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านท่องจำบทอาชญา
๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การท่องจำบทอาชญา
๔. แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เรื่อง การท่องเที่ยวอาชญา

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายความหมาย และหลักของการท่อง	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป

บทอาชยานได้ถูกต้อง			
๒. ท่องบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้	การท่องบทร้อยกรอง	แบบสังเกตพฤติกรรม	ได้ระดับขึ้นไป

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑	
เรื่อง การอ่านท่องจำบทอาขยาน	
เรื่อง ศึกษาบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การอ่านท่องจำบทอาขยาน

บทอาขยานคือบทท่องจำ การเล่า การสวดเรื่อง ซึ่งเป็นการท่องจำข้อความหรือบทประพันธ์ที่ชื่นชอบ โดยอาจคัดเลือกมาจากหนังสือวรรณคดี เพื่อให้ผู้ท่องจำเห็นความงามของบทร้อยกรองทั้งในด้านวรรณศิลป์ การใช้ภาษา เนื้อหา และวิธีการประพันธ์ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการแต่งบทร้อยกรอง

การท่องบทอาขยานมี ๒ แบบ คือ การท่องบทอาขยานตามหลักทั่วไปหรือออกเสียงแบบร้อยแก้ว และการอ่านแบบทำนองเสนาะ

หลักการท่องบทอาขยาน

การท่องบทอาขยานส่วนใหญ่เป็นการท่องออกเสียง คือ ผู้ท่องเปล่งเสียงออกมาดังๆ ในขณะที่สายตากวาดไปตามตัวอักษร ยึดหลักการออกเสียงเหมือนหลักการอ่านทั่วไป เพื่อให้การอ่านออกมามีประสิทธิภาพที่สุดควรฝึกฝน ดังนี้

๑. ฝึกเปล่งเสียงให้ดังพอประมาณ ไม่ตะโกน ควรบังคับเสียง เน้นเสียง ปรับระดับสูง – ต่ำให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา ท่วงทำนอง และความหมายของเนื้อหาที่อ่าน

๒. ท่องด้วยเสียงที่ชัดเจน แจ่มใส ไพเราะ เปล่งเสียงจากลำคอโดยตรงด้วยความมั่นใจ

๓. ท่องออกเสียงให้ถูกอักขรวิธีหรือความนิยม และต้องเข้าใจเนื้อหาของบทอาขยานนี้ก่อน

๔. ออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจน

๕. ท่องให้ถูกจังหวะและวรรคตอน

๖. ท่องให้ได้อารมณ์และความรู้สึกตามเนื้อหา

การท่องบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

๑. ท่องเป็นร้อยแก้วธรรมดาให้ถูกต้องชัดเจนตามอักขรวิธีก่อน
๒. ท่องให้ถูกจังหวะวรรคตอน
๓. ท่องให้สัมผัสคล้องจองกัน
๔. ท่องให้ถูกทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด คำประพันธ์แต่ละชนิดจะมีบังคับจำนวนสัมผัส หรือคำเอกคำโท แตกต่างกัน การอ่านทำนองเสนาะจึงต้องอ่านให้ถูกท่วงทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด
๕. ท่องโดยน้ำเสียงที่เหมาะสมกับเนื้อหาและอ่านพยางค์สุดท้ายของวรรคด้วยการทอดเสียง แล้วปล่อยให้เสียงผวนขึ้นจนจบ

ประโยชน์และคุณค่าของการท่องบทอาขยาน

๑. ฝึกความจำ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ เพราะมนุษย์ต้องอาศัยความจำ เพื่อเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ในเรื่องต่างๆ
๒. เป็นการฝึกวินัย เพราะการจะท่องให้จำได้ต้องมีวินัย หมั่นฝึกหมั่นท่องอยู่เสมอ
๓. เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
๔. เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
๕. ได้คติสอนใจจากบทประพันธ์ที่ท่อง
๖. เพื่อตระหนักในคุณค่าของภาษาไทย
๗. เพื่อให้เกิดความภูมิใจในความสามารถของภาษาไทย
๘. เพื่อเป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์
๙. เพื่อใช้เป็นสื่อถ่ายทอดคุณธรรม จริยธรรม และนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง การท่องบทอาขยาน	
เรื่อง ศึกษาบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. การท่องจำบทอาขยาน หมายถึง

บทอาขยานคือบทท่องจำ การเล่า การสวดเรื่อง ซึ่งเป็นการท่องจำข้อความหรือบทประพันธ์ที่ชื่นชอบ โดยอาจคัดเลือกมาจากหนังสือวรรณคดี เพื่อให้ผู้ท่องจำเห็นความงามของบทร้อยกรองทั้งในด้านวรรณศิลป์ การใช้ภาษา เนื้อหา และวิธีการประพันธ์ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการแต่งบทร้อยกรอง

การท่องบทอาขยานมี ๒ แบบ คือ การท่องบทอาขยานตามหลักทั่วไปหรือออกเสียงแบบร้อยแก้ว และการอ่านแบบทำนองเสนาะ

๒. จงบอกหลักการอ่านท่องจำบทอาขยาน

๑. ฝึกเปล่งเสียงให้ดังพอประมาณ
๒. ท่องด้วยเสียงที่ชัดเจนเปล่งเสียงจากลำคอโดยตรงด้วยความมั่นใจ
๓. ท่องออกเสียงให้ถูกอักขรวิธีหรือความนิยม
๔. ออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจน
๕. ท่องให้ถูกจังหวะและวรรคตอน
๖. ท่องให้ได้อารมณ์และความรู้สึกตามเนื้อหา

แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน	
เรื่อง การท่องเที่ยวอาชยาน	
เรื่อง ศึกษาบเทาอาชยานและบทร้อยกรองที่มี คุณค่า	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงหนึ่งข้อ

๑. บทร้อยกรองแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้กี่ประเภท

- ก. ๔ ประเภท ข. ๕ ประเภท
- ค. ๖ ประเภท ง. ๗ ประเภท

๒. การอ่านบทร้อยกรองสามารถอ่านได้กี่แบบ

- ก. ๒ แบบ ข. ๓ แบบ
- ค. ๔ แบบ ง. ๕ แบบ

๓. ข้อใดเป็นการอ่านทำนองเสนาะที่ถูกต้อง

- ก. ใช้เสียงสูง – ต่ำ
- ข. มีการทอดเสียงหนัก – เบา
- ค. ใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ตามเรื่องที่อ่าน
- ง. ถูกทุกข้อ

๔. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับบเทาอาชยาน

- ก. บเทาอาชยานคือบทท่องจำ
- ข. มีความไพเราะ เนื้อหาดี
- ค. ส่วนใหญ่เป็นบทร้อยกรองที่มาจากเรื่องสั้น
- ง. ถูกทุกข้อ

๕. บทร้อยแก้วแตกต่างจากบทร้อยกรองอย่างไร

- ก. บทร้อยแก้วแบ่งวรรคอ่านให้ถูกต้อง
- ข. บทร้อยแก้วไม่ได้แบ่งเป็นบทเป็นบาท
- ค. บทร้อยแก้วไม่มีสัมผัสระหว่างบทหรือระหว่างวรรค
- ง. ถูกทั้งข้อ ๒ และข้อ ๓

๖. ข้อใดเป็นการท่องบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

- ก. ท่องเป็นร้อยแก้วธรรมดาให้ถูกต้องชัดเจนตามอักขรวิธีก่อน
- ข. ท่องให้ถูกจังหวะวรรคตอน
- ค. ท่องให้สัมผัสคล้องจองกัน
- ง. ถูกทุกข้อ

๗. การอ่านออกเสียง ร ล ควรอ่านแบบใด

- ก. อ่านตามใจชอบ เพราะไม่มีกฎเกณฑ์ใด ๆ
- ข. อ่านออกเสียงเบา ๆ
- ค. อ่านให้ชัดเจน ให้มีเสียงออกมาเหมือน ๆ กัน
- ง. อ่านให้ชัดเจน อย่าอ่านสลับเสียง

๘. คำประพันธ์แต่ละชนิดจะมีบังคับ จำนวนสัมผัส หรือคำเอกคำโทแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ

อะไร

- ก. ลักษณะคำประพันธ์แต่ละชนิด
- ข. ความพอใจของผู้แต่ง
- ค. ความชอบของผู้อ่าน
- ง. ผิดทุกข้อ

๙. ข้อใดไม่ใช่หลักการอ่านบทร้อยกรอง

- ก. ต้องรู้ลักษณะบัญญัติของบทประพันธ์ที่จะอ่าน
- ข. การอ่านออกเสียงตามทำนองของการแสดงและการละเล่นนั้นๆ
- ค. เสียงวรรณยุกต์จัตวาต้องอ่านเปิดเสียงให้สูงและดังก้อง
- ง. ห้ามเอื้อนเสียงที่คำลหุ เพราะมีเสียงสั้นและเบา

๑๐. ข้อใดคือประโยชน์และคุณค่าของการท่องบทอาขยาน

- ก. เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- ข. เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
- ค. ท่องให้ถูกทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด
- ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ข

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน	
เรื่อง การท่องเที่ยวอาชยาน	
เรื่อง ศึกษาบท่องเที่ยวอาชยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

- ๑. ข
- ๒. ง
- ๓. ง
- ๔. ง
- ๕. ง
- ๖. ง
- ๗. ง
- ๘. ก
- ๙. ข
- ๑๐. ง

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน (๑๐)	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				
๒๑				
๒๒				
๒๓				
๒๔				
๒๕				
๒๖				

๒๗				
๒๘				
๒๙				
๓๐				
๓๑				
๓๒				
๓๓				
๓๔				
๓๕				
๓๖				
๓๗				
๓๘				
๓๙				
๔๐				

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๖ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่	ชื่อ - สกุล	รายการ				
		รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน (๒ คะแนน)	นำเสนอผลงานที่น่าสนใจ (๒ คะแนน)	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๒ คะแนน)	ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด (๒ คะแนน)

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๙ - ๑๐ หมายถึง ดีมาก

๖ - ๘ หมายถึง ดี

๓ - ๕ หมายถึง พอใช้

๐ - ๒ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้ระดับดีขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รากเหง้าของภาษา

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงจากเอกสารต่างๆ

เวลา ๓ ชั่วโมง

สาระที่ ๑ การอ่าน

สาระการเรียนรู้

อ่านออกเสียงจากเอกสารต่างๆ ได้ถูกต้องตามอักขรวิธี

สาระสำคัญ

การปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ ช่วยให้ใช้เครื่องมือได้ถูกวิธี

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๗ ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. อธิบายความหมายของเอกสารคู่มือได้
๒. บอกข้อปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้นได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด
- ข้อ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ข้อ ๓ มีวินัย
- ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครู

กำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ พร้อมทั้งอธิบายเนื้อหา ในใบความรู้ให้นักเรียนฟัง

๔. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านตีความเอกสารคู่มือ ให้นักเรียนทำ ๑๕ นาที
๕. ครูเฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านตีความเอกสารคู่มือ โดยให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ ใบงาน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้
 - หากจะใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ต้องศึกษาอะไรเป็นอันดับแรก เพราะอะไร

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน
๒. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนหาคำตอบดังนี้

- นักเรียนคิดว่า คู่มือการใช้เครื่องมือต่างๆ มีความสำคัญอย่างไร

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์ของคู่มือการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือซักถามหากไม่เข้าใจเนื้อหา

๔. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง เอกสารคู่มือ ให้นักเรียนทำ ให้เวลาในการทำใบงาน ๑๕ นาที

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๕. นักเรียนส่งใบงานที่ ๒ เรื่อง เอกสารคู่มือ
๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง การอ่านตีความเอกสารคู่มือ

๗. ครูให้นักเรียนกลับไปหาคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือเครื่องใช้ชนิดใดชนิดหนึ่งเป็นการบ้านเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันกับเพื่อนในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียนกลุ่มละ ๖ คน แบบละความสามารถคือ เก่ง ปานกลาง อ่อน

๓. จากนั้นให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มนำคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือ หรือ เครื่องใช้ชนิดใดชนิดหนึ่ง (ครูมอบหมายให้นักเรียนจัดเตรียมมาล่วงหน้า) เพื่อนำมาใช้ ในการศึกษา

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานมากลุ่มละ ๑ เรื่อง และช่วยกันตีความคู่มือโดยใช้หลักการจับใจความสำคัญ

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลการตีความคู่มือ แล้วสรุปใจความสำคัญ จากนั้นส่งตัวแทนกลุ่มออกมา รายงานผลและอธิบายข้อมูลจากคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่กลุ่มเลือก

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูสรุปเนื้อหาให้นักเรียนว่า คู่มือการใช้เครื่องมือหรือเครื่องใช้ต่างๆ มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด ทำอย่างไรถึงจะสามารถใช้เครื่องมือเครื่องใช้เหล่านั้นได้ถูกวิธี

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ

๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านตีความเอกสารคู่มือ

๔. ใบงานที่ ๒ เรื่อง เอกสารคู่มือ

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายความหมาย ของเอกสารคู่มือได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป

๒. บอกการปฏิบัติตาม คู่มือแนะนำวิธีการใช้ งานของเครื่องมือหรือ เครื่องใช้ในระดับที่ยาก ขึ้นได้	การทำใบงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ได้ระดับขึ้นไป
--	------------	-------------------	----------------

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑	
เรื่อง การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ	
เรื่อง การอ่านออกเสียงจากเอกสารต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ

การอ่านมีจุดมุ่งหมายอย่างหนึ่งคือ การนำความรู้ความคิดที่ได้จากสารนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ผู้อ่านจะได้ความรู้ความคิดจากวัสดุการอ่านต่างๆ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อตัวอักษรที่มีรูปแบบเป็นเล่ม เป็นแผ่นปลิวโฆษณา คำขวัญ ป้ายโฆษณา ฉลากยา ฉลากสินค้า สัญญา เอกสารคู่มือต่างๆ เป็นต้น

เอกสารคู่มือ หมายถึง เอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการนำความรู้ ความเข้าใจ วิชาการเป็นวัสดุการอ่านที่พบในชีวิตประจำวัน เพราะในยุคปัจจุบันทุกคนจะต้องปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้รถใช้ถนน สุขภาพ การสอบ การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ การศึกษา ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้มักมีเอกสารคู่มือประกอบเพื่อให้ผู้อ่านปฏิบัติตาม จะได้รับประสิทธิผล ตามจุดมุ่งหมายไปด้วยดี และประหยัดเวลาได้มาก เช่น คู่มือการขับรถยนต์ คู่มือหนังสือเรียน คู่มือการใช้คอมพิวเตอร์ คู่มือนักเรียน เอกสารคู่มือต่างๆ นี้ จะพบว่ามีลักษณะเป็นแผ่นปลิวขนาดหนึ่งถึงสามแผ่น หรือเป็นเล่มเล็กๆ

การอ่านเอกสารคู่มือมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งมีแนวทางในการอ่าน ดังนี้

๑. อ่านคำสั่งหรือคำแนะนำอย่างละเอียด รอบคอบ อ่านให้เข้าใจว่า เอกสารนั้นแนะนำให้ปฏิบัติอะไร อย่างไร ไม่ควรเดาว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้แล้วอ่านข้ามไป เพราะอาจข้ามสิ่งสำคัญที่สุด ข้ามจะทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ หรือประสบผลสำเร็จแต่ใช้เวลามาก

๒. ถ้าไม่เข้าใจข้อปฏิบัติ หรือคำสั่งควรถามผู้รู้

๓. ทำตามคำสั่งทุกประการ และทำตามลำดับทุกขั้นตอน ห้ามทำเฉพาะสิ่งที่คิดเอาเองว่าทำได้

๔. ฝึกปฏิบัติตามเอกสารคู่มือให้เกิดความเคยชิน

ตัวอย่าง เอกสารการใช้คู่มือพจนานุกรมเสียง (Cyber Dictionary)

๑. เก็บเครื่องให้ห่างจากของเหลวทุกชนิดเนื่องจากความชื้นจะทำให้ตัวเครื่องเสียหายได้
๒. ควรใช้ผ้าแห้งอ่อนและนุ่มทำความสะอาดหน้าจอเบาๆ ห้ามใช้น้ำยาที่มีส่วนผสมของ สารระเหย
๓. ห้ามทำเครื่องตกกระแทกอย่างแรงหรือถูกกดทับจากของหนัก
๔. หากเกิดปัญหากับตัวเครื่องไม่ควรแก้ไขด้วยตนเอง ควรติดต่อกับบริษัท
๕. ไม่ควรเปิดเครื่องที่อุณหภูมิต่ำกว่า ๐ องศา หรือมากกว่า ๔๐ องศา
๖. หากต้องการรีเซ็ตเครื่องควรปิดเครื่องก่อนกดปุ่มรีเซ็ต
๗. ถอดแบตเตอรี่ออกจากเครื่องเมื่อไม่ได้ใช้เครื่องนานๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการรั่วซึมของสารเคมีที่เป็นกรดจากแบตเตอรี่
๘. ห้ามใช้แบตเตอรี่ต่างประเภทกัน เครื่องรุ่นนี้ถูกออกแบบมาเพื่อใช้แบตเตอรี่อัลคาไลน์เท่านั้น

บริษัท ไชเบอร์ดิค เทคโนโลยี : Cyber Dict 2 Plus

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นคู่มือการใช้พจนานุกรมเสียงที่แนะนำให้ผู้ใช้ซื้อสินค้าปฏิบัติตาม จะทำให้การใช้สินค้านี้ไม่เกิดปัญหา และมีประสิทธิภาพ ใช้ได้ทนทาน หากไม่ปฏิบัติตามจะเกิดความเสียหายได้

สรุปสาระสำคัญ

การอ่านเป็นการรับสารที่สำคัญ การอ่านแบ่งเป็นการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ การอ่านออกเสียงต้องอ่านให้ถูกอักขรวิธี ทั้งเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ การอ่านออกเสียงช่วยในการท่องจำ บทอาขยานด้วย ส่วนการอ่านในใจผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญ มีวิจารณญาณ ในการอ่าน และอ่านตีความได้

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านตีความเอกสารคู่มือ	
เรื่อง การอ่านออกเสียงจากเอกสารต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. เอกสารคู่มือ หมายถึง

.....

.....

.....

๒. จุดมุ่งหมายในการอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือคืออะไร

.....

.....

.....

๓. โดยส่วนใหญ่เอกสารคู่มือต่างๆ มีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

๔. จงบอกแนวทางในการอ่านเอกสารคู่มืออย่างน้อย ๓ ข้อ

.....

.....

.....

๕. นักเรียนสามารถนำหลักการอ่านตีความเอกสารคู่มือต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านตีความเอกสารคู่มือ	
เรื่อง การอ่านออกเสียงจากเอกสารต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. เอกสารคู่มือ หมายถึง

เอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการนำความรู้ ความเข้าใจวิชาการเป็นวัสดุการอ่านที่พบได้ในชีวิตประจำวัน เพราะในปัจจุบันทุกคนต้องปฏิบัติภารกิจต่างๆ เกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนน สุขภาพ การสอบ การใช้เครื่องมือ อิเล็กทรอนิกส์ การศึกษา ฯลฯ

๒. จุดมุ่งหมายในการอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือคืออะไร

การนำความรู้ที่ได้จากสารนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

๓. โดยส่วนใหญ่เอกสารคู่มือต่างๆ มีรูปแบบเป็นอย่างไร

มีรูปแบบเป็นเล่ม เป็นแผ่นปลิวโฆษณา คำขวัญ ป้ายโฆษณา ฉลากยา ฉลากสินค้า สัญญา เอกสารคู่มือต่างๆ

๔. จงบอกแนวทางในการอ่านเอกสารคู่มืออย่างน้อย ๓ ข้อ

๑. อ่านคำสั่งให้ละเอียด รอบคอบ อ่านให้เข้าใจว่าเอกสารนั้นแนะนำให้ปฏิบัติอะไร
๒. ถ้าไม่เข้าใจข้อปฏิบัติ หรือคำสั่งให้ถามผู้รู้
๓. ทำตามคำสั่งทุกประการ

๕. นักเรียนสามารถนำหลักการอ่านตีความเอกสารคู่มือต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพิจารณาเลือกซื้อสินค้าหรือเครื่องมือต่างๆ ได้

ใบงานที่ ๒ เรื่อง เอกสารคู่มือ	
เรื่อง การอ่านออกเสียงจากเอกสารต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

วิธีใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ให้ประหยัดพลังงานและปลอดภัย

วิธีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ให้ประหยัดพลังงาน

๑. ไม่เปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ทิ้งไว้นานๆ
๒. ควรปิดจอภาพถ้าไม่ใช้งานเกิน ๑๕ นาที
๓. เลือกใช้จอภาพที่ขนาดไม่ใหญ่เกินไปเพราะจะทำให้กินไฟฟ้า
๔. ควรติดตั้งคอมพิวเตอร์ในที่ระบายความร้อนได้ดี
๕. ควรติดตั้งระบบ Screen saver เพื่อรักษาคุณภาพของหน้าจอ และยังช่วยประหยัดพลังงานในกรณีที่ยังไม่ปิดเครื่อง

คำแนะนำด้านความปลอดภัยของคอมพิวเตอร์

๑. ถอดปลั๊กเมื่อเลิกใช้งาน
๒. อย่าเปิดฝาครอบคอมพิวเตอร์ในขณะที่กำลังใช้งาน
๓. อย่านำเครื่องดื่มวางไว้บนเครื่องคอมพิวเตอร์เพราะหากหกใส่เครื่องสามารถทำให้ไฟฟ้าลัดวงจรได้

๑. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านคู่มือนี้คืออะไร

.....

.....

๒. เหตุใดจึงไม่ควรเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ทิ้งไว้นานๆ

.....

.....

๓. เหตุใดจึงต้องติดตั้งระบบ Screen saver

.....

.....

๔. การวางเครื่องตีมไวบนเครื่องคอมพิวเตอร์อาจทำให้เกิดอันตรายอย่างไร

.....

.....

๕. สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง เอกสารคู่มือ	
เรื่อง การอ่านออกเสียงจากเอกสารต่าง ๆ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

วิธีใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ให้ประหยัดพลังงานและปลอดภัย

วิธีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ให้ประหยัดพลังงาน

๑. ไม่เปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ทิ้งไว้นานๆ
๒. ควรปิดจอภาพถ้าไม่ใช้งานเกิน ๑๕ นาที
๓. เลือกใช้จอภาพที่ขนาดไม่ใหญ่เกินไปเพราะจะทำให้กินไฟฟ้า
๔. ควรติดตั้งคอมพิวเตอร์ในที่ระบายความร้อนได้ดี
๕. ควรติดตั้งระบบ Screen saver เพื่อรักษาคุณภาพของหน้าจอ และยังช่วยประหยัดพลังงานในกรณีที่ยังไม่ปิดเครื่อง

คำแนะนำด้านความปลอดภัยของคอมพิวเตอร์

๑. ถอดปลั๊กเมื่อเลิกใช้งาน
๒. อย่าเปิดฝาครอบคอมพิวเตอร์ในขณะที่กำลังใช้งาน
๓. อย่านำเครื่องดื่มวางไว้บนเครื่องคอมพิวเตอร์เพราะหากหกใส่เครื่องสามารถทำให้ไฟฟ้าลัดวงจรได้

๑. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านคู่มือนี้คืออะไร

ทำให้ทราบถึงวิธีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์อย่างประหยัดพลังงานและปลอดภัย

๒. เหตุใดจึงไม่ควรเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ทิ้งไว้นานๆ

เพราะเป็นการสิ้นเปลืองไฟฟ้า

๓. เหตุใดจึงต้องติดตั้งระบบ Screen saver

เพื่อรักษาคุณภาพของหน้าจอ และช่วยประหยัดพลังงาน

๔. การวางเครื่องดื่มไว้บนเครื่องคอมพิวเตอร์อาจทำให้เกิดอันตรายอย่างไร

เพราะน้ำอาจหกใส่เครื่องและทำให้ไฟฟ้าลัดวงจร

๕. สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

สามารถนำไปใช้เมื่อใช้งานคอมพิวเตอร์ และนำมาประยุกต์ใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่นๆ

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน		ผลการประเมิน	
		ใบงานที่ ๑ (๑๐)	ใบงานที่ ๒ (๑๐)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑					
๒					
๓					
๔					
๕					
๖					
๗					
๘					
๙					
๑๐					
๑๑					
๑๒					
๑๓					
๑๔					
๑๕					
๑๖					
๑๗					
๑๘					
๑๙					
๒๐					
๒๑					
๒๒					
๒๓					
๒๔					
๒๕					
๒๖					
๒๗					
๒๘					

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน		ผลการประเมิน	
		ใบงานที่ ๑ (๑๐)	ใบงานที่ ๒ (๑๐)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๒๙					
๓๐					
๓๑					
๓๒					
๓๓					
๓๔					
๓๕					
๓๖					
๓๗					
๓๘					
๓๙					
๔๐					

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๖ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่	ชื่อ - สกุล	รายการ				
		รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	รับฟังความคิดเห็น เห็นของผู้อื่น (๒ คะแนน)	นำเสนอผลงานได้ น่าสนใจ (๒ คะแนน)	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ (๒ คะแนน)	ทำงานเสร็จตามเวลา ที่กำหนด (๒ คะแนน)

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๙ - ๑๐ หมายถึง ดีมาก

๖ - ๘ หมายถึง ดี

๓ - ๕ หมายถึง พอใช้

๐ - ๒ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้ระดับดีขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รากเหง้าของภาษา

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง การเขียนเรียงความ

เวลา ๓ ชั่วโมง

สาระที่ ๒ การเขียน

สาระการเรียนรู้

การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา

สาระสำคัญ

การเขียนเรียงความจะต้องมีความรู้เรื่องหลักการเขียนเรียงความ

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๔ เขียนเรียงความ

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

- อธิบายความหมายและบอกร่องประกอบของการเขียนเรียงความได้
- เขียนเรียงความได้ถูกต้องตามหลักของการเขียน

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

การเขียนเรียงความ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆที่ครู

กำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา พร้อมทั้งอธิบายเนื้อหาในส่วนของ การเขียนคำนำในใบความรู้ และให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ด้วยตัวเอง ให้ความเวลาในการศึกษา ๑๐ นาที

๔. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนคำนำ ให้นักเรียนทำ ให้ความเวลา ๑๕ นาที

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๕. นักเรียนส่งใบงานที่ ๑ เรื่องการเขียนคำนำ

๖. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- การเขียนเรียงความจำเป็นต้องมีส่วนประกอบครบถ้วนหรือไม่ จงอธิบาย

(จำเป็นต้องมีครบทุกส่วนประกอบจะขาดส่วนหนึ่งส่วนใดไม่ได้ ถ้าขาดส่วนหนึ่ง ส่วนใดจะทำให้เรียงความไม่สมบูรณ์)

๗. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่อง ให้นักเรียนทำเป็นการบ้าน

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูซักถามนักเรียนว่าส่วนนำหรือส่วนคำนำของการเขียนเรียงความควรมีลักษณะเป็นอย่างไร เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียนในชั่วโมงที่ผ่านมา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนเนื้อเรื่องและการเขียนสรุปของการเขียนเรียงความ ให้ นักเรียนฟังพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือซักถามหากไม่เข้าใจเนื้อหา

๔. ครูแจกใบงานที่ ๓ เรื่อง การเขียนสรุป ให้เวลาในการทำใบงาน ๒๐ นาที

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๕. นักเรียนส่งใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่อง และใบงานที่ ๓ เรื่อง การเขียนสรุป

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. ครูอธิบายการเขียนเรียงความเชิงพรรณนา เรื่อง การเขียนคำนำ การเขียนเนื้อเรื่อง และการเขียนสรุป ให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหา

๓. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความในหัวข้อ “แม่ของฉัน” โดยเขียนลงในสมุด กำหนดความยาวในการเขียนหนึ่งหน้ากระดาษสมุดใช้เวลา ๑๕ นาที

๔. นักเรียนส่งผลงานการการเขียนเรียงความ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๕. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนหาคำตอบ ดังนี้

- องค์ประกอบหลัก ๆ ของการเขียนเรียงความมีกี่องค์ประกอบ อะไรบ้าง
- ส่วนประกอบในการเขียนเรียงความส่วนใดสำคัญที่สุด

(เนื้อเรื่อง)

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา

๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนคำนำ

๔. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่อง

๕. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การเขียนสรุป

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายความหมาย และบอกองค์ประกอบ ของการเขียน เรียงความได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๑๕ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน
๒. เขียนเรียงความได้ ถูกต้องตามหลักของ การเขียน	การเขียนเรียงความ	แบบบันทึกคะแนน การเขียนเรียงความ	ได้ ๘ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑	
เรื่อง การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา	
เรื่อง การเขียนเรียงความ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรียงความ เป็นรูปแบบของงานเขียนประเภทร้อยแก้ว เพื่อแสดงความรู้โดยเรียบเรียงเป็นลำดับขั้นตอน มีองค์ประกอบ ๓ ส่วน ได้แก่ ส่วนนำหรือส่วนคำนำ ส่วนเนื้อหาหรือเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป

๑. ส่วนนำหรือส่วนคำนำ เป็นส่วนเปิดเรื่องเพื่อนำเข้าสู่เนื้อเรื่อง ควรเขียนให้น่าสนใจ เพื่อให้ผู้อ่านอยากติดตาม วิธีการเขียนคำนำมีหลายวิธี เช่น การตั้งคำถาม การยกสุภาษิต คำพังเพย คำขวัญ นักเรียนต้องเขียนคำนำให้น่าอ่าน ไม่สั้นหรือยาวจนเกินไป

คำนำที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

๑. ต้องกล่าวนำเข้าสู่เนื้อเรื่องอย่างน่าสนใจ
๒. แสดงแนวทางของเนื้อเรื่องโดยส่วนรวม ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
๓. น่าสนใจชวนอ่าน
๔. ไม่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

๒. ส่วนเนื้อหาหรือเนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่ยาวที่สุดและสำคัญกับเรื่องมาก เนื้อหาของเรื่องแบ่งได้หลายย่อหน้า หลายตอน แต่ละย่อหน้าต้องมีความสำคัญใจความเดียว นักเรียนจึงต้องระมัดระวังในการเขียน โดยต้องให้แต่ละย่อหน้ามีความสัมพันธ์กันโดยตลอด อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงความถูกต้องชัดเจน

เนื้อเรื่องที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

๑. ควรแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็นย่อหน้า ในแต่ละย่อหน้ามีความคิดเดียว
๒. เนื้อหาที่ต้องการสื่อสารต้องอยู่ในขอบเขตของเนื้อเรื่อง
๓. เนื้อหาชัดเจน ใช้สำนวนภาษาเหมาะสม
๔. มีเนื้อหาสาระเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน
๕. เนื้อหาทันสมัยทันเหตุการณ์

๓. ส่วนสรุป เป็นการลงท้ายของเรียงความ เพื่อให้ข้อคิดหรือสร้างความประทับใจแก่ผู้อ่าน อาจยก สุภาษิต คำพังเพย คำประพันธ์ คำคม ประกอบการเขียนได้ บทสรุปจะทำให้ผู้อ่านได้ความคิดและเข้าใจเรื่อง การเขียนส่วนสรุปจึงมีความสำคัญเท่ากับคำนำ ผู้เขียนต้องสร้างความประทับใจ ให้แก่ผู้อ่านโดยอาจฝาก ความรู้ ความคิดที่เป็นประโยชน์

ตัวอย่าง

พ่อของฉัน

“พ่อ” ของทุกคนนั้นเป็นผู้ที่มีความหมายยิ่งใหญ่ พ่อคือ “ผู้ให้ ผู้เสียสละ” พ่อเป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของฉัน พ่อเป็นผู้ให้เลือดเนื้อให้ชีวิตแก่ฉัน พ่อทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ฉันมีความสุข

ส่วนนำ

พ่อเป็นคนยุติธรรมมาก รักลูกทุกคนเท่ากัน พ่อเหมือนธนาคารที่ให้เงินฉันทุกวันเพื่อไว้ใช้จ่ายประจำวันเมื่อไปโรงเรียน เงินทุกบาทที่พ่อให้ฉันไม่ได้หามาได้ง่ายๆ ฉันจึงต้องตั้งใจเรียนและเป็นคนดีแบบที่พ่อสอน เพื่อให้พ่อมีความสุขใจ

พ่อของฉันดีมาก แต่เพราะพ่อต้องการให้ฉันเป็นคนดี มีความประพฤติดี พ่อเป็นคนอารมณ์ดี คุยสนุกมาก ฉันคุยกับพ่อได้ทุกเรื่อง ในครอบครัวของฉันมีพ่อเพียงคนเดียวที่หารายได้มาจุนเจือครอบครัว และละวันก็มีรายจ่ายมากมาย ฉันจึงไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย หากฉันอยากซื้อของที่ อยากได้บ้าง ฉันจะเก็บเงินที่ฉันตั้งใจที่ได้เกิดมาเป็นลูกของพ่อ

ส่วนเนื้อหา

พ่อมีพระคุณต่อฉันมาก ดังนั้นฉันจึงตอบแทนบุญคุณของท่าน ด้วยการประพฤติตนเป็นคนดีเหมือนที่ท่านสอน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด ฉันจะตั้งใจเรียนให้ดีที่สุด เพราะเมื่อเรียนจบแล้วจะได้ มีงานทำ มีเงินเดือน ฉันก็จะสามารถดูแลพ่อให้มีความสุข และมีความเป็นอยู่ที่ดีตอบแทนที่พ่อ เหน็ดเหนื่อยทำงานเพื่อครอบครัว

พ่อของฉันจึงเป็นต้นแบบการดำเนินชีวิตให้แก่ฉัน ฉันจะใช้แนวทางการดำเนินชีวิตแบบพ่อเพื่อสักวันที่ฉันเป็นพ่อคน ฉันจะสั่งสอนลูกของฉันให้เหมือนดังที่พ่อสอน ไม่ว่าจะเป็นความยุติธรรม ความเสียสละ ความขยันขันแข็ง และมีอารมณ์ขัน เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งความรัก และความเมตตา ที่พ่อมอบให้

ส่วนสรุป

ตัวอย่างเรียงความเรื่องพ่อของฉันมีโครงเรื่องเรียงความ ดังนี้

ย่อหน้าที่ ๑ เป็นส่วนนำ นิยามความหมายของคำว่าพ่อ

ย่อหน้าที่ ๒ – ๔ เป็นส่วนเนื้อหาหรือเนื้อเรื่อง กล่าวถึงพ่อของฉันโดยใช้โวหารบรรยาย และพรรณนา

ย่อหน้าที่ ๕ เป็นส่วนสรุป กล่าวถึงพ่อว่าเป็นต้นแบบของการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ และผู้เขียนจะใช้แนวทางในการดำเนินชีวิตแบบพ่อเมื่อเติบโตในวันข้างหน้า

การเขียนเรียงความที่ดีย่อมต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งยังคำนึงถึงหลักการเขียนเรียงความที่ดีด้วย เช่น เขียนให้ครบองค์ประกอบของเรียงความ คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนสรุป ใช้สำนวนการเขียนที่ดี เรียงลำดับความให้ถูกต้องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนคำนำ	
เรื่อง การเขียนเรียงความ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การเขียนคำนำ

คำนำ เป็นข้อความที่เริ่มเรื่อง เป็นส่วนแรกของเรียงความ เป็นส่วนที่แสดงประเด็นหลักหรือจุดประสงค์ของเรื่องทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจ พิถีพิถัน คำนี้ถึงเรื่องที่จะเขียน นอกจากจะเป็น การบอกผู้อ่านถึงเนื้อหาที่น่าสนใจและยังเป็น การเร้าความสนใจให้อยากอ่านเรื่องจนจบ การเขียน คำนำเน้นศิลปะในการใช้ภาษา แสดงความรู้สึกรักใคร่ของผู้เขียนเพื่อเร้าใจผู้อ่านให้ติดตามอยากอ่านเรื่องต่อไป การเขียนคำนำเพื่อเร้าความสนใจนั้นมีหลายวิธี แล้วแต่ผู้เขียนจะเลือกตามความเหมาะสม การเขียนคำนำอาจนำด้วยปัญหาเร่งด่วนหรือหัวข้อที่กำลังเป็นเรื่องที่น่าสนใจ คำถาม การเล่าเรื่อง ที่จะเขียน การยกคำพูด ข้อความหรือสุภาษิตที่น่าสนใจ บทร้อยกรอง การอธิบายความเป็นมาของเรื่อง การบอกจุดประสงค์ของการเขียน การให้คำจำกัดความของคำสำคัญของเรื่องที่จะเขียน แรงบันดาลใจ แล้วขยายความนั้นด้วยภาษาที่กระชับรัดกุม คำนำมีหลายแบบ เช่น แบบขึ้นต้นด้วยส่วนรวมไปสู่เรื่องเฉพาะ แบบมุ่งตรงสู่เรื่อง แบบขึ้นต้นด้วยความตรงกันข้ามและเป็นปัญหาให้คิด แบบขึ้นต้นด้วยการเล่าเรื่อง แบบที่ทำให้เกิดความพิศวง ทั้งนี้จะเลือกใช้แบบใดย่อมขึ้นอยู่กับเรื่อง ที่จะเขียนด้วย ควรมีความยาว ร้อยละ ๑๐ – ๑๕ ของเรียงความทั้งหมด

๑. คำนำของเรียงความมีหน้าที่อย่างไร

.....

.....

๒. การเขียนคำนำมีจุดเน้นอย่างไร

.....

.....

๓. การเลือกเขียนคำนำมีวิธีการเลือกอย่างไร

.....

.....

๔. “เหตุใดเยาวชนไทยจึงใส่ใจกับวัฒนธรรมต่างชาติ” ข้อความนี้เป็นการเขียนคำนำแบบใด

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนคำนำ	
เรื่อง การเขียนเรียงความ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การเขียนคำนำ

คำนำ เป็นข้อความที่เริ่มเรื่อง เป็นส่วนแรกของเรียงความ เป็นส่วนที่แสดงประเด็นหลักหรือจุดประสงค์ของเรื่องทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจ พิถีพิถัน คำนี้ถึงเรื่องที่จะเขียน นอกจากจะเป็น การบอกผู้อ่านถึงเนื้อหาที่น่าสนใจและยังเป็น การเร้าความสนใจให้อยากอ่านเรื่องจนจบ การเขียน คำนำเน้นศิลปะในการใช้ภาษา แสดงความรู้สึกริक्तของผู้เขียนเพื่อเร้าใจผู้อ่านให้ติดตามอยากอ่านเรื่องต่อไป การเขียนคำนำเพื่อเร้าความสนใจนั้นมีหลายวิธี แล้วแต่ผู้เขียนจะเลือกตามความเหมาะสม การเขียนคำนำอาจนำด้วยปัญหาเร่งด่วนหรือหัวข้อที่กำลังเป็นเรื่องที่น่าสนใจ คำถาม การเล่าเรื่อง ที่จะเขียน การยกคำพูด ข้อความหรือสุภาษิตที่น่าสนใจ บทร้อยกรอง การอธิบายความเป็นมาของเรื่อง การบอกจุดประสงค์ของการเขียน การให้คำจำกัดความของคำสำคัญของเรื่องที่จะเขียน แรงบันดาลใจ แล้วขยายความนั้นด้วยภาษาที่กระชับรัดกุม คำนำมีหลายแบบ เช่น แบบขึ้นต้นด้วยส่วนรวมไปสู่เรื่องเฉพาะ แบบมุ่งตรงสู่เรื่อง แบบขึ้นต้นด้วยความตรงกันข้ามและเป็นปัญหาให้คิด แบบขึ้นต้นด้วยการเล่าเรื่อง แบบที่ทำให้เกิดความพิศวง ทั้งนี้จะเลือกใช้แบบใดย่อมขึ้นอยู่กับเรื่องที่จะเขียนด้วย ควรมีความยาว ร้อยละ ๑๐ – ๑๕ ของเรียงความทั้งหมด

๑. คำนำของเรียงความมีหน้าที่อย่างไร

...เป็นส่วนที่แสดงประเด็นหลักหรือจุดประสงค์ของเรื่อง ทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน.....

๒. การเขียนคำนำมีจุดเน้นอย่างไร

....การเขียนคำนำเน้นศิลปะในการใช้ภาษา แสดงความรู้สึกริक्तของผู้เขียน เพื่อเร้าใจผู้อ่านให้อยากติดตามอ่านเรื่องต่อไป.....

๓. การเลือกเขียนคำนำมีวิธีการเลือกอย่างไร

...เลือกเขียนให้เหมาะสมกับเรื่องที่เขียน.....

๔. “เหตุใดเยาวชนไทยจึงใส่ใจกับวัฒนธรรมต่างชาติ” ข้อความนี้เป็นการเขียนคำนำแบบใด

เป็นการเขียนแบบเป็นปัญหาให้คิด.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่อง	
เรื่อง การเขียนเรียงความ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การเขียนเนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่อง เป็นส่วนสำคัญและยาวที่สุดของเรียงความ ประกอบด้วย ความรู้ ความคิด และข้อมูลที่ผู้เขียนค้นคว้า และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ ระเบียบ เป็นสาระสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนต้องแสดงความรู้หรือความคิดอย่างกว้างขวาง ถูกต้องและสมบูรณ์ ตรงตามหัวข้อเรื่องที่เขียน ผู้เขียนจะต้องคิดก่อนเป็นขั้นแรกว่า จะเลือกเขียนเรื่องอะไรและมีวัตถุประสงค์ใดในการเขียนเรื่องนั้น ๆ

จุดประสงค์ในการเขียนเรียงความ มี ๔ ประการ คือ

- ๑) เพื่อให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่าน
- ๒) เพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่าน
- ๓) เพื่อให้ความบันเทิง
- ๔) เพื่อส่งเสริมการใช้ความคิดของผู้อ่านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

การกำหนดจุดประสงค์ที่แตกต่างกันจะทำให้เนื้อหาของการเขียนต่างกันด้วย ผู้เขียนต้องวางโครงเรื่องไว้ก่อนที่จะลงมือเขียน แบ่งเนื้อหาเป็นย่อหน้าต่างๆ ในย่อหน้าหนึ่งจะมีความคิดเป็นหลักสำคัญเพียงความคิดเดียว แต่ละย่อหน้าต้องมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันและสื่อความหมายได้ชัดเจน ส่วนของเนื้อเรื่องนี้ ควรได้อ้างอุทาหรณ์ต่าง ๆ มาประกอบเป็นเชิงสาธกโวหาร เทศนาโวหาร อุปมาโวหาร และอาจเสนอบทกลอนที่เกี่ยวข้องมาประกอบด้วย จะทำให้เรียงความมีสีสันและคุณค่ามากยิ่งขึ้น ควรมีความยาว ร้อยละ ๗๐ - ๘๐ ของเรียงความทั้งหมด

๑. เนื้อเรื่องเรียงความมีส่วนประกอบอะไรบ้าง

.....

.....

.....

๒. การเขียนเนื้อเรื่องเรียงความจะต้องนำเสนออย่างไร

.....

.....

.....

๓. จุดประสงค์ในการเขียนเรียงความมีกี่ประการ

.....

.....

.....

๔. การกำหนดจุดประสงค์ในการเขียนต่างกัน มีผลต่อเรียงความอย่างไร

.....

.....

.....

๕. ก่อนที่จะลงมือเขียนเรียงความผู้เขียนต้องทำสิ่งใดก่อน

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่อง	
เรื่อง การเขียนเรียงความ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การเขียนเนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่อง เป็นส่วนสำคัญและยาวที่สุดของเรียงความ ประกอบด้วย ความรู้ ความคิด และข้อมูลที่ผู้เขียนค้นคว้า และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ ระเบียบ เป็นสาระสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนต้องแสดงความรู้หรือความคิดอย่างกว้างขวาง ถูกต้องและสมบูรณ์ ตรงตามหัวข้อเรื่องที่เขียน ผู้เขียนจะต้องคิดก่อนเป็นขั้นแรกว่า จะเลือกเขียนเรื่องอะไรและมีวัตถุประสงค์ใดในการเขียนเรื่องนั้น ๆ

จุดประสงค์ในการเขียนเรียงความ มี ๔ ประการ คือ

- ๑) เพื่อให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่าน
- ๒) เพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่าน
- ๓) เพื่อให้ความบันเทิง
- ๔) เพื่อส่งเสริมการใช้ความคิดของผู้อ่านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

การกำหนดจุดประสงค์ที่แตกต่างกันจะทำให้เนื้อหาของงานเขียนต่างกันด้วย ผู้เขียน ต้องวางโครงเรื่องไว้ก่อนที่จะลงมือเขียน แบ่งเนื้อหาเป็นย่อหน้าต่างๆ ในย่อหน้าหนึ่งจะมีความคิดเป็นหลักสำคัญเพียงความคิดเดียว แต่ละย่อหน้าต้องมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันและสื่อความหมายได้ชัดเจน ส่วนของเนื้อเรื่องนี้ควรได้อ้างอุทาหรณ์ต่างๆ มาประกอบเป็นเชิงสาธกโวหาร เทศนาโวหาร อุปมาโวหาร และอาจเสนอบทกลอนที่เกี่ยวข้องมาประกอบด้วย จะทำให้เรียงความมีสีสันและคุณค่ามากยิ่งขึ้น ควรมีความยาว ร้อยละ ๗๐ – ๘๐ ของเรียงความทั้งหมด

๑. เนื้อเรื่องเรียงความมีส่วนประกอบอะไรบ้าง

ประกอบด้วย ความรู้ ความคิด และข้อมูลที่ผู้เขียนค้นคว้า และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ ระเบียบ

๒. การเขียนเนื้อเรื่องเรียงความจะต้องนำเสนออย่างไร

ผู้เขียนต้องแสดงความรู้หรือความคิดอย่างกว้างขวาง ถูกต้องและสมบูรณ์ ตรงตามหัวข้อเรื่อง ที่เขียน

๓. จุดประสงค์ในการเขียนเรียงความมีกี่ประการ

มี 4 ประการ คือ 1) เพื่อให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่าน 2) เพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่าน 3) เพื่อให้ความบันเทิง 4) เพื่อส่งเสริมการใช้ความคิดของผู้อ่านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๔. การกำหนดจุดประสงค์ในการเขียนต่างกัน มีผลต่อเรียงความอย่างไร

การกำหนดจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน จะทำให้เนื้อหาของงานเขียนต่างกัน

๕. ก่อนที่จะลงมือเขียนเรียงความผู้เขียนต้องทำสิ่งใดก่อน

จะต้องวางโครงเรื่องไว้ก่อนที่จะลงมือเขียน

งานที่ ๓ เรื่อง การเขียนสรุป	
เรื่อง การเขียนเรียงความ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การเขียนสรุป

สรุป เป็นส่วนสุดท้ายของเรียงความ เป็นการปิดเรื่อง เป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาส่วนอื่นๆ โดยตลอด และเป็นส่วนที่บอกผู้อ่านว่าเรื่องราวที่เสนอมานั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว ผู้เขียนจะทิ้งท้ายให้ ผู้อ่านเกิดความประทับใจ สอดคล้องกับเรื่องที่เขียน กระชับรัดกุม ใช้ข้อความที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ ที่สำคัญคือ ต้องทำให้ผู้อ่านเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนอย่างแจ่มชัด ซึ่งการเขียนสรุปมีหลายวิธี เช่น ฝากข้อคิดและความประทับใจให้ผู้อ่านย้ำความคิดสำคัญของเรื่อง ชักชวนให้ปฏิบัติตาม ให้กำลังใจแก่ผู้อ่าน ตั้งคำถามที่ชวนให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบ และยกคำพูด คำคม สุภาษิต หรือบทกวีที่น่าประทับใจ เป็นต้น ไม่ใช่เป็นการย่อเรื่องที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่เป็นการทิ้งท้ายเรื่องให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจนว่า ผู้เขียนต้องการอะไร โดยเขียนฝากข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่คนทั่วไปคิดไม่ถึงก็ได้ ส่วนสรุปควรมีความยาวร้อยละ ๑๐ - ๑๕ ของเรียงความทั้งหมด

๑. การเขียนสรุปมีหลักการเขียนอย่างไร

.....

.....

.....

๒. “การแก้ปัญหาซื้อสิทธิ ขายเสียง ไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนไทยทั้งชาติ วันนี้ท่านได้ทำหน้าที่ของคนไทยโดยสมบูรณ์แล้วหรือยัง” ข้อความนี้ ควรเป็นการสรุปเรียงความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใด และเป็นการสรุปแบบใด

.....

.....

.....

๓. ส่วนสรุปมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง การเขียนสรุป	
เรื่อง การเขียนเรียงความ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การเขียนสรุป

สรุป เป็นส่วนสุดท้ายของเรียงความ เป็นการปิดเรื่อง เป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาส่วนอื่นๆ โดยตลอด และเป็นส่วนที่บอกผู้อ่านว่าเรื่องราวที่เสนอมานั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว ผู้เขียนจะทิ้งท้ายให้ ผู้อ่านเกิดความประทับใจ สอดคล้องกับเรื่องที่เขียน กระชับรัดกุม ใช้ข้อความที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ ที่สำคัญคือ ต้องทำให้ผู้อ่านเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนอย่างแจ่มชัด ซึ่งการเขียนสรุปมีหลายวิธี เช่น ฝากข้อคิดและความประทับใจให้ผู้อ่านย้ำความคิดสำคัญของเรื่อง ชักชวนให้ปฏิบัติตาม ให้กำลังใจแก่ผู้อ่าน ตั้งคำถามที่ชวนให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบ และยกคำพูด คำคม สุภาษิต หรือบทกวีที่น่าประทับใจ เป็นต้น ไม่ใช่เป็นการย่อเรื่องที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่เป็นการทิ้งท้ายเรื่องให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจนว่า ผู้เขียนต้องการอะไร โดยเขียนฝากข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่คนทั่วไปคิดไม่ถึงก็ได้ ส่วนสรุปควรมีความยาวร้อยละ ๑๐ - ๑๕ ของเรียงความทั้งหมด

๑. การเขียนสรุปมีหลักการเขียนอย่างไร

การเขียนสรุปต้องใช้ข้อความที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจและเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนอย่างแจ่มชัด

๒. “การแก้ปัญหาซื้อสิทธิ์ ขาดเสียง ไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนไทยทั้งชาติ วันนี้ท่านได้ทำหน้าที่ของคนไทยโดยสมบูรณ์แล้วหรือยัง” ข้อความนี้ ควรเป็นการสรุปเรียงความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใด และเป็นการสรุปแบบใด

ควรเป็นเรียงความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการสรุปแบบฝากข้อคิด

๓. ส่วนสรุปมีลักษณะอย่างไร

เป็นการปิดเรื่อง เป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาส่วนอื่นๆโดยตลอด และเป็นส่วนที่บอกผู้อ่านว่า เรื่องราวที่เสนอมานั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ใบงานที่ ๑ (ลดคะแนน)	ใบงานที่ ๒ (ลดคะแนน)	ใบงานที่ ๓ (ลดคะแนน)	รวม	ผลการประเมิน	
						ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							
๑๑							
๑๒							
๑๓							
๑๔							
๑๕							
๑๖							
๑๗							
๑๘							
๑๙							
๒๐							
๒๑							
๒๒							
๒๓							
๒๔							
๒๕							
๒๖							
๒๗							

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ใบงานที่ ๑ (๑๐คะแนน)	ใบงานที่ ๒ (๑๐คะแนน)	ใบงานที่ ๓ (๑๐คะแนน)	รวม	ผลการประเมิน	
						ผ่าน	ไม่ผ่าน
๒๘							
๒๙							
๓๐							
๓๑							
๓๒							
๓๓							
๓๔							
๓๕							
๓๖							
๓๗							
๓๘							
๓๙							
๔๐							
๔๑							
๔๒							
๔๓							
๔๔							

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๑๕ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบบันทึกคะแนนการเขียนเรียงความ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน (๑๐)	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				
๒๑				
๒๒				
๒๓				
๒๔				
๒๕				
๒๖				
๒๗				
๒๘				

แบบบันทึกคะแนนการเขียนเรียงความ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน (๑๐)	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
๒๙				
๓๐				
๓๑				
๓๒				
๓๓				
๓๔				
๓๕				
๓๖				
๓๗				
๓๘				
๓๙				
๔๐				
๔๑				
๔๒				
๔๓				

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๘ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รากเหง้าของภาษา

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๓ เรื่อง การพูดประเมินค่าเนื้อหาของสื่อต่างๆ

เวลา ๒ ชั่วโมง

สาระที่ ๓ การฟัง การดู การพูด

สาระการเรียนรู้

การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ

สาระสำคัญ

การพูดเป็นทักษะการสื่อสารอย่างหนึ่งที่ทุกคนนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน การพูดมีหลายประเภท ได้แก่ การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ และการพูดรายงาน ทุกคนควรเรียนรู้และฝึกฝนการพูดทั้งสองประเภทนี้ เพื่อให้เป็นผู้มีทักษะการพูดที่ดี นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงมารยาทในการพูดทุกครั้ง

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกร่วมในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๔ ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

- อธิบายความหมายของการพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจได้
- บอกหลักการพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจได้ถูกต้อง

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหา โน้มน้าวใจ พร้อมทั้งอธิบายเนื้อหาในใบความรู้ให้นักเรียนฟังว่า การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ เป็นการพูดให้ผู้ฟังเข้าใจแยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นของสื่อ ที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจได้ นำไปสู่การพิจารณาว่าควรเชื่อถือสื่อนั้นหรือไม่

๔. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ ให้นักเรียนทำ ๑๕ นาที

๕. ครูเฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ โดยให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจใบงาน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- การพูดเป็นสิ่งสำคัญที่มนุษย์ใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นพูดเป็นกับพูดได้ต่างกันอย่างไรจงอธิบาย

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนหาคำตอบดังนี้

- นักเรียนคิดว่า การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ มีความสำคัญอย่างไรกับการดำรงชีวิต

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูอธิบายเนื้อหาในใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้นักเรียนเห็นภาพชัดเจน

๔. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของโฆษณา ให้นักเรียนทำ ๑๕ นาที

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๕. นักเรียนส่งใบงานที่ ๒ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของโฆษณา

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ

๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ

๔. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของโฆษณา

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายความหมาย ของ การพูดเพื่อ ประเมินความ น่าเชื่อถือของสื่อที่มี เนื้อหาโน้มน้าวใจได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป
๒. บอกหลักการพูด เพื่อประเมินความ น่าเชื่อถือของสื่อที่มี เนื้อหาโน้มน้าวใจได้ ถูกต้อง	การทำใบงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ได้ระดับขึ้นไป

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑	
เรื่อง การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ	
เรื่อง การพูดประเมินค่าเนื้อหาของสื่อต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ

การพูดเป็นทักษะการสื่อสารประเภทหนึ่งที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องฝึกฝนและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ “พูดเป็น” คือ ต้องคิดก่อนพูด รู้จักพูด และสามารถพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากการพูดเล่าเรื่อง การพูดสรุปใจความ และการพูดแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังมีการพูดประเภทอื่นที่สำคัญ ได้แก่ การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ การพูดรายงาน และมารยาทในการพูด ซึ่งทุกคนควรเรียนรู้และฝึกฝนการพูดอย่างมีมารยาท เพื่อให้เป็นผู้ที่สามารถดึงดูดใจผู้ฟัง และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการพูดทุกครั้ง

การพูดเพื่อประเมินค่าความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ เป็นการพูดเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ แยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ นำไปสู่การพิจารณาว่า ควรจะเชื่อถือสื่อนั้นหรือไม่ อย่างไร และเพราะสาเหตุใด หรือควรปฏิบัติตามสื่อนั้นหรือไม่ เพราะอะไร เราสามารถฟังสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจในชีวิตประจำวันได้จากสื่อต่างๆ เช่น การโฆษณาทางโทรทัศน์และวิทยุ การประชาสัมพันธ์ การณรงค์

หาต้องพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ เราต้องเข้าใจหลักสำคัญในการโน้มน้าวใจเสียก่อนว่า การโน้มน้าวใจ คือ การทำให้ผู้ฟังเชื่อว่าหากปฏิบัติตามที่ผู้พูดชักนำแล้วจะเกิดประโยชน์ จะได้ผลดีตามต้องการ เช่น ในการโฆษณาสินค้า ผู้พูดต้องโน้มน้าวให้ผู้ฟังเห็นด้านดีของสินค้าหรือประโยชน์ต่างๆ ที่ผู้ซื้อจะได้รับจากการใช้สินค้า ดังนั้น เมื่อเราพิจารณาโฆษณาสินค้าหรือบริการนั้นๆ แล้วเห็นว่า มีข้อเท็จจริงน้อยมาก เราไม่ควรเลือกซื้อสินค้าและบริการนั้น แต่ในทางตรงข้ามหากพิจารณาเห็นว่า สารจากสื่อโฆษณานั้นมีข้อดีมาก เราสามารถซื้อสินค้าและบริการนั้นได้ การพิจารณาสารถึงถ้วนทำให้เราเป็นผู้ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจได้ เป็นอย่างดีและเกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น

หลักการพูดประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ

- ต้องพิจารณาว่า สื่อนั้นมีวัตถุประสงค์ที่จะโน้มน้าวใจผู้ฟังให้ปฏิบัติตาม คล้อยตามใช่หรือไม่
- ผู้พูดต้องวิเคราะห์สารจากสื่อที่ว่า มีข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นมากน้อยเพียงใด เพราะหากสารนั้นมีข้อเท็จจริงมาก ยิ่งมีความน่าเชื่อถือมาก
- ผู้พูดต้องพิจารณาว่า สื่อนั้นมีกลวิธีและการใช้ภาษาในการโน้มน้าวใจอย่างไร
- ผู้พูดต้องใช้วิจารณญาณเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อว่า มีเหตุผลที่สมควรเชื่อและปฏิบัติตามหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ขณะพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ ผู้พูดต้องคำนึงถึงความรู้สึก ทั้งน้ำเสียงและกิริยาท่าทาง รวมถึงการใช้ภาษา สิ่งสำคัญที่สุด คือ การใช้เหตุผลและผลประกอบการประเมินความน่าเชื่อถือของสารจากสื่อเหล่านั้นทุกครั้ง จะทำให้ผู้พูดสามารถประเมินความน่าเชื่อถือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ใบงานที่ ๑	
เรื่อง การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ	
เรื่อง การพูดประเมินค่าเนื้อหาของสื่อต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. การพูดเป็นทักษะการสื่อสารประเภทหนึ่งที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องฝึกฝนและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ “พูดเป็น” คืออะไร

.....

.....

.....

๒. การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ หมายถึง

.....

.....

.....

๓. เราสามารถฟังสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจในชีวิตประจำวันได้จากสื่อต่างๆ เช่นอะไร

.....

.....

.....

๔. บอกหลักการพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจอย่างน้อย ๓ ข้อ

.....

.....

.....

๕. เราสามารถนำการพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๑	
เรื่อง การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ	
เรื่อง การพูดประเมินค่าเนื้อหาของสื่อต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. การพูดเป็นทักษะการสื่อสารประเภทหนึ่งที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องฝึกฝนและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ “พูดเป็น” คืออะไร

ต้องคิดก่อนพูด รู้จักพูด และสามารถพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. การพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ หมายถึง

การพูดเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจแยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ นำไปสู่การพิจารณาว่า ควรจะเชื่อถือสื่อนั้นหรือไม่ อย่างไร และเพราะสาเหตุใด

๓. เราสามารถฟังสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจในชีวิตประจำวันได้จากสื่อต่างๆ เช่นอะไร

การโฆษณาทางโทรทัศน์และวิทยุ การประชาสัมพันธ์ การรณรงค์

๔. บอกหลักการพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจอย่างน้อย ๓ ข้อ

๑. ต้องพิจารณาว่า สื่อนั้นมีวัตถุประสงค์ที่จะโน้มน้าวให้ผู้ฟังให้ปฏิบัติตาม คล้อยตามใช่หรือไม่

๒. ผู้พูดต้องวิเคราะห์สารจากสื่อนั้นว่า มีข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นมากน้อยเพียงใด เพราะหากสารนั้นมีข้อเท็จจริงมาก ยิ่งมีความน่าเชื่อถือมาก

๓. ผู้พูดต้องพิจารณาว่า สื่อนั้นมีกลวิธีและการใช้ภาษาในการโน้มน้าวใจอย่างไร

๕. เราสามารถนำการพูดเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

นำไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกซื้อสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของโฆษณา	
เรื่อง การพูดประเมินค่าเนื้อหาของสื่อต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของโฆษณาต่อไปนี้

[illegible]

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน		ผลการประเมิน	
		ใบงานที่ ๑ (๑๐)	ใบงานที่ ๒ (๑๐)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑					
๒					
๓					
๔					
๕					
๖					
๗					
๘					
๙					
๑๐					
๑๑					
๑๒					
๑๓					
๑๔					
๑๕					
๑๖					
๑๗					
๑๘					
๑๙					
๒๐					
๒๑					
๒๒					
๒๓					
๒๔					
๒๕					
๒๖					
๒๗					
๒๘					

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน		ผลการประเมิน	
		ใบงานที่ ๑ (๑๐)	ใบงานที่ ๒ (๑๐)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๒๙					
๓๐					
๓๑					
๓๒					
๓๓					
๓๔					
๓๕					
๓๖					
๓๗					
๓๘					
๓๙					
๔๐					

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2566

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๖ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่	ชื่อ - สกุล	รายการ				
		รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	รับฟังความคิดเห็น เห็นของผู้อื่น (๒ คะแนน)	นำเสนอผลงานได้ น่าสนใจ (๒ คะแนน)	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ (๒ คะแนน)	ทำงานเสร็จตามเวลา ที่กำหนด (๒ คะแนน)

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2566

๙ - ๑๐ หมายถึง ดีมาก

๖ - ๘ หมายถึง ดี

๓ - ๕ หมายถึง พอใช้

๐ - ๒ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้ระดับดีขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รากเหง้าของภาษา

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๔ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ

เวลา ๗ ชั่วโมง

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

สาระการเรียนรู้

ความรู้เกี่ยวกับชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย

สาระสำคัญ

คำในภาษาไทยมี ๗ ชนิด แต่ละชนิดทำหน้าที่ต่างกัน ความรู้เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ จะทำให้ใช้ภาษาได้ถูกต้อง และเป็นพื้นฐานในการเรียนเรื่องประโยคต่อไป

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๓. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. อธิบายหน้าที่ของคำทั้ง ๗ ชนิดได้

๒. จำแนกชนิดของคำได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร

ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์เดิมซึ่งนักเรียนได้เคยเรียนมา บ้างแล้ว เพื่อเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทเรียนโดยสนทนาในหัวข้อต่อไปนี้

- ชื่อนักเรียนในห้อง
- ชื่อสถานที่ต่าง ๆ
- ลักษณะของค่านาม

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆที่ครูกำหนด

๓. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ จำนวน ๒๐ ข้อ ให้นักเรียนทำ ๑๕ นาที

๔. นักเรียนส่งแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๕. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม

๖. นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ค่านาม แล้วบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

๗. ครูแนะนำเพิ่มเติม ยกตัวอย่างในใบความรู้มาอธิบาย เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติตามใบงานที่ ๑ เรื่อง ค่านาม แล้วเปลี่ยนกันตรวจกับกลุ่มอื่น โดยนักเรียนและครูร่วมกันเฉลย

๙. ครูแนะนำบทเรียนเรื่อง ค่านาม และหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หลักการใช้ภาษาไทย ม.๑

๑๐. นักเรียนศึกษาบทเรียนและปฏิบัติตามกิจกรรมตามคำแนะนำ เขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบที่ได้รับแจก

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๑๑. นักเรียนและครูสนทนาซักถามข้อสงสัยต่างๆ สรุปตามสมควร

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ที่เคยได้เรียนมาบ้างแล้วในเรื่องคำสรพนาม โดยแสดงบทบาทสมมุติสนทนาระหว่างบุคคล ๒ ฝ่าย ในเรื่องทั่ว ๆ ไป เพื่อเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน เลือกประธานและเลขาฯ

๔. นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำสรพนาม แล้วบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

๕. ครูแนะนำ ยกตัวอย่าง ชี้แจงตามใบงานเพื่อให้ นักเรียนได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

๖. นักเรียนทุกกลุ่มปฏิบัติตามคำชี้แจงตามใบงานที่ ๒ เสร็จแล้ว เปลี่ยนกันตรวจกับกลุ่มอื่น และส่งให้ครูตรวจอีกครั้ง

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. นักเรียนและครูสนทนาซักถามในข้อสงสัยต่างๆ สรุปตามสมควร

๘. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- คำสรพนามมีทั้งหมดกี่ประเภท อะไรบ้าง

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. นักเรียนและครูสนทนาจากความรู้และประสบการณ์ที่นักเรียนทราบเกี่ยวกับคำกริยา เพื่อเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทเรียน โดยอาจสนทนาในหัวข้อต่อไปนี้

- ลักษณะอาการ เป็นต้นว่า ยืน เดิน นั่ง นอน กิน ดื่ม ฯลฯ

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ความหมาย ประเภท และหน้าที่ของคำกริยา แล้วบันทึกสาระสำคัญลงในสมุดจดงาน

๔. นักเรียนและครูสนทนาเนื้อหาตามใบความรู้ที่ ๓ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้นและซักถามปัญหาข้อสงสัยต่างๆ

๕. ครูแจกใบงานที่ ๓ เรื่อง คำกริยา ให้นักเรียนทำ ใช้เวลา ๑๐ นาที

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๓ ให้การชมเชย ปรับปรุง แก้ไขตามสมควร

๗. ครูสนทนาซักถามปัญหาข้อสงสัยต่างๆ พร้อมสรุปเนื้อหาเรื่อง คำกริยา

ชั่วโมงที่ ๔

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. นักเรียนและครูสนทนาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับคำวิเศษณ์ เพื่อเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทเรียน ในหัวข้อต่อไปนี้

- ตัวอย่างคำขยายคำอื่น
- ลักษณะคำขยายคำอื่น

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม

๔. นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ ๔ แล้วบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

๕. นักเรียนและครูสนทนาความรู้ตามใบความรู้ที่ ๔ เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

๖. นักเรียนทุกกลุ่มปฏิบัติตามคำชี้แจงตามใบงานที่ ๔ เสร็จแล้วเปลี่ยนกันตรวจกับกลุ่มอื่นและส่งให้

ครูตรวจอีก

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. นักเรียนและครูเฉลยใบงานที่ ๔ ให้การชมเชย ปรับปรุง แก้ไขตามสมควร

๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา เรื่อง คำวิเศษณ์ ร่วมกันและครูได้เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามแสดงความคิดเห็นในบทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนมาบ้างแล้วในเรื่อง คำบุพบท เพื่อเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทเรียน ในหัวข้อต่อไปนี้

- ลักษณะคำบุพบท
- ตัวอย่างประโยคที่มีคำบุพบท

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆที่ครู

กำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๕ แล้วบันทึกสาระสำคัญลงในสมุดจดงาน
๕. นักเรียนและครูสนทนาความรู้ตามใบความรู้ที่ ๕ เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจยิ่งขึ้น
๖. นักเรียนปฏิบัติตามคำชี้แจงตามใบงานที่ ๕ เสร็จแล้วเปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อน
๗. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยใบงานที่ ๕ ให้การชมเชย แก่ใจตามสมควร

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๘. ครูแนะนำบทเรียน เรื่อง คำบุพบท และหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หลักการใช้ภาษาไทย ม.๑
๙. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาสรุปบทเรียนเกี่ยวกับการใช้คำบุพบท ชักถามข้อสงสัย

ชั่วโมงที่ ๖

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. นักเรียนอ่านแถบประโยคต่อไปนี้
 - ฉันไปเชียงใหม่ เมื่อ วันเสาร์ที่ผ่านมา
 - พ่อ เขาสอบเสร็จ ก็ รีบกลับบ้าน
 - เขาทำงานหนัก จน ร่างกายทรุดโทรม
 - เขายัน จิ้ง สอบได้คะแนนดี
 - เธอจะไปตลาด หรือ จะกลับบ้าน

และสนทนาความรู้เกี่ยวกับคำเชื่อมต่างๆ เช่นคำว่า เมื่อ, พอ.....ก็, จน, จึง, หรือสมมุติว่าหากไม่มีคำเหล่านี้ประโยคจะสื่อความหมายอย่างไร เป็นต้น เพื่อเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน แบบคณะกรรมการ เก่ง ปานกลาง อ่อน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔. นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง ความหมาย ประเภทและหน้าที่คำสันธาน แล้วบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด
๕. นักเรียนทุกกลุ่มปฏิบัติตามคำชี้แจงในใบงานที่ ๖ เสร็จแล้วเปลี่ยนกันตรวจกับกลุ่มอื่น
๖. ครูแนะนำบทเรียน เรื่อง คำสันธาน และหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หลักการใช้ภาษาไทย ม.๑
๗. นักเรียนศึกษาบทเรียนและปฏิบัติตามกิจกรรมตามคำแนะนำ เขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบที่ได้รับแจก

๘. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปจับสลาก โดยในแผ่นสลากที่หนึ่งมีคำว่า คำสันธาน และแผ่นสลากที่ ๒ มีคำว่า แต่งประโยค และนำมาสนทนาภายในกลุ่ม

๙. ฝ่ายที่จับสลากได้คำว่า คำสันธาน จะออกไปเขียนคำสันธานบนกระดาน ฝ่ายที่จับได้คำว่า แต่งประโยค จะออกไปแต่งประโยค โดยเชื่อมด้วยคำสันธานที่อีกกลุ่มหนึ่งออกไปเขียนไว้แล้ว โดยทำสลับกัน

๑ เที้ยว ทุกๆ กลุ่ม กลุ่มละ ๓ คำ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๑๐. นักเรียนและครูให้การชมเชยกิจกรรมกลุ่ม และปรับปรุง แก้ไขตามสมควร

๑๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา เรื่อง คำสันธาน ร่วมกันและครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็นในบทเรียน

ชั่วโมงที่ ๗

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในเรื่องคำอุทาน เพื่อเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทเรียน ในหัวข้อต่อไปนี้

- ลักษณะคำอุทาน
- การใช้คำอุทาน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆที่ครูกำหนด

๓. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ ให้นักเรียนทำ ๑๕ นาที

๔. นักเรียนส่งแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๕. นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง ความหมายและประเภทของคำอุทาน แล้วบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

๖. นักเรียนปฏิบัติตามคำชี้แจงตามใบงานที่ ๗ เสร็จแล้วเปลี่ยนกันตรวจกับกลุ่มอื่น

๖. ครูอธิบายเนื้อหา เรื่อง คำอุทาน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หลักการใช้ภาษาไทย ม.๑

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้คำอุทาน ซักถามข้อสงสัย

๘. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนหาคำตอบ ดังนี้

- ภาษาไทยจำแนกชนิดของคำเป็นกี่ชนิด อะไรบ้าง
- จงยกตัวอย่างคำอุทานคนละ ๒ คำ พร้อมแต่งประโยค แล้วบอกว่าเป็นคำอุทานประเภทใด

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำนาม

๓. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำสรรพนาม

๔. ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำกริยา

๕. ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำวิเศษณ์

๖. ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำบุพบท

๗. ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง คำสันธาน

๘. ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำอุทาน

๙. ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำนาม

๑๐. ใบงานที่ ๒ เรื่อง คำสรรพนาม

๑๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำกริยา

๑๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำวิเศษณ์

๑๓. ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำบุพบท

๑๔. ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำสันธาน

๑๕. ใบงานที่ ๗ เรื่อง คำอุทาน

๑๖. แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายหน้าที่ของ คำทั้ง ๗ ชนิดได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๘ คะแนนขึ้นไป
๒. จำแนกชนิดของคำ ได้	การทำใบงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ได้ระดับขึ้นไป

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำนาม	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความรู้เกี่ยวกับชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย

ภาษาไทยมีลักษณะคล้ายภาษาอื่นๆ คือมีคำใช้หลากหลายชนิด เช่น คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา การเรียนรู้เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำจะทำให้ใช้ภาษาได้ถูกต้อง และเป็นพื้นฐานในการเรียนเรื่องประโยคต่อไป

ชนิดและหน้าที่ของคำ

คำในภาษาไทยจำแนกชนิดของคำได้ ๗ ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน ดังนี้

คำนาม

คำนาม คือ คำที่ใช้เรียกสิ่งต่างๆ ทั้งที่มีชีวิต เช่น ช้าง ม้า วัว คน เด็ก และสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น บ้าน โต๊ะ เก้าอี้ ความรัก ความตาย ซึ่งคำนามแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท คือ

๑ คำนามทั่วไปหรือ सामान्यนาม คือ นามที่ใช้เรียกชื่อสิ่งต่างๆ ทั่วไปของ คน สัตว์ และสิ่งของ เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง แมว โต๊ะ ความรัก เป็นต้น

ตัวอย่าง

- พ่อสร้างบ้านให้น้อง
- แม่ซื้อไข่ไก่ที่ตลาด

๒. คำนามเฉพาะหรือวิสามานยนาม คือ คำนามที่เป็นชื่อเฉพาะของสิ่งต่างๆ เช่น ชื่อคน ชื่อสัตว์ ชื่อสถานที่

ตัวอย่าง

- พี่สุดาซื้อหนังสือเรียนภาษาไทย ม.๑ มาจากโรบินสัน
- ใครจะไปเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีบ้าง

๓. คำนามบอกลักษณะหรือลักษณนาม คือ คำนามที่บอกลักษณะของสิ่งต่างๆ เพื่อแสดงลักษณะ ขนาด ปริมาณ ชนิดของคำนาม เช่น เล่ม ตัว ขึ้น อัน ฯลฯ

ตัวอย่าง

- ฉันมีหนังสือ ๓ เล่ม
- แมวตัวนั้นจับหนูเก่งมาก

ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำลักษณนามมีดังนี้

๑. คำลักษณนามช่วยให้คำนามมีความหมายชัดเจนขึ้น เช่น กา ๒ ตัว (สัตว์) กา ๒ ใบ (สิ่งของ)

๒. คำลักษณนามส่วนใหญ่จะอยู่หลังจำนวนนับ แต่ที่มีอยู่ข้างหน้าจะเป็นคำบอกจำนวนนับที่เป็น
หนึ่ง เช่น คนคนหนึ่ง นกตัวหนึ่ง

๓. คำลักษณนามคำเดียวใช้กับคำนามได้หลายคำ เช่น

สุนัข ๒ ตัว แก้ว ๒ ตัว

๔. คำนามคำเดียวสามารถใช้กับคำลักษณนามได้หลายคำ เช่น

น้ำหวาน ๒ แก้ว/ขวด/โหล/เหยือก/ถ้วย

๕. คำนามบอกหมวดหมู่หรือสมุหนาม คือ คำนามที่บอกหมวดหมู่ เช่น ฝูง หมู่ กลุ่ม คณะ หรือกลุ่ม
คนที่มีหน้าที่รับผิดชอบองค์กรนั้นๆ เช่น บริษัท รัฐบาล ศาล สมาคม

ตัวอย่าง

- ฝูงนกออกหากินแต่เช้าตรู่
- สมาคมนักกีฬานัดประชุมในวันอาทิตย์นี้

๕. คำนามบอกอาการหรืออาการนาม คือคำนามที่บอกกิริยาอาการของคน สัตว์ สิ่งของ โดยใช้คำ
ว่า “การ” หรือคำว่า “ความ” นำหน้าคำกริยา หรือคำวิเศษณ์ เช่น การฟัง การพูด การเขียน ความจริง
ความรัก ความดี

ตัวอย่าง

- การฟังที่ดีจะนำไปสู่การเขียนที่ดี
- ความรักทำให้เกิดความทุกข์

หน้าที่ของคำนาม

คำนามเมื่อนำไปใช้ในประโยคมีหน้าที่ ดังนี้

๑. เป็นผู้ทำกริยาหรือที่เรียกว่า ประธานของประโยค เช่น **สุนทรภู่**แต่งนิราศภูเขาทอง
๒. เป็นผู้ถูกกระทำ หรือที่เรียกว่า กรรม เช่น ทุกคนควร**ทำความดี**
๓. เป็นส่วนขยายประธาน เช่น สมชาย**พี่**เธอไม่สบาย
๔. เป็นส่วนขยายกรรม เช่น ฉันเห็น**สมศรีพี่**เธอ
๕. เป็นส่วนเสริมความ เช่น แม่เป็น**อาจารย์**
๖. เป็นลักษณนาม เช่น ฉันดื่ม**น้ำ ๒ แก้ว**

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำสรรพนาม	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำสรรพนาม

คำสรรพนาม คือ คำที่ใช้แทนนาม เพื่อจะได้ไม่ต้องกล่าวค่านามนั้นซ้ำ ๆ กัน แบ่งเป็น ๖ ประเภท คือ

๑. คำนามที่ใช้แทนชื่อหรือบุรุษสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนชื่อเพื่อพูดจากัน มี ๓ ประการ คือ

๑.๑ สรรพนามที่ใช้แทนผู้พูด เช่น ฉัน ดิฉัน ผม กระผม เรา พวกเรา

๑.๒ สรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟัง เช่น คุณ ท่าน เธอ พระองค์ หล่อน ลื้อ

๑.๓ สรรพนามที่ใช้แทนชื่อผู้ที่ถูกกล่าวถึง เช่น เขา เธอ มัน ท่าน

ตัวอย่าง

- ดิฉันไม่ให้คุณไปหาเธอเลย

- เขาไม่ต้องการให้ฉันเข้ามาอยู่ในบ้านหลังนี้

๒. คำสรรพนามที่บอกกำหนดแน่นอนหรือนิยมสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่บอกความเฉพาะเจาะจง เช่น นู่น นี่ นั้น โน่น

ตัวอย่าง

- โน่นใช้บ้านของเธอไหม

- นี่ฉันต้องไปกินข้าวกับเพื่อนในวันเสาร์นี้

๓. คำสรรพนามที่ไม่บอกกำหนดแน่นอนหรือนิยมสรรพนาม คือ สรรพนามที่บอกความ ไม่เฉพาะเจาะจง แต่ไม่ใช้รูปแบบของคำถาม เช่น ไหน ใคร ไใด อะไร

ตัวอย่าง

- ใครจะไปด้วยก็ได้

- เธอจะทำอะไรมันก็เรื่องของเธอ

๔. คำสรรพนามที่ใช้คำถามหรือปลุจฉาสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่บอกคำถาม เช่น ไหน ไใด ใคร อะไร

ตัวอย่าง

- ใครเป็นคนแต่งหนังสือ เรื่อง เวตาล

- วันนี้เราจะกินอะไรกันดี

๕. คำสรรพนามที่แบ่งแยกเป็นส่วนๆ หรือวิภาคสรรพนาม คือ คำสรรพนามบอกความแบ่งแยกกันเป็นส่วนๆ เช่น ต่าง บ้าง กัน

ตัวอย่าง

- เด็กๆ ต่างวิ่งเล่นที่สนาม
- ฉันเห็นคนกำลังตีกัน

๖. คำสรรพนามเชื่อมประโยคหรือประพันธสรรพนาม คือ คำสรรพนามเชื่อมประโยคจะแทนคำนามหรือคำสรรพนามที่อยู่ข้างหน้า เช่น ที่ ซึ่ง อัน

ตัวอย่าง

- น้องกำลังกินขนมที่แม่ซื้อมาฝาก
- บ้านของเขายู่ในป่าซึ่งห่างจากแหล่งชุมชน

หน้าที่ของคำสรรพนาม

คำสรรพนามเมื่อนำไปใช้ในประโยคมีหน้าที่ ดังนี้

๑. เป็นประธานของประโยค เช่น เขาทำงานเก่ง
๒. เป็นกรรมของประโยค เช่น คุณจะซื้อใหม่นี้
๓. เป็นส่วนเสริมความสมบูรณ์ เช่น เขาเป็นใคร
๔. เชื่อมประโยค เช่น เด็กที่เธอเห็นเป็นน้องของฉัน
๕. เน้นส่วนขยายคำนาม เช่น คุณพ่อท่านไม่สบาย

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำกริยา	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม คำกริยาบางคำมีความหมายสมบูรณ์ในตัวสามารถเข้าใจความหมายได้ครบถ้วน แต่บางคำต้องอาศัยคำอื่นด้วย เช่น ต้องมีกรรมหรือต้องมีส่วนขยาย คำกริยาแบ่งได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑. คำกริยาที่สมบูรณ์หรือกรรมกริยา คือ คำกริยาที่มีความสมบูรณ์อยู่ในตัว มีความหมายชัดเจน เช่น เดิน วิ่ง ปีน เป็นต้น

ตัวอย่าง

- นกกกำลังบิน
- ม้าวิ่งเร็วมาก

๒. กริยาที่ไม่สมบูรณ์หรือกรรมกริยา คือ คำกริยาที่ยังไม่มีความสมบูรณ์อยู่ในตัว ต้องมีคำอื่น (กรรม) มารองรับจึงจะชัดเจน เช่น กิน ดู บอก

ตัวอย่าง

- ครูบอกคะแนนสอบ
- พวกเรากำลังดูวิดีโอโบราณ

๓. คำกริยาที่มีคำอื่นมาเสริมหรือวิกตรรถกริยา คือ คำกริยาที่ยังไม่มีความสมบูรณ์อยู่ในตัว (ไม่ใช่กรรม) จึงจะชัดเจน เช่น เป็น เหมือน คล้าย เท่า คือ

ตัวอย่าง

- หน้าเขาคคล้ายพ่อมาก
- เธอเป็นใคร

๔. คำกริยาช่วยหรือกริยานุเคราะห์ คือ คำกริยาที่ช่วยให้กริยาอื่นได้ความชัดเจนขึ้น เช่น ความชัดเจนในเรื่องเวลา อารมณ์ อาจจะประกอบหน้าคำกริยา เช่น จะ กำลัง คง อาจ หรือใช้ประกอบคำหลังกริยา ก็ได้ เช่น แล้ว เลย

ตัวอย่าง

- แม่กำลังกินข้าว (บอกเวลาปัจจุบัน)
- แม่จะกินข้าว (บอกเวลาอนาคต)
- แม่กินข้าวแล้ว (บอกเวลาอดีต)
- เธอต้องทำงานให้เสร็จ (แสดงความมั่นใจ)
- เธอควรทำงานให้เสร็จ (แสดงความคิดเห็นในทางที่เหมาะสม)

หน้าที่ของคำกริยา

คำกริยาเมื่อนำไปใช้ในประโยคมีหน้าที่ ดังนี้

๑. เป็นส่วนที่แสดงอาการของประธาน เช่น เด็กร้องไห้, ใครมา
๒. เป็นประธานของประโยค เช่น พูดง่ายกว่าทำ
๓. เป็นกรรมของประโยค เช่น ฉันไม่ชอบนอนนานๆ

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำวิเศษณ์	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายคำอื่นให้ชัดเจน สมบูรณ์ขึ้น อาจขยายคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ด้วยกัน คำวิเศษณ์แบ่งเป็น ๑๐ ประเภท คือ

๑. คำวิเศษณ์บอกลักษณะหรือลักษณวิเศษณ์ คือ คำที่บอกลักษณะต่างๆ เช่น ดำ แดง เล็ก ใหญ่ หอม เหม็น ฯลฯ

ตัวอย่าง

- หนังสือเล่มเล็กอยู่บนโต๊ะตัวใหญ่
- พุเรียนมีกลิ่นหอม

๒. คำวิเศษณ์บอกเวลาหรือกาลวิเศษณ์ เช่น เช้า สาย บ่าย เย็น โบราณ

ตัวอย่าง

- เขามาทำงานเช้ามาก
- เซอร์เข้าอนดึกมาก

๓. คำวิเศษณ์บอกสถานที่หรือสถานวิเศษณ์ เช่น ใกล้ ไกล ห่าง ชิด บน ล่าง

ตัวอย่าง

- เธอมานั่งใกล้ฉันหน่อย
- ผมจะเอากางเองตัวที่อยู่ข้างบนครับ

๔. คำวิเศษณ์บอกจำนวนหรือประมาณวิเศษณ์ เช่น มาก น้อย ครบ จวน

ตัวอย่าง

- เขาวิ่งเร็วมาก
- เธอซื้อของครบแล้วหรือยัง

๕. คำวิเศษณ์บอกความแน่นอนหรือนิยมิวิเศษณ์ เช่น นี่ นั้น โน่น นั่น ไฉน

ตัวอย่าง

- ใครจะซื้อสัตว์ตัวแดงนี้
- เราไม่รู้จักคนนั้น

๖. คำวิเศษณ์บอกความไม่แน่นอนหรือนิยมวิเศษณ์ รูปคำจะเป็นคำถาม แต่เนื้อความไม่ใช่คำถาม เช่น ไหน ไต อะไร อย่างไร

ตัวอย่าง

- ฉันทำอย่างไรก็ไม่ถูกใจเธอสักอย่าง
- หนังสืออะไรที่มีประโยชน์เราควรซื้อเก็บไว้

๗. คำวิเศษณ์ที่บอกคำถามหรือปจฉาวิเศษณ์ เช่น ไหน ไต อะไร อย่างไร

ตัวอย่าง

- เธอจะทำไมอย่างไรให้สอบผ่าน
- เธอจะซื้อหนังสืออะไร นิยายหรือเรื่องสั้น

๘. คำวิเศษณ์ที่เชื่อมคำหรือประพันธวิเศษณ์ เช่น ที่ ซึ่ง อัน ว่า

ตัวอย่าง

- ฉันยินดีด้วยที่เธอสอบได้ที่ ๑
- เขาเรียนเก่งมากซึ่งไม่มีใครเทียบได้เลย

๙. คำวิเศษณ์ที่แสดงอาการรับรองหรือประติษฐานวิเศษณ์ เช่น ค่ะ ขา จำ จ๊ะ ค่ะ ครับ

ตัวอย่าง

- แม่จำลูกมาแล้ว
- ยินดีที่ได้รู้จักค่ะ

๑๐. คำวิเศษณ์บอกความห้ามและปฏิเสธหรือประติษฐานวิเศษณ์ เช่น อย่า ไม่ ไม่ใช่ เปล่า หาไม่ บ่

ตัวอย่าง

- ลูกอย่าไปเล่นนะ
- วันนี้ฉันไม่ไปเที่ยวกับเธอนะ

หน้าที่ของคำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์จะอยู่หลังคำที่ขยาย โดยจะทำหน้าที่ ดังนี้

๑. ขยายนาม เช่น เสื้อสวย รถคันใหญ่
๒. ขยายคำกริยา เช่น วิ่งเร็ว กินเก่ง
๓. ขยายคำวิเศษณ์ด้วยกัน เช่น วิ่งเร็วมาก ทำดีเกินไป

บางครั้งคำวิเศษณ์อาจจะอยู่ข้างหน้าคำขยาย เช่น น้อยคนนักที่จะทำเป็น มากหมอมากความ

๒.๑.๗ คำบุพบทหน้าหน้าคำที่บอกสถานที่ เช่น ใน นอก ภายใน ภายนอก บน ข้างบนริม กลาง เยื้อง
ตัวอย่าง

- เขาร้องเพลงอยู่ในห้อง
- เรอนั่งอยู่ริมสระน้ำ

๒.๑.๘ คำบุพบทหน้าหน้าคำที่บอกเวลา เช่น ใน ภายใน ใกล้ หน้า หลัง ภายหลัง
ตัวอย่าง

- เขาทำงานเสร็จภายใน ๓๐ นาที
- เขามาถึงภายหลังคุณพ่อ

๒.๑.๙ คำบุพบทหน้าหน้าคำที่บอกทิศทาง เช่น สู่ ถึง ยัง
ตัวอย่าง

- จากกรุงเทพฯ ถึงเชียงใหม่เป็นระยะทางที่ไกลมาก
- ถนนสายนี้มุ่งหน้าสู่ภาคอีสาน

๒.๑.๑๐ คำบุพบทหน้าหน้าคำที่แสดงความเป็นเจ้าของ เช่น ของ แห่ง
ตัวอย่าง

- เสื้อของฉันอยู่บนโต๊ะ
- โรงเรียนแห่งนี้มีนักเรียนจำนวนมาก

๒.๑.๑๑ คำบุพบทหน้าหน้าคำที่แสดงการประมาณหรือจำนวน เช่น ราว เกือบ ตลอด ทั้ง
ตัวอย่าง

- ห้องนี้ผู้คนได้ราว ๑๐๐ คน
- เขากินข้าวเกือบหมดหม้อ

หน้าที่ของคำบุพบท

คำบุพบทเมื่ออยู่ในประโยคจะทำหน้าที่นำหน้าบท คือ นำหน้าคำนาม สรรพนาม วิเศษณ์ และทำหน้าที่เป็นคำขยาย เช่น ขยายคำนาม ขยายคำกริยา

ตัวอย่าง

- คุณยายชอบกินยา**กลางบ้าน** (ขยายคำนาม)
- ทำไมคุณมานั่งอยู่**ตามลำพัง** (ขยายคำกริยา)

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง คำสันธาน	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำสันธาน

คำสันธาน คือ คำที่เชื่อมความให้ต่อเนื่องเป็นความเดียวกัน อาจเชื่อมคำกับคำ เช่น โต๊ะกับเก้าอี้ หรือเชื่อมประโยคกับประโยคก็ได้ เช่น เธอจะอยู่หรือจะไป คำสันธานจำแนกเป็น ๔ ประเภท คือ

๑. สันธานเชื่อมคำกับคำ เช่น กับ และ

- ตัวอย่าง
- พี่และน้องกำลังไปโรงเรียน
 - แม่ไปตลาดซื้อผักกับหมู

๒. สันธานเชื่อมประโยคกับประโยค เช่น แต่ เพราะ หรือ ถ้า รวากับ และ

- ตัวอย่าง
- ฝนตกแต่แดดออก (เนื้อความขัดแย้งกัน)
 - เขาอ้วนมาก**เพราะ**ชอบกินขนม (เนื้อความเป็นเหตุเป็นผล)
 - เธอจะอยู่บ้าน**หรือ**ไปเที่ยว (เนื้อความให้เลือก)
 - ถ้าฝนตกอากาศคงเย็นกว่านี้ (เนื้อความคาดคะเน)
 - เขาโกรธ**ราวกับ**ไฟไหม้บ้าน (เนื้อความเปรียบเทียบ)
 - พี่และน้องไปโรงเรียน (เนื้อความคล้อยตามกัน)

๓. สันธานเชื่อมความต่างตอนกัน คือ เชื่อมความตอนหนึ่งกับอีกตอนหนึ่ง เช่น ฝ่าย ส่วน อนึ่ง อีกประการหนึ่ง

- ตัวอย่าง
- พี่น้องสองคนออกเดินทางไปด้วยกัน คนพี่ไปทางเหนือ ฝ่ายคนน้องไปทางทิศใต้
 - วันนี้เขาไปทำงาน ส่วนฉันทำงานบ้านอยู่บ้าน

๔. สันธานเชื่อมความให้ได้เนื้อความบริบูรณ์และได้ความไพเราะสละสลวย เช่น อย่างไรก็ตาม อันว่า อัน

- ตัวอย่าง
- อย่างไรก็ตามเราควรฟังเหตุผลของคนอื่นบ้าง
 - อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย

หน้าที่ของคำสันธาน

คำสันธานทำหน้าที่เชื่อมคำ หรือเชื่อมความในประโยคเท่านั้น

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำอุทาน	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำอุทาน

คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์ต่างๆ เวลาตกใจ ดีใจ หรือแปลกใจ คำอุทานจำแนกได้ ๒ ประเภท คือ

๑. คำอุทานบอกอาการ จะบอกอารมณ์ต่างๆ เป็นพยางค์เดียวก็ได้ เช่น เอ๊ะ โอ๊ย โธ่ อู๊ยะ เอ โอ๊ะ เออ อู๊ยะ เป็นคำหลายพยางค์ก็ได้ เช่น อู๊ยะตาย พิโธ่ พิถั่ง

ตัวอย่าง

- เอ๊ะ! ใครมา (บอกอารมณ์แปลกใจ)
- โอ๊ย! ใครเหยียบเท้าฉัน (บอกอารมณ์ตกใจ)
- โธ่! เขามัวน่าอายสู้เลย (บอกอารมณ์สงสาร)

๒. คำอุทานเสริมบท เช่น ผมเฝ้า อาบน้ำอาบท่า แขนแมน

ตัวอย่าง

- ผมเฝ้าเธอสกปรกมาก
- ฉันยังไม่ได้อาบน้ำอาบท่าเลย

หน้าที่ของคำอุทาน

คำอุทานมีหน้าที่ใช้แสดงอารมณ์และเป็นส่วนเสริมบท

สรุป

ชนิดของคำแบ่งเป็น ๗ ชนิด คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน เมื่อนำคำไปใช้ในประโยค จะมีหน้าที่แตกต่างกันไป เช่น ทำหน้าที่เป็นผู้ทำกริยา ส่วนขยาย กริยา กรรม แสดงอารมณ์

ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำนาม	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง : นักเรียนเติมคำในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำนาม หมายความว่า

แบ่งออกเป็น.....ประเภท ได้แก่

.....

.....

๒. จงระบุหน้าที่ของคำนาม โดยสังเขป พร้อมตัวอย่าง

.....

.....

๓. จงเติมคำนามในช่องว่างต่อไปนี้ให้รับกับข้อความที่มีอยู่เดิม

๑.) นักเรียนควรอ่าน ทุกวัน

๒) การโรงปลูก รอบบริเวณโรงเรียน

๓) คุณแม่ซื้อปากกาให้ฉัน ๒

๔) แก้อั้วรับแขก นั้น สวยจัง

๕) วันเพ็ญเดือนสิบสอง เต็มดวงสวยงามมาก

๖) แม่ครัวไป เพื่อซื้อข้าว

๗) คุณแม่ให้ ก่อนฉันไปโรงเรียน

๘) คนครัวหุง ให้เรา

๙) นก นิ่ง บินเต็มท้องฟ้าไปหมด

๑๐) นักเรียนไปเชิญคุณครู (ชื่อครู)..... มาหน่อย

๑๑) ผมซื้อดินสอมา ๓ ครับ

๑๒) ขออวยพรให้นักเรียนทุกคนจงมีแต่

๑๓) ลูกโป่ง นั้น สีสวย

๑๔) คุณแม่ซื้อนาฬิกาให้ผม ๑

๑๕) โอ้โฮ ตำรวจพบปืนตั้ง ๒ แน่ะ

เฉลยใบงานที่ ๑

ข้อ ๑

คำนาม หมายถึง คำที่บ่งบอกชื่อของคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ อาการ
สภาพและลักษณะ ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

คำนามแบ่งออกได้ ๕ ประเภท คือ

๑. สามานยนาม
๒. วิสามานยนาม
๓. ลักษณะนาม
๔. สมุหนาม
๕. อาการนาม

ข้อ ๒

หน้าที่ของคำนาม มีดังนี้

๑. เป็นประธานของประโยค เช่น ครูสอนนักเรียน
๒. เป็นกรรมของประโยค เช่น นักจิกहनอน
๓. ทำหน้าที่ขยายคำนามอื่น เช่น ดอกดาวเรืองหน้าบ้านสวยงามมาก
๔. ขยายคำกริยา บอกสถานที่หรือทิศทาง เช่น คุณยายนอนอยู่บ้าน
๕. คำนามบอกเวลา ใช้ขยายกริยาหรือขยายคำนามอื่น ๆ เช่น

อากาศหนาวจัดเวลากลางคืน

๖. ใช้สำหรับเรียกขาน เช่น คุณครูครับ ครูจะไปไหนครับ
๗. คำนามที่เป็นส่วนเติมเต็มให้กริยา เช่น เธอเหมือนน้องฉันมาก

ข้อ ๓ อยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน

ใบงานที่ ๒ เรื่อง คำสรรพนาม	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง : นักเรียนเติมคำในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำสรรพนาม หมายความว่า

๒. คำสรรพนาม มี.....ประเภท ได้แก่

.....

.....

.....

๓. จงระบุหน้าที่ของคำสรรพนาม โดยสังเขป พร้อมตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. เติมคำลงในช่องให้ได้ใจความ

๑) “ พี่พงศ์ค่ะมาร้องเรียก.....อยู่หน้าบ้านนะ ”

“ จักร์.....ไปเชิญ.....เข้ามาในบ้านก่อนซิ.....

อาบน้ำเกือบเสร็จแล้ว ”

๒) “ เป็นเจ้าของบ้านนี้หรือครับ ”

“ ใช่ครับ นี่บ้าน.....เอง มีเรื่องอะไรครับ ”

“ให้มาบอกว่า เด็กบ้านนี้ถูกรถชนที่ตลาดครับ ”

เฉลยใบงานที่ ๒

เติมคำในช่องว่างดังนี้

๑. คำสรรพนาม หมายความว่า คำที่ใช้แทนคำนามที่เคยกล่าวมาแล้วครั้งหนึ่ง
เพื่อไม่ให้ซ้ำซากซึ่งไม่เพราะเหตุ

๒. คำสรรพนาม มี ๗ ประเภท ได้แก่

๑. บุรุษสรรพนาม

๒. ประพันธสรรพนาม

๓. ปฤจฉาสรรพนาม

๔. วิภาคสรรพนาม

๕. นิยมสรรพนาม

๖. อนิยมสรรพนาม

๗. สรรพนามใช้เน้นนามที่อยู่ข้างหน้า

๓. หน้าที่ของคำสรรพนาม โดยสังเขป ดังนี้

๑. เป็นประธานของประโยค เช่น

ฉันกำลังทำการบ้าน

๒. เป็นกรรมหรือผู้รับใช้ในประโยค เช่น

คุณพ่อคุณแม่อบรมพวกเราเสมอๆ

๓. เป็นส่วนเติมเต็มของประโยค เช่น

คุณเป็นใครกันแน่

๔. เติมคำในช่องว่างดังนี้

๑) “พี่พงศ์ค่ะ ใคร มาร้องเรียก พี่ อยู่หน้าบ้านนะ”

“จันรี น้อง ไปเชิญ เขา เข้ามาในบ้านก่อนสิ พี่ อาบน้ำเกือบเสร็จแล้ว”

๒) “คุณ เป็นเจ้าของบ้านนี้หรือครับ”

“ใช่ครับ นี่บ้าน ผม เอง มีเรื่องอะไรครับ”

“ตำรวจ ให้มาบอกว่า เด็กบ้านนี้ถูกรถชนที่ตลาดครับ”

ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำกริยา	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง นักเรียนระบุคำกริยาและประเภทลงในตารางต่อไปนี้ (ตามตัวอย่าง) ให้ถูกต้อง

ประโยค	คำกริยา	ประเภทของคำกริยา
ตัวอย่าง : แมวกินปลา	กิน	สกรรมกริยา
๑) ฉันไปโรงเรียน		
๒) แดงเหมือนพ่อมาก		
๓) แม่ซื้อปลาจากตลาด		
๔) เจ้าต่างวิ่งเร็วมาก		
๕) ประตูบ้านเปิดแต่เช้า		
๖) แม่เปิดประตูตอนเช้า		
๗) แมวนอนใกล้หน้าต่าง		
๘) เขาเป็นนักกีฬาที่เก่งมาก		
๙) นกเกาะบนต้นไม้		
๑๐) ฉันมีสวนมะพร้าวสีบไร่		
๕. จงเติมคำกริยาลงในช่องว่างให้เหมาะสม ๑) ขนม.....อยู่บนโต๊ะ ๒) ความจริง.....สิ่งไม่..... ๓) ยาย.....ข้าวหลาน ๔) ตำรวจ.....ผู้ร้ายแล้ว ๕) นักเรียนต้อง.....หนังสือทุกวัน		

เฉลยใบงานที่ ๓

ประโยค	คำกริยา	ประเภทของคำกริยา
ตัวอย่าง : แมวกินปลา	กิน	สกรรมกริยา
๑) ฉันไปโรงเรียน	ไป	อกรรมกริยา
๒) แดงเหมือนพ่อมาก	เหมือน	วิกตรรกกริยา
๓) แม่ซื้อปลาจากตลาด	ซื้อ	สกรรมกริยา
๔) เจ้าต่างวิ่งเร็วมาก	วิ่ง	อกรรมกริยา
๕) ประตูบ้านเปิดแต่เช้า	เปิด	อกรรมกริยา
๖) แม่เปิดประตูตอนเช้า	เปิด	สกรรมกริยา
๗) แมวนอนใกล้หน้าต่าง	นอน	อกรรมกริยา
๘) เขาเป็นนักกีฬาที่เก่งมาก	เป็น	วิกตรรกกริยา
๙) นกเกาะบนต้นไม้	เกาะ	อกรรมกริยา
๑๐) ฉันมีส่วนมะพร้าวสิบไร่	มี	สกรรมกริยา
๕. คำกริยาที่ควรเติมในช่องว่าง หรืออยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน ๑) ขนมหวางอยู่บนโต๊ะ ๒) ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย ๓) ยายป้อนข้าวหลาน ๔) ตำรวจจับผู้ร้ายแล้ว ๕) นักเรียนต้องอ่านหนังสือทุกวัน		

ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำวิเศษณ์	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง : นักเรียนเติมคำในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำวิเศษณ์ หมายความว่า

.....

๒. คำวิเศษณ์ มี.....ประเภท ได้แก่

.....

.....

.....

๓. จงระบุหน้าที่ของคำวิเศษณ์มา ๔ อย่าง ยกตัวอย่างประกอบ

๑.

๒.

๓.

๔.

๔. เติมคำในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์

๑) ถ้าเรามีร่างกาย..... สุขภาพจิตใจ.....ก็นับว่าเราเป็นคนโชคดี

๒) วันนี้มีเค้าว่าฝนจะตก..... เพราะท้องฟ้ามีด.....และอากาศชื้น.....

๓) นางงามในวรรณคดีไทยจะต้องมีรูปร่าง.....ผิว.....ผม.....

ท่วงทีกริยา

เฉลยใบงานที่ ๔

เติมคำในช่องว่างดังนี้

๑. คำวิเศษณ์ หมายความว่า คำที่ใช้ขยายอื่นๆ เพื่อให้มีความชัดเจนขึ้น

๒. คำวิเศษณ์ มี ๙ ประเภท ได้แก่

๑. ลักษณะวิเศษณ์	๒. กาลวิเศษณ์
๓. สถานวิเศษณ์	๔. ประมาณวิเศษณ์
๕. นิยมวิเศษณ์	๖. อนิยมวิเศษณ์
๗. ปฤจฉาวิเศษณ์	๘. ประติชญาวิเศษณ์
๙. ปฏิเสธวิเศษณ์	

๓. หน้าที่ของคำวิเศษณ์ ๔ อย่าง ได้แก่

๑. ขยายคำนาม เช่น บ้านเก่าทาสีใหม่
๒. ขยายคำสรรพนาม เช่น เธอทั้งหลายโปรดงดสูบบุหรี่
๓. ขยายคำกริยา เช่น เขาวิ่งเร็ว
๔. ขยายคำวิเศษณ์ เช่น เด็กคนนั้นกินจุมาก
๕. เติมคำในช่องว่างดังนี้ (อยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน)

๑) ถ้าเรามีร่างกาย **สมบูรณ์** สุขภาพ **แข็งแรง** จิตใจ **ดี** ก็นับว่าเราเป็นคนโชคดี

๒) วันนี้มีเค้าว่าฝนจะตก **หนัก** เพราะท้องฟ้ามีด **ครึ้ม** และอากาศขึ้น **มาก**

๓) นางงามในวรรณคดีไทยจะต้องมีรูปร่าง **สันทัด** ผิว **สวย** ผม **ดำ** ท่วงทีกริยา

อ่อนโยน

ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำบุพบท	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง : นักเรียนเติมคำในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำบุพบท หมายถึง

๒. คำบุพบท มี.....ประเภท ได้แก่

.....

.....

.....

๓. จงระบุหน้าที่ของบุพบทมา ๕ อย่าง ยกตัวอย่างประกอบ

๑.

๒.

๓.

๔.๕.

.....

๔. ดูหนังสือเรียน หลักการใช้ภาษาไทย ม.๑ สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช หน้า ๖๗-๖๘ ประกอบ

๑) ฉันเห็นตาที่เดียว เธอเป็นคนหยิบบากกานายแดงไป

๒) จำเลยให้การ ศาล.....ความเป็นจริง

๓) เขาทำงานหนักลูก

๔) เสื้อตัวนี้เหมาะ รูปร่างของเธอ

๕) ควรเรียนรู้วิธีรับประทานอาหารช้อนส้อม

เฉลยใบงานที่ ๕

เติมคำในช่องว่างดังนี้

๑. คำบุพบท หมายถึง คำที่ใช้หน้าหน้าคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ เพื่อบอกตำแหน่งของคำเหล่านั้นและแสดงความสัมพันธ์กัน

๒. คำบุพบท มี ๒ ประเภท ได้แก่

๑. คำบุพบทที่แสดงความสัมพันธ์กับบทอื่น เช่นคำว่า แก่ เพื่อ ต่อ แต่ กว่า จาก แห่ง ของ เมื่อ เป็นต้น

๒. คำบุพบทที่ไม่แสดงความสัมพันธ์กับบทอื่น เช่นคำว่า ดูก่อน ดุรา ข้าแต่ แนะ เป็นต้น

๓. หน้าทีของคำบุพบทมี ๕ อย่าง ได้แก่

๑. นำหน้าคำนาม ตัวอย่าง เช่น เขานั่ง บน เก้าอี้

๒. นำหน้าคำสรรพนาม ตัวอย่าง เช่น หนังสือ ของ เขาอยู่ที่นี่

๓. นำหน้าคำกริยา ตัวอย่าง เช่น เขาเห็น แก่ กิน

๔. นำหน้าคำวิเศษณ์ ตัวอย่าง เช่น ฉันพูด ตาม จริง

๕. นำหน้าประโยค ตัวอย่าง เช่น เขามา ตั้งแต่ ฉันตื่นนอน

๔. เติมคำในช่องว่างดังนี้ (อยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน)

๑) ฉันเห็น กับ ตาที่เดียว เธอเป็นคนหยิบบากกา ของ นายแดงไป

๒) จำเลยให้การ ต่อ ศาล ตาม ความเป็นจริง

๓) เขาทำงานหนัก เพื่อ ลูก

๔) เสื้อตัวนี้เหมาะ กับ รูปร่างของเธอ

๕) ควรเรียนรู้วิธีรับประทานอาหาร ด้วย ซ้อนส้อม

ใบงานที่ ๒ เรื่อง คำสันธาน	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง : นักเรียนเติมคำในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำสันธาน หมายถึง ๒. คำสันธาน มี.....ประเภท ได้แก่ ๓. จงระบุหน้าที่ของคำสันธานมา ๓ อย่าง และยกตัวอย่างประกอบ ๑. ๒. ๓. ๔. เติมคำในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้อง ๑) ฉันชวนเขาแล้วเขาไม่มา ๒)เขาจะยากจน เขาไม่โกงใคร ๓) เขาประมาท เขาขับรถชนเด็ก ๔) เขาไว้ใจให้เราทำเรื่องนี้ให้เสร็จ เราจะเหลวไหลไม่ได้ ๕) เธอจะไปรับเงินเองเธอจะมอบฉันทะให้ใครไปแทน
--

เติมคำในช่องว่างดังนี้

๑. คำสันธาน หมายถึง คำที่ใช้เชื่อมคำกับคำ ประโยคกับประโยคหรือข้อความกับข้อความเพื่อให้สละสลวย

๒. คำสันธาน มี ๗ ประเภท ได้แก่

๑. สันธานเชื่อมความคล้ายตามกัน ได้แก่คำว่า และ กับ
๒. สันธานเชื่อมความขัดแย้งกัน ได้แก่คำว่า แต่ แต่ว่า ถึงแม้
๓. สันธานเชื่อมความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน ได้แก่คำว่า จึง เพราะฉะนั้น
๔. สันธานเชื่อมความให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่คำว่า หรือ
๕. สันธานเชื่อมความต่างต่อนกัน ได้แก่คำว่า ฝ่าย ส่วน ฯลฯ
๖. สันธานเชื่อมความเพื่อสละสลวย ได้แก่คำว่า อันว่า อย่างไรก็ดี
๗. สันธานเชื่อมความแสดงความเปรียบเทียบ ได้แก่คำว่า เหมือนกับ

๓. หน้าที่ของคำสันธาน ๓ อย่าง ได้แก่

๑. ทำหน้าที่เชื่อมคำกับคำ เช่น หล่อนชอบทั้งมะลิและกุหลาบ
๒. ทำหน้าที่เชื่อมประโยคกับประโยค เช่น เขาเกลียดคร้านเขาจึงสอบตก
๓. ทำหน้าที่เชื่อมข้อความกับข้อความ เช่น คนเราต้องการปัจจัย ๔ ด้วยเหตุนี้ เราจึงจำเป็นต้อง

ประกอบอาชีพเพื่อให้ได้เงินมาซื้อปัจจัย ๔

๔. เติมคำในช่องว่างดังนี้

- ๑) ฉันทวนเขาแล้ว แต่ เขาไม่มา
- ๒) ถึง เขาจะยากจน เขา ก็ ไม่โกงใคร
- ๓) เพราะ เขาประมาท เขา จึง ขับรถชนเด็ก
- ๔) เขาไว้ใจให้เราทำเรื่องนี้ให้เสร็จ ดังนั้น เราจะเหลวไหลไม่ได้
- ๕) เธอจะไปรับเงินเอง หรือ เธอจะมอบฉันทะให้ใครไปแทน

ใบงานที่ ๗ เรื่อง คำอุทาน	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง : นักเรียนทุกกลุ่มเติมคำในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำอุทาน หมายถึง

.....

.....

.....

๒. คำอุทาน มี.....ประเภท ได้แก่

.....

.....

.....

๓. จงแต่งประโยคที่มีคำอุทานมา ๕ ประโยค

๑)

๒)

๓)

๔)

๕)

๔. จงเติมคำอุทานเสริมบทต่อไปนี้ให้เหมาะสม

๑) เธออาบน้ำ.....แล้วหรือยัง

๒) จงหมุนดูหนังสือ.....หน่อยนะ

๓) เธอ.....ได้ดีแล้วอย่าลืมฉันล่ะ

๔) เอาของฝาก.....ติดมือไปด้วย

๕) เขาไม่มี.....สตางค์มากมายพอที่จะฝากมาหอรกนะ

เฉลยใบงานที่ ๗

เติมคำในช่องว่างดังนี้

๑. คำอุทาน หมายถึง คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์ หรือความรู้สึกของผู้พูด

๒. คำอุทาน มี ๒ ประเภท ได้แก่

๑. คำอุทานบอกอาการ

๒. คำอุทานเสริมบท

๓. แต่งประโยคที่มีคำอุทาน ๕ ประโยค (อยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน)

๔. เติมคำอุทานเสริมบทต่อไปนี้

๑) เธออาบน้ำอาบท่าแล้วหรือยัง

๒) จงหมั่นดูหนังสือหน้าหนังสือพิมพ์หน่อยนะ

๓) เธอได้ดิบได้ดีแล้วอย่าลืมฉันล่ะ

๔) เอาของฝากติดไม้ติดมือไปด้วย

๕) เขาไม่มีสตังค์มากมายพอที่จะฝากมาหรรณนะ

แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ	วิชาภาษาไทย ท๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง : ๑. แบบทดสอบชุดนี้เป็นชนิดปรนัย ๔ ตัวเลือก ๒๐ ข้อ

๒. ให้นักเรียนเลือกข้อที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X)

ทับลงบนกระดาษคำตอบ

๓. ห้ามทำเครื่องหมายใดๆ ลงในแบบทดสอบชุดนี้ และส่งคืนเมื่อหมดเวลาทดสอบ

คำนาม	คำสรรพนาม
๑. คำนามคืออะไร ก. คำที่ใช้แทนผู้ฟัง ข. คำที่ใช้แทนผู้พูด ค. คำที่แสดงการกระทำ ง. คำที่เป็นชื่อของคน สัตว์ สิ่งของ	๖. ประโยชน์ที่สำคัญที่สุดของคำสรรพนามคืออะไร ก. ใช้แทนนาม ข. ใช้แทนกริยา ค. ใช้แทนบุพบท ง. ใช้แทนคำทุกประเภท
๒. ข้อใดต่อไปนี้เป็น สามานยนาม ก. ผูกนก ข. ความดี ค. หนังสือพิมพ์ ง. กระทรวงศึกษาธิการ	๗. คำว่า “ ผม ” ข้อใดเป็นคำสรรพนาม ก. จะตัด ผม ใหม่ ข. ผม เธอสวยจริง ๆ ค. วิ ผม อันนี้ราคาแพง ง. ผม ไม่ต้องการอะไร
๓. ข้อใดต่อไปนี้มี คำลักษณนาม ก. เขารักกัน ข. เขาเป่าขลุ่ย ค. ขลุ่ยเล่านี่ สวย ง. เขาอยู่ในจังหวัด	๘. ข้อใดมี ปฤจฉาสรรพนาม และ สรรพนามบุรุษที่ ๑ ก. ใครรักฉัน ข. วันนี้ฉันต้องไป ค. เธอไม่เข้าใจอะไร ง. ผู้ใดจะไปกับฉันก็ได้
๔. ข้อใดต่อไปนี้มี มิใช่ หน้าที่ของคำนาม ก. เป็นประธาน ข. เป็นกริยา ค. เป็นกรรม ง. เป็นคำร้องเรียก	๙. ข้อใดมีคำสรรพนามบอกความไม่ชี้เฉพาะเจาะจง (อนิยมสรรพนาม) ก. ใครดีเราดีด้วย ข. ใครอาจหาญมาที่นี่ ค. ใครมาช่วยเธอทำงาน ง. ใครกันที่สั่งซื้อหนังสือ
๕. คำว่า “ ฉัน ” ในข้อใดเป็นคำนาม ก. เขา ฉัน เชือกจนแน่น ข. ไก่ ฉัน ตอนใกล้รุ่ง ค. เขาเอา ฉัน ต้กน้ำอาบ ง. เขาหัวเราะด้วยความ ฉัน	

๑๐. ข้อใดมีคำสรรพนามใช้ชี้ระยะ ก. เธอมาหาใคร ข. อะไรก็ตรงเท่า ค. ฉันไม่รู้ว่ใครทำ ง. โน่นเป็นบ้านของโอม <u>คำกริยา</u> ๑๑. ข้อใดคือความหมายของคำกริยา ก. คำที่ใช้แทนผู้ฟัง ข. คำที่ใช้แทนผู้พูด ค. คำที่แสดงอาการ ง. คำที่เป็นชื่อของคน สัตว์ สิ่งของ ๑๒. คำกริยามีกี่ประเภท ก. ๒ ประเภท ข. ๓ ประเภท ค. ๔ ประเภท ง. ๕ ประเภท <u>คำวิเศษณ์</u> ๑๓. ข้อใดมีคำวิเศษณ์ ก. เหลือบแลไปเห็นกุญชร ข. โกรธดังไฟบรรลัยกัล ค. งามอนสูงใหญ่ขวางหน้า ง. บินทะยานเข้ากลุ่มร่มดี ๑๔. “ภาษิตนี้เป็นของเก่า มีมาแต่ครั้งโบราณ และมีความหมายลึกซึ้ง ” ประโยคข้างต้น มีคำวิเศษณ์กี่คำ ก. ๓ คำ ข. ๔ คำ ค. ๕ คำ ง. ๖ คำ <u>คำบุพบท</u> ๑๕. คำบุพบท หมายถึงคำในข้อใด ก. คำที่แสดงอาการ ข. คำที่บอกลักษณะอาการ ค. คำที่บอกลักษณะของนาม ง. คำที่นำหน้าคำเพื่อแสดงความสัมพันธ์กัน	๑๖. “หักด้ามพร้าด้วยเข่า” จากข้อความ ดังกล่าว ข้อใดคือคำบุพบท ก. หัก ข. ด้าม ค. พร้า ง. ด้วย <u>คำสันธาน</u> ๑๗. ข้อใดมีคำสันธานให้เลือกเอาอย่างใด อย่างหนึ่ง ก. เขาทำงานเหมือนเครื่องจักร ข. คุณจะดื่มน้ำชาหรือกาแฟ ค. พ่อกับแม่ไปเชียงใหม่ ง. พอฝนตกน้ำก็ท่วม ๑๘. ข้อใดมีใช้หน้าที่ของคำสันธาน ก. เชื่อมคำกับคำ ข. เชื่อมวลีกับวลี ค. เชื่อมประโยคกับประโยค ง. เชื่อมคำวิเศษณ์กับคำบุพบท <u>คำอุทาน</u> ๑๙. ข้อใดคือความหมายของคำอุทาน ก. คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดง ความรู้สึกของผู้พูด ข. คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงเหตุผล ค. คำที่เปล่งออกมาแทนคำทั่ว ๆ ไป ง. คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงฐานะ ๒๐. “ รักหนอรักนี้หนักจิต ” คำในข้อใดควรเติมในช่องว่างข้างต้น ก. แหม ! ข. พุทโธ ! ค. โอ้วว้า ! ง. เอ้อเฮอ !
--	---

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ

๑. ง	๑๑. ค
๒. ค	๑๒. ค
๓. ค	๑๓. ค
๔. ป	๑๔. ก
๕. ค	๑๕. ง
๖. ก	๑๖. ง
๗. ง	๑๗. ป
๘. ค	๑๘. ก
๙. ก	๑๙. ก
๑๐. ง	๒๐. ค

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

[illegible]

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ใบงานที่ ๑	ใบงานที่ ๒	ใบงานที่ ๓	ใบงานที่ ๔	ใบงานที่ ๕	ใบงานที่ ๖	ใบงานที่ ๗	รวม	คะแนนที่ได้หาร ๗	ผลการประเมิน	
		๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	(๗๐)	(๑๐)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๒๕												
๒๖												
๒๗												
๒๘												
๒๙												
๓๐												
๓๑												
๓๒												
๓๓												
๓๔												
๓๕												
๓๖												
๓๗												
๓๘												
๓๙												
๔๐												

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๘ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่	ชื่อ - สกุล	รายการ				
		รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	รับฟังความคิดเห็น เห็นของผู้อื่น (๒ คะแนน)	นำเสนอผลงานได้ น่าสนใจ (๒ คะแนน)	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ (๒ คะแนน)	ทำงานเสร็จตามเวลา ที่กำหนด (๒ คะแนน)

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๙ - ๑๐ หมายถึง ดีมาก

๖ - ๘ หมายถึง ดี

๓ - ๕ หมายถึง พอใช้

๐ - ๒ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้ระดับดีขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รากเหง้าของภาษา

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๕ เรื่อง มารยาทในการอ่าน

เวลา ๑ ชั่วโมง

สาระที่ ๑ การอ่าน

สาระการเรียนรู้

มารยาทในการอ่าน

สาระสำคัญ

การอ่านมีความสำคัญอย่างมากในยุคข้อมูลข่าวสารปัจจุบัน ทั้งการอ่านออกเสียงและ การอ่านในใจ เราได้รับสารจากสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ บทความ สารคดี นิตยสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต การอ่านทำให้เราได้รับความรู้ ความคิด และความบันเทิงเริงรมย์ ที่สำคัญหากต้องการให้การอ่านทุกๆ ครั้งประสบความสำเร็จเราต้องคำนึงถึงมารยาทในการอ่านด้วย

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๙. มีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

- อธิบายความหมายของการอ่านได้
- บอกข้อควรคำนึงของมารยาทในการอ่านได้ถูกต้อง

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครู

กำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทในการอ่าน ให้นักเรียนศึกษา ๑๕ นาที พร้อมทั้งอธิบายเนื้อหาที่เกี่ยวกับความหมายของการอ่านและข้อควรคำนึงในการอ่านให้นักเรียนฟัง เพื่อให้ นักเรียนได้คิดตามและเห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น โดยการฉายเนื้อหาผ่านจอโปรเจคเตอร์

๔. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทในการอ่าน ให้นักเรียนทำ ๑๕ นาที

๕. ครูเฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทในการอ่าน โดยให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจใบงาน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- ข้อควรคำนึงเรื่องมารยาทในการอ่านมีอะไรบ้าง
- การอ่านมีความสำคัญอย่างไรกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

๗. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง ข้อควรคำนึงมารยาทในการอ่าน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทในการอ่าน

๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทในการอ่าน

๔. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ข้อควรคำนึงมารยาทในการอ่าน

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายความหมาย ของการอ่านได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป
๒. บอกข้อควรคำนึง ของมารยาทในการ อ่านได้ถูกต้อง	การทำใบงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ได้ระดับขึ้นไป

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑	
เรื่อง มารยาทในการอ่าน	
เรื่อง มารยาทในการอ่าน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน

การอ่าน คือ วิธีค้นหาความหมายจากตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ของผู้อ่าน ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น สติปัญญา อายุ ประสบการณ์ ความสามารถทางภาษา

ความสำคัญของการอ่าน

ปัจจุบันนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เรียกว่าเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร เราจึงต้องรับสารจากการอ่านมากขึ้น เพื่อให้ทันกับสารที่ผู้ส่งสารมาให้เราในรูปของสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น อินเทอร์เน็ต มีผู้กล่าวว่า “การอ่านเปรียบเหมือนการหายใจที่จำเป็นของชีวิตที่เดียว ยิ่งในโลกปัจจุบันที่เรียกว่า ยุคข้อมูลข่าวสารด้วยแล้ว การอ่านที่มีประสิทธิภาพยิ่งมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งยวดต่อทุกชีวิต”

ความสำคัญของการอ่าน มีดังนี้

๑. ช่วยเพิ่มพูนความรู้
๒. ช่วยให้เป็นผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
๓. ช่วยให้ได้รับความบันเทิงเริงรมย์ เกิดความเพลิดเพลินจากสารที่อ่าน
๔. ช่วยให้เป็นผู้ที่สังคมยอมรับ ผู้อ่านมากจะรู้จักวิธีการที่ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้
๕. ช่วยให้เป็นคนที่ทันสมัย น่าสนใจ ผู้อ่านมากจะมีความคิดกว้างขวาง สามารถแสดงความรู้ ความคิดเห็นดีๆ ได้ทุกที่ทุกเวลา

จุดมุ่งหมายในการอ่าน

การอ่าน เป็นการรับข้อมูลข่าวสารที่เราจะต้องใช้ในสังคม เพราะมีการติดต่อสื่อสารกัน

การอ่านมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันไปตามความต้องการของผู้อ่าน ดังนี้

๑. อ่านเพื่อทราบข่าวสารข้อเท็จจริง เช่น การอ่านข่าว ป้ายประกาศ ข้อความโฆษณา
๒. อ่านเพื่อแสวงหาความรู้ เป็นการเพิ่มพูนสติปัญญาและประสบการณ์ เช่น อ่านตำรา อ่านแบบเรียน อ่านข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
๓. อ่านเพื่อสนองความต้องการทางธรรมชาติ เช่น ความมั่นคงในชีวิต การเป็นที่ยอมรับ ในสังคม การประสบความสำเร็จในชีวิต การอ่านหนังสือทำให้รู้จักตัวเองมากขึ้น มีความคิดกว้างไกล มีแนวทางดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข นำไปปรับปรุงตัวเองให้อยู่ในสังคมได้ดี
๔. อ่านเพื่อพักผ่อนและความบันเทิง เป็นการพักผ่อนสมอง คลายเครียดจากภารกิจประจำวัน เช่น การอ่านนวนิยาย การ์ตูน นิทาน

มารยาทในการอ่าน

การมีมารยาทที่ดีในการอ่านแสดงถึงอุปนิสัยของผู้อ่าน มารยาทการอ่านที่ดีจะทำให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้ที่พบเห็น มารยาทที่ดีในการอ่านที่ควรคำนึง มีดังนี้

๑. **กาลเทศะ** ควรอ่านในเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม ขณะที่เรียนหนังสือ หรือฟังคำบรรยายไม่ควรอ่าน เพราะนอกจากจะรับสารจากการฟังไม่เต็มที่แล้ว ยังเป็นการไม่ให้เกียรติผู้พูดอีกด้วย
๒. **ความระมัดระวัง** อ่านหนังสือด้วยความระมัดระวัง ไม่ว่าจะเป็นหนังสือส่วนตัว หนังสือผู้อื่น หนังสือของห้องสมุด อาจเกิดความชำรุดเสียหายได้ เช่น การพับหนังสือ การวาดรูป ชีดเขียน ฯลฯ
๓. **คุณค่าของหนังสือ** ควรรู้จักเลือกหนังสือที่มีประโยชน์ มีคุณค่าทางสติปัญญาและจิตใจ ไม่เลือกหนังสือที่ชักจูงไปในทางที่ผิดศีลธรรม อาจจะขอคำแนะนำจากผู้ปกครอง อาจารย์ เพื่อน หรือพิจารณาจากความนิยมของหนังสือที่ได้รับรางวัล
๔. **สิทธิส่วนบุคคล** ควรระมัดระวังการอ่านงานเขียนส่วนบุคคลของผู้อื่น เช่น จดหมาย บันทึกส่วนตัว เอกสาร ข้อมูลส่วนตัว รวมถึงหนังสือที่ผู้อื่นหวงแหน ต้องขออนุญาตผู้เป็นเจ้าของก่อนเสมอ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทในการอ่าน	
เรื่อง มารยาทในการอ่าน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. การอ่าน หมายถึงอะไร

.....

.....

.....

๒. ความสำคัญของการอ่าน มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

๓. จงบอกจุดประสงค์ของการอ่าน ๓ ข้อ

.....

.....

.....

๔. คุณค่าของหนังสือ หมายถึงอะไร

.....

.....

.....

๕. มารยาทที่ดีในการอ่านควรคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทในการอ่าน	
เรื่อง มารยาทในการอ่าน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. การอ่าน หมายถึงอะไร

วิธีค้นหาความหมายจากตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ของผู้อ่าน

๒. ความสำคัญของการอ่าน มีอะไรบ้าง

๑. ช่วยเพิ่มพูนความรู้

๒. ช่วยให้เป็นผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

๓. ช่วยให้ได้รับความบันเทิงเริงรมย์ เกิดความเพลิดเพลินจากสารที่อ่าน

๔. ช่วยให้เป็นผู้ที่สังคมยอมรับ ผู้ที่อ่านมากจะรู้จักวิธีการที่ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้

๕. ช่วยให้เป็นคนที่ทันสมัย น่าสนใจ

๓. จงบอกจุดประสงค์ของการอ่าน ๓ ข้อ

๑. อ่านเพื่อทราบข่าวสารข้อเท็จจริง เช่น การอ่านข่าว ป้ายประกาศ ข้อความโฆษณา

๒. อ่านเพื่อแสวงหาความรู้ เป็นการเพิ่มพูนสติปัญญาและประสบการณ์ เช่น อ่านตำรา อ่านแบบเรียน อ่านข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

๓. อ่านเพื่อสนองความต้องการทางธรรมชาติ

๔. คุณค่าของหนังสือ หมายถึงอะไร

ควรรู้จักเลือกหนังสือที่มีประโยชน์ มีคุณค่าทางสติปัญญาและจิตใจ ไม่เลือกหนังสือที่ชักจูงไปในทางที่ผิดศีลธรรม

๕. มารยาทที่ดีในการอ่านควรคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง

๑. กาลเทศะ ควรอ่านในเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม

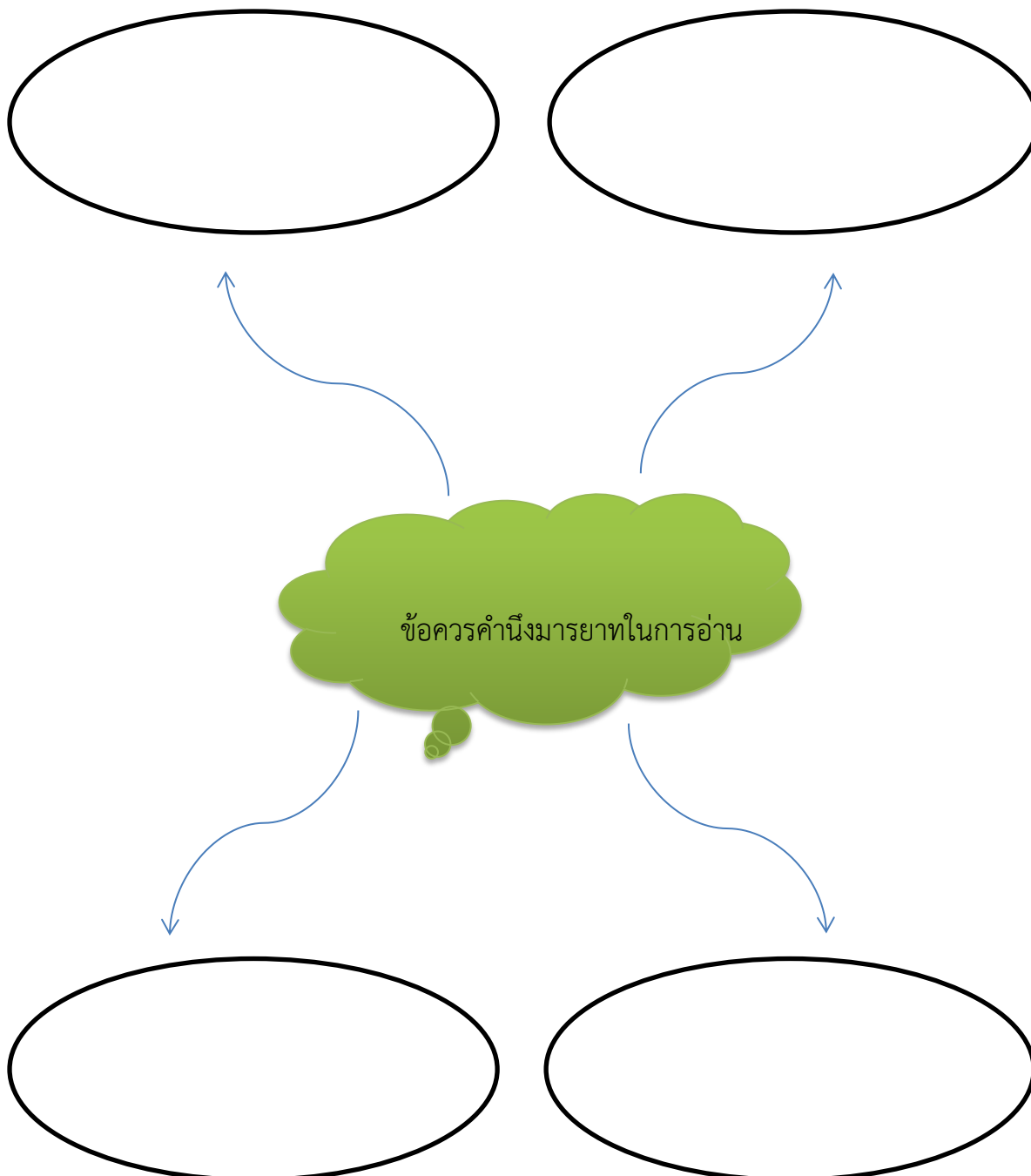
๒. ความระมัดระวัง อ่านหนังสือด้วยความระมัดระวัง

๓. คุณค่าของหนังสือ ควรรู้จักเลือกหนังสือที่มีประโยชน์ มีคุณค่าทางสติปัญญาและจิตใจ ไม่เลือกหนังสือที่ชักจูงไปในทางที่ผิดศีลธรรม

๔. สิทธิส่วนบุคคล ควรระมัดระวังการอ่านงานเขียนส่วนบุคคลของผู้อื่น

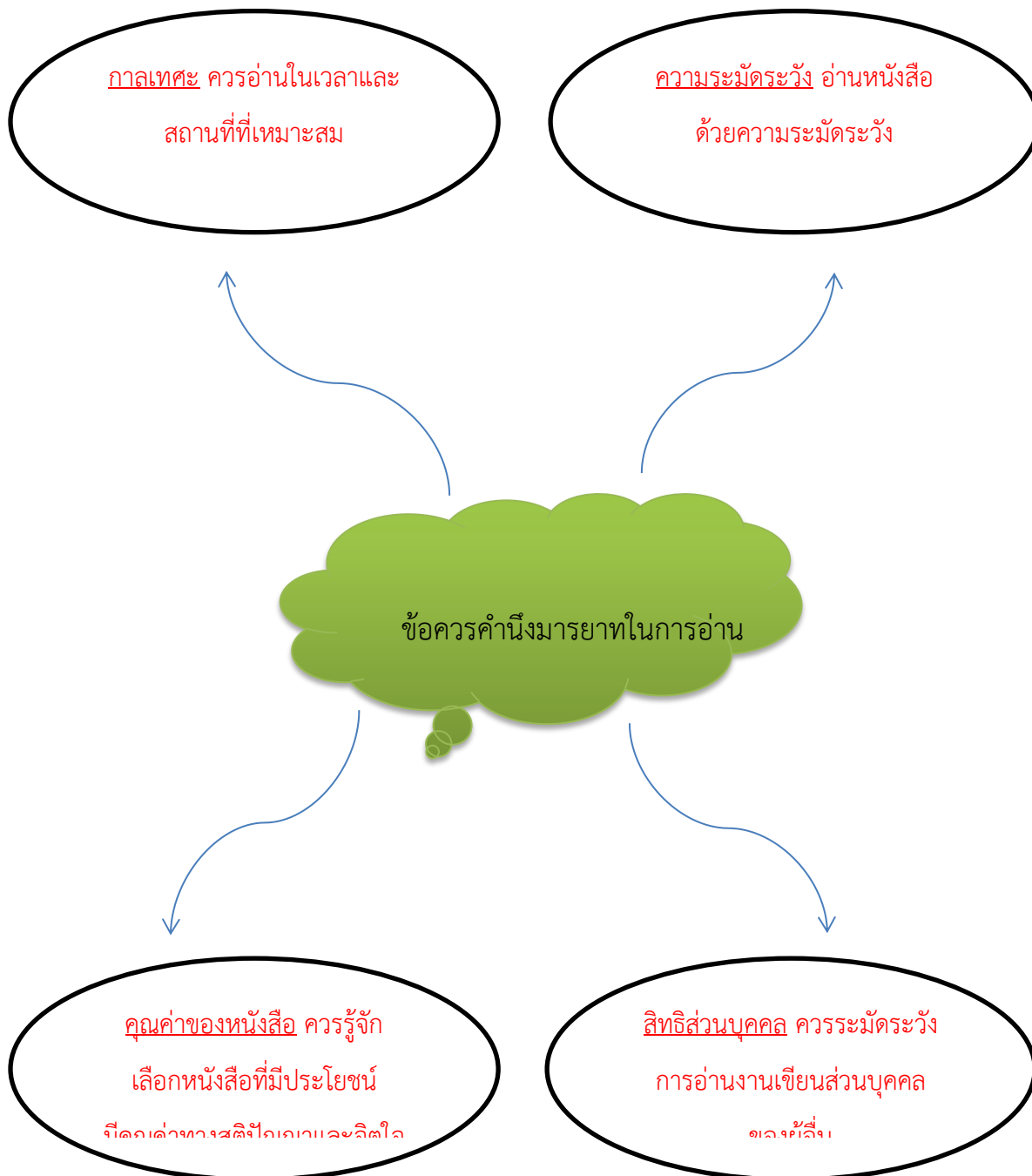
ใบงานที่ ๒ เรื่อง ข้อควรคำนึงมารยาทในการอ่าน	
เรื่อง มารยาทในการอ่าน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายข้อความต่างๆ จากแผนภูมิที่กำหนดให้

เจดีย์ใบงานที่ ๒ เรื่อง ข้อควรคำนึงมารยาทในการอ่าน	
เรื่อง มารยาทในการอ่าน	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายข้อความต่างๆ จากแผนภูมิที่กำหนดให้

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน		ผลการประเมิน	
		ใบงานที่ ๑ (๑๐)	ใบงานที่ ๒ (๑๐)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑					
๒					
๓					
๔					
๕					
๖					
๗					
๘					
๙					
๑๐					
๑๑					
๑๒					
๑๓					
๑๔					
๑๕					
๑๖					
๑๗					
๑๘					
๑๙					
๒๐					
๒๑					
๒๒					
๒๓					
๒๔					
๒๕					
๒๖					
๒๗					
๒๘					

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน		ผลการประเมิน	
		ใบงานที่ ๑ (๑๐)	ใบงานที่ ๒ (๑๐)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๒๙					
๓๐					
๓๑					
๓๒					
๓๓					
๓๔					
๓๕					
๓๖					
๓๗					
๓๘					
๓๙					
๔๐					

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๖ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่	ชื่อ - สกุล	รายการ				
		รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	รับฟังความคิดเห็น เห็นของผู้อื่น (๒ คะแนน)	นำเสนอผลงานได้ น่าสนใจ (๒ คะแนน)	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ (๒ คะแนน)	ทำงานเสร็จตามเวลา ที่กำหนด (๒ คะแนน)

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๙ - ๑๐ หมายถึง ดีมาก

๖ - ๘ หมายถึง ดี

๓ - ๕ หมายถึง พอใช้

๐ - ๒ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้ระดับดีขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โบราณว่าไว้ใช่แอย่าง

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง การอธิบายและเปรียบเทียบคำหลายความหมาย

เวลา ๓ ชั่วโมง

สาระที่ ๑ การอ่าน

สาระการเรียนรู้

การเปรียบเทียบคำที่มีหลายความหมาย

สาระสำคัญ

คำหนึ่งคำอาจมีหลายความหมาย เปลี่ยนแปลงไปตามข้อความแวดล้อมหรือบริบทของคำนั้น อีกทั้งยังใช้ได้หลายหน้าที่ เช่น ใช้เป็นคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา เป็นต้น โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงรูปคำ

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๔ ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่างๆ จากการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

- อธิบายความหมายของคำเปรียบเทียบคำหลายความหมายได้ถูกต้อง
- บอกความหมายของคำที่มีหลายความหมายได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันเพื่อไม่ให้บรรยากาศในห้องเรียนเงียบจนเกินไป

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนเข้าสู่บทเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๑. ครูแจกใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำเปรียบเทียบคำหลายความหมาย ให้นักเรียนศึกษา ให้เวลาในการศึกษา ๑๐ นาที

๒. ครูแจกใบงานที่ ๑ ให้นักเรียนทำ ให้เวลา ๒๐ นาที

๓. ครูอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือเรียน อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

๔. นักเรียนส่งใบงานที่ ๑ เรื่อง คำเปรียบเทียบคำหลายความหมาย และเปลี่ยนกันตรวจ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง คำเปรียบเทียบคำหลายความหมาย

ชั่วโมงที่ ๒ - ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันเพื่อไม่ให้บรรยากาศในห้องเรียนเงียบจนเกินไป

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนเข้าสู่บทเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ๕ กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน คละตามความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน

๓. ครูอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อเป็นการทบทวนบทเรียน โดยยกตัวอย่างคำที่มีหลายความหมาย เช่นคำว่า คนกลาง

คนกลาง ความหมายแรก หมายถึง คนที่นั่งระหว่างกลางโดยคนอื่นๆ นั่งขนาบข้าง

คนกลาง ความหมายที่สอง หมายถึง ลูกคนที่อยู่ลำดับกลาง

คนกลาง ความหมายที่สาม หมายถึง ผู้ถือความเป็นกลาง

๔. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหาคำที่มีหลายความหมายพร้อมความหมายให้ได้มากที่สุด แล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

กิจกรรมสรุปทบทวน

๖. ครูสรุปผลการตัดสินใจหาคำที่ชนะ กลุ่มได้คำเยอะกลุ่มนั้นชนะ

๗. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ ดังนี้

- เราสามารถนำเรื่องการเปรียบเทียบคำที่มีหลายความหมายไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

อย่างไร

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑

๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำเปรียบเทียบคำหลายความหมาย

๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำเปรียบเทียบคำหลายความหมาย

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายความหมาย ของคำเปรียบเทียบคำ หลายความหมายได้ ถูกต้อง	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป
๒. บอกความหมาย ของคำที่มีหลาย ความหมายได้	การเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่ม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑	
เรื่อง คำเปรียบเทียบคำหลายความหมาย	
เรื่อง การอธิบายและเปรียบเทียบคำหลายความหมาย	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำเปรียบเทียบและคำที่มีหลายความหมาย

คำเปรียบเทียบ หมายถึง คำประสมที่มีความหมายเปรียบเทียบ มักจะใช้พูดและเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป เช่น

ตาขาว หมายถึง แสดงอาการขาดกล้ว

ตัวอย่างประโยค ฝีมือไม่จริงหรอก อย่าตาขาวไปเลย

ปากตลาด หมายถึง ปากจัด

ตัวอย่างประโยค อย่าไปมีเรื่องกับแม่ค้านะ ปากตลาด กันทั้งนั้น

คำที่มีหลายความหมาย หมายถึง คำที่ต้องใช้บริบท (ข้อความแวดล้อม) เข้าไปประกอบ จึงจะมีความหมายตรงตามจุดประสงค์ หากกล่าวขึ้นมาโดดๆ จะมีความหมายหลายอย่าง ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน เช่น

คนกลาง หมายถึง

ก. คนที่นั่งระหว่างกลางโดยคนอื่นๆ นั่งชนาบ

ข. ลูกคนที่อยู่ลำดับกลางระหว่างพี่กับน้อง

ค. ผู้ถือความเป็นกลาง

ง. ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย

จ. ผู้ทำการค้าระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค

ทางผ่าน หมายถึง

ก. ที่สำหรับไปมาให้ลุล่วงสู่จุดใดจุดหนึ่ง

ข. บุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือตรวจสอบเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ

การอ่านตีความคำเปรียบเทียบและคำที่มีหลายความหมาย

การอ่านเป็นทักษะสำคัญทักษะหนึ่ง เพราะจะช่วยเปิดโลกให้กว้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการอ่านสารคดีหรือบันเทิงคดีก็ตาม ผู้อ่านควรจะอ่านข้อความหรือเรื่องราวต่างๆ ด้วยความเข้าใจก็จะรับประโยชน์อย่างมากที่สุดในข้อความหรือเรื่องราวต่างๆ บางครั้งเราจะพบคำเปรียบเทียบและคำที่มีหลายความหมาย ดังนั้นจึงควรศึกษาค้นคว้า หรือไต่ถามผู้ที่มีความรู้ถึงความหมายของคำเหล่านั้น ยิ่งอ่านมากขึ้นเท่าไรก็ยิ่งเพิ่มพูนมากขึ้นเท่านั้น และจะช่วยให้ทักษะการเขียนดีขึ้น และสามารถนำ

คำดังกล่าวมาใช้ประกอบการเขียนให้น่าอ่านและมีคุณค่ามากขึ้น เช่นคำว่า **ดินแมว** เป็นคำเปรียบเทียบ หมายถึง ผู้ร้ายที่ย่องเบายิ่งกว่าแมว **มือกาบ** เป็นคำเปรียบเทียบ หมายถึง ผู้ร้ายที่หยิบหรือล้วงของผู้อื่น เป็นต้น

ใบงานที่ ๑	
เรื่อง คำเปรียบเทียบคำหลายความหมาย	
เรื่อง การอธิบายและเปรียบเทียบคำหลายความหมาย	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำเปรียบเทียบ หมายถึง

.....

.....

.....

๒. คำที่มีหลายความหมาย หมายถึง

.....

.....

.....

๓. จงยกตัวอย่างคำที่มีความหมายเปรียบเทียบ ๓ คำ

.....

.....

.....

๔. จงบอกความหมายของคำว่า “คนกลาง” อย่างน้อย ๓ ความหมาย

.....

.....

.....

๕. การอ่านตีความคำเปรียบเทียบและคำที่มีหลายความหมาย หมายถึง

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๑	
เรื่อง คำเปรียบเทียบคำหลายความหมาย	
เรื่อง การอธิบายและเปรียบเทียบคำหลายความหมาย	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำเปรียบเทียบ หมายถึง

คำประสมที่มีความหมายเปรียบเทียบ มักจะใช้พูดและเป็นที่ เข้าใจกันโดยทั่วไป

๒. คำที่มีหลายความหมาย หมายถึง

คำที่ต้องใช้บริบท (ข้อความแวดล้อม) เข้าไปประกอบจึงจะมีความหมายตรงตามจุดประสงค์

๓. จงยกตัวอย่างคำที่มีความหมายเปรียบเทียบ ๓ คำ

- ตีนแมว
- มือขาว
- คนกลาง

๔. จงบอกความหมายของคำว่า “คนกลาง” อย่างน้อย ๓ ความหมาย

- คนที่นั่งระหว่างกลางโดยคนอื่นๆ นั่งขนาบ
- ลูกคนที่อยู่ลำดับกลางระหว่างพี่กับน้อง
- ผู้ถือความเป็นกลาง

๕. การอ่านตีความคำเปรียบเทียบและคำที่มีหลายความหมาย หมายถึง

การอ่านเป็นทักษะสำคัญทักษะหนึ่ง เพราะจะช่วยเปิดโลกให้กว้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการอ่านสารคดีหรือบันเทิงคดีก็ตาม ผู้อ่านควรอ่านข้อความหรือเรื่องราวต่างๆ ด้วยความเข้าใจก็จะรับประโยชน์อย่างมากที่สุด

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน (๑๐)	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				
๒๑				
๒๒				
๒๓				
๒๔				
๒๕				
๒๖				

๒๗				
๒๘				
๒๙				
๓๐				
๓๑				
๓๒				
๓๓				
๓๔				
๓๕				
๓๖				
๓๗				
๓๘				
๓๙				
๔๐				
๔๑				
๔๒				
๔๓				
๔๔				
๔๕				

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย
(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๖ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่	ชื่อ - สกุล	รายการ				
		รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (๒ คะแนน)	นำเสนอผลงานได้น่าสนใจ (๒ คะแนน)	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๒ คะแนน)	ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด (๒ คะแนน)

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย
(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

- ๙ - ๑๐ หมายถึง ดีมาก
๖ - ๘ หมายถึง ดี
๓ - ๕ หมายถึง พอใช้
๐ - ๒ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้ระดับดีขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โบราณว่าไว้ใช่แอบอ้าง

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง เขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องต่างๆ

เวลา ๓ ชั่วโมง

สาระที่ ๒ การเขียน

สาระการเรียนรู้

การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อต่างๆ

- บทความ
- หนังสืออ่านนอกเวลา
- ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน
- เหตุการณ์สำคัญๆ

สาระสำคัญ

การเขียนแสดงความคิดเห็นที่ดีจะต้องรู้จักหลักการเขียนแสดงความคิดเห็น โดยอาศัยการวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล จึงจะเป็นงานเขียนแสดงความคิดเห็นที่เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๖ เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อที่ได้รับ

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. บอกหลักการแสดงความคิดเห็นจากสื่อต่างๆ ได้
๒. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด
- ข้อ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ข้อ ๓ มีวินัย
- ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้
- ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ - ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

- ๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- ๒. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การเขียนแสดงความคิดเห็นจากสื่อต่างๆ ใช้เวลา ๑๐ นาที เสร็จแล้วส่งให้ครูตรวจ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- ๓. ครูเปิดซีดีเพลง พระคุณที่สาม ให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงที่ได้ฟัง
- ๔. ครูพูดถึงหลักแสดงความคิดเห็นโดยทั่วไป แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนแสดงความคิดเห็น
- ๕. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่า หลักการพูดและการเขียนแสดงความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไร

กิจกรรมสรุปบทเรียน

- ๖. ให้นักเรียนฝึกแสดงความคิดเห็นจากบทความหรือข่าวสาร ตามหลักการเขียนแสดงความคิดเห็น เพื่อให้นักเรียนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การเขียนแสดงความคิดเห็นจากสื่อต่างๆ ให้เวลา ๑๐ นาที เสร็จแล้วส่งให้ครูตรวจ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูแจกใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการเขียนแสดงความคิดเห็น และอธิบายเนื้อหาเพื่อเป็นการทบทวนบทเรียนในชั่วโมงที่ผ่านมา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในส่วนที่ไม่เข้าใจ
๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนแสดงความคิดเห็น แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด
๕. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนแสดงความคิดเห็น ให้นักเรียนทำ ๑๕ นาที

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบหรือตอบเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจ หากนักเรียนมีข้อสงสัยครูอธิบายเพิ่มเติม เช่น
 - การแสดงความคิดเห็น ควรจะเสนอแนวทางแก้ไขด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ข้อมูลหรือหลักฐานอ้างอิง มีประโยชน์ในการแสดงความคิดเห็นอย่างไร
 - การแสดงความคิดเห็นทุกครั้งจะต้องมุ่งเพื่อเอาชนะเท่านั้น ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. ซีดีเพลง พระคุณที่สาม
๓. บทความ ข่าวจากหนังสือพิมพ์
๔. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการเขียนแสดงความคิดเห็น
๕. ใบงานที่ ๑ เรื่อง เห็นด้วยหรือไม่
๖. แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เรื่อง การเขียนแสดงความคิดเห็นจากสื่อต่างๆ

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. บอกหลักการแสดง ความคิดเห็นจากสื่อ ต่างๆ ได้	การทำแบบทดสอบ	แบบบันทึกคะแนน การทำแบบทดสอบ	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป
๒. เขียนแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับสาระ จากสื่อต่างๆ ได้อย่าง สร้างสรรค์	การทำใบงาน	แบบ ประเมิน ตาม สภาพจริง	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

ภาคผนวก

ใบความรู้ที่ ๑	
เรื่อง การเขียนแสดงความคิดเห็น	
เรื่อง เขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การเขียนแสดงความคิดเห็น

๑. ความหมายของการเขียนแสดงความคิดเห็น

การเขียนแสดงความคิดเห็น คือ การเขียนที่ประกอบด้วยข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริงกับการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ความคิดเห็นควรจะมีเหตุผลและเป็นไปในทางสร้างสรรค์

การเขียนแสดงความคิดเห็นมักปรากฏในรูปของบทความตามสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร เป็นต้น

๒. หลักการเขียนแสดงความคิดเห็น

๒.๑ การเลือกเรื่อง ผู้เขียนควรเลือกเรื่องที่เป็นที่สนใจของสังคมหรือเป็นเรื่องที่ทันสมัยอาจเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ หรือข่าวเหตุการณ์ประจำวัน ทั้งนี้ผู้เขียนต้องมีความรู้และเข้าใจเรื่องที่ตนจะแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างดี เพื่อที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างลึกซึ้ง

๒.๒ การให้ข้อเท็จจริง ข้อมูลที่เลือกมานั้นจะต้องมีรายละเอียดต่างๆ เช่น ที่มาของเรื่อง ความสำคัญ และเหตุการณ์เป็นต้น

๒.๓ การแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนอาจแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องได้ ๔ ลักษณะ ดังนี้คือ

๑) การแสดงความคิดเห็นเพื่อตั้งข้อสังเกต เช่น การเติบโตของธุรกิจอินเทอร์เน็ต ความนิยมรับประทานอาหารเสริมสุขภาพ

๒) การแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนข้อเท็จจริง เช่น หัวข้อเรื่อง การจัดระเบียบสังคมของร้อยตำรวจเอกปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ การปราบปรามยาเสพติดขึ้นเด็ดขาดของนายกทักษิณ ชินวัตร

๓) การแสดงความคิดเห็นเพื่อโต้แย้งข้อเท็จจริง เช่น หัวข้อเรื่อง การกินยาลดความอ้วนของวัยรุ่น การเปิดเสรีการค้าน้ำเมาของภูมิปัญญาชาวบ้าน

๔) การแสดงความคิดเห็นเพื่อประเมินค่า เช่น หัวข้อเรื่อง การวิจารณ์เรื่องสั้น ที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียนหรือรางวัลซีไรต์

๒.๔ การเรียบเรียง

๑) การตั้งชื่อ ควรตั้งชื่อเรื่องให้เร้าความสนใจผู้อ่าน และสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะเขียน เพราะชื่อเรื่องเป็นส่วนที่ผู้อ่านจะต้องอ่านเป็นอันดับแรกและเป็นการบอกขอบเขตของเรื่องด้วย

๒) การเปิดเรื่อง ใช้หลักการเขียนเช่นเดียวกันกับคำนำ และควรเปิดเรื่องให้น่าสนใจชวนให้ผู้อ่านติดตามเรื่องต่อไป

๓) การลำดับ ควรลำดับเรื่องให้มีความต่อเนื่องสอดคล้องกันตั้งแต่ต้นจนจบไม่ควรเขียนวกไปวนมา เพราะผู้อ่านอาจเกิดความสับสนจนไม่สามารถแยกแยะได้ว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงและส่วนใดเป็นการแสดงความคิดเห็น

๔) การปิดเรื่อง ใช้หลักการเช่นเดียวกับการเขียนสรุปและควรปิดเรื่องให้ผู้อ่านประทับใจ

๒.๕ การใช้ภาษา ควรใช้ภาษาอย่างสละสลวย ชัดเจน ไม่เยิ่นเย้อ มีการใช้สำนวนโวหารอย่างเหมาะสมกับเรื่อง นอกจากนั้นยังต้องใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายได้ตรงตามอารมณ์และความรู้สึกของผู้เขียน ทั้งนี้พึงหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่แสดงอารมณ์รุนแรง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงภายหลัง

ตัวอย่าง

การพนันเป็นบ่อเกิดแห่งความหายนะ

โจรปล้น ๑๐ ครั้งยังไม่เท่าไฟไหม้บ้านครั้งเดียว ไฟไหม้บ้าน ๑๐ ครั้ง ก็ยังไม่เท่ากับการตกเป็นทาสของผีพนัน เพราะการพนันสามารถทำลายทุกสิ่งทุกอย่างได้หมดแม้กระทั่งชีวิตของคน

บ้านเมืองของเราขณะนี้ ประชาชนส่วนใหญ่ลุ่มหลงการพนันเล่นกันงอมแงม แม้แต่ผีก็ยังนำมาตีเป็นตัวเลขหรือที่เรียกว่า “หวย” ซึ่งขณะนี้รับรองให้เป็น การพนันที่ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว นอกจากนี้ยังมี สลากกินแบ่งรัฐบาล มีจำหน่ายทั่วประเทศ หาซื้อกันได้ง่ายตลอดทั้งเดือนวันเสาร์ อาทิตย์ เล่นม้า การพนันประเภทผิดกฎหมาย ก็ล่อลอบเล่นกันดาษดื่นทั้งวันทั้งคืน บางแห่งมีเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือนักการเมืองคอยคุ้มกันให้ เมื่อประชาชนยังมัวเมาในการพนันเช่นนี้ ก็ไม่มีเวลาที่จะไปสร้างสรรค์ให้สังคมดีขึ้น ผลผลิตส่วนรวมมีแต่ลง เศรษฐกิจมีแต่ทรุด การพนันนอกจากจะสิ้นเปลืองเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์แล้ว เมื่อเล่นได้ก็ใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่าย เมื่อเสียก็อยากจะแก้มือ เมื่อหมดเนื้อหมดตัว ก็เที่ยวมองหาทรัพย์สินที่จะหยิบฉวยได้ง่ายไม่ว่าจะผิดกฎหมายหรือไม่ก็ตาม อันเป็นบ่อเกิดแห่งอาชญากรรมทางหนึ่ง บางรายมรณาทิน เรือสวนไร่นา ก็นำไป

จ้างหรือขายฝาก เพื่อให้ได้เงินมาเล่นการพนันหรือแก้ตัวเมื่อเสีย ในที่สุดกรรมสิทธิ์ก็ต้องเปลี่ยนมือไป เพราะไม่มีทางไถ่ถอนคืน

ถ้าหากรัฐบาลไม่มีนโยบายมอมเมาประชาชน รัฐบาลควรริบดำเนินการแก้ไขปัญหาล่าช้าอย่าปล่อยให้เรื้อรัง มิฉะนั้นจะเหมือนกับประเทศเพื่อนบ้านที่ถูกมอมเมาด้วยการพนันขณะที่อยู่ในความปกครองของชาติอื่น เมื่อประเทศได้รับเอกราช เขาก็ไม่สามารถปกครองตนเองได้ เราเห็นด้วยกับการลดวันออกรางวัลสลากกินแบ่ง เราเห็นด้วยกับการลดและจำนวนวันในการแข่งม้า การที่จะให้การพนันลดน้อยถอยลง แต่เราจะขอให้เจ้าหน้าที่บ้านเมืองปราบปรามอย่างเดียวไม่ได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากพวกเราอย่างน้อยตัวเราเองควรเลิกเล่นการพนันเอาเวลาที่เสียไปในการเล่นการพนันมาทำประโยชน์ให้สังคม ประเทศชาติ หากพี่น้อง ญาติมิตร หรือลูกหลานของท่านยังมัวเมาในการพนัน โปรดช่วยกันเตือนเขาเพื่อให้เศรษฐกิจในครอบครัวและบ้านเมืองเรามั่นคงและดีขึ้น และช่วยบอกต่อกันไปว่าไม่มีใครร่ำรวยหรือตั้งตัวได้จากการพนันนอกจากเจ้ามือ

ในท้ายที่สุดนี้ขอฝากข้อคิดไว้สักนิดว่า “โปรดอย่าเล่นการพนัน มิฉะนั้นจะพบแต่ความหายนะ”

สรุป

การเขียนแสดงความคิดเห็นเป็นทักษะการเขียนที่ต้องใช้สติปัญญา ความรู้ และประสบการณ์จากการฟัง การดู การอ่าน มาถ่ายทอดสู่ผู้อ่านอย่างมีเหตุผล การแสดงความคิดเห็นนั้นย่อมมีทั้งผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย แต่จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นทักษะในการเขียนแสดงความคิดเห็นจึงเป็นทักษะในการสื่อสารอย่างหนึ่งที่ช่วยพัฒนาความคิด

ใบงานที่ ๑	
เรื่อง เห็นด้วยหรือไม่	
เรื่อง เขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้

เรื่องสุขภาพร่างกายดูเหมือนอ่อนวัยซับซ้อน แต่เชื่อไหมที่จริงแล้วมีวิธีดูแลที่แสนง่าย แค่กิน นอน พักผ่อน ก็เพียงพอแล้ว เป็นความลับง่ายๆ ที่คุณอาจไม่เคยรู้เลยว่า ทุกอย่างอยู่ใกล้แค่ลงมือทำเท่านั้นเอง

.....

.....

.....

.....

ลอดช่องเป็นขนมที่อยู่คู่กับวิถีชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่โบราณกาล เป็นขนมไทยแท้ๆ ที่คนไทยนิยมทำกินกัน ต่างจากขนมต่างๆ อีกหลายอย่าง เช่น ขนมทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ทองเอก ขนมเหล่านี้เป็นขนมที่ใช้ในพิธีกรรม และประเพณีต่างๆ ซึ่งขนมดังกล่าวนี้ไม่ใช่ขนมไทยแท้

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง เห็นด้วยหรือไม่	
เรื่อง เขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้

เรื่องสุขภาพร่างกายดูเหมือนวุ่นวายซับซ้อน แต่เชื่อกันที่จริงแล้วมีวิธีดูแลที่ง่ายแสนง่าย แค่นอน นอน พักผ่อน ก็เพียงพอแล้ว เป็นความลับง่ายๆ ที่คุณอาจไม่เคยรู้เลยว่า ทุกอย่างอยู่ใกล้แค่ลงมือทำเท่านั้นเอง

เห็นด้วย เพราะสุขภาพเป็นเรื่องใกล้ตัวมาก หากรู้จักดูแลเอาใจใส่สุขภาพและอาหาร การนอน การพักผ่อน และไม่ควรละเลยการออกกำลังกาย เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มความแข็งแรงให้กับร่างกายได้เป็นอย่างดี

ลอดช่องเป็นขนมที่อยู่คู่กับวิถีชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่โบราณกาล เป็นขนมไทยแท้ๆ ที่คนไทยนิยมทำกินกัน ต่างจากขนมต่างๆ อีกหลายอย่าง เช่น ขนมทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ทองเอก ขนมเหล่านี้เป็นขนมที่ใช้ในพิธีกรรม และประเพณีต่างๆ ซึ่งขนมดังกล่าวนี้ไม่ใช่ขนมไทยแท้

เห็นด้วย เพราะลอดช่องเป็นขนมไทยโบราณที่เป็นที่นิยมของคนไทยมาจนถึงปัจจุบัน แต่ขนมที่มีส่วนผสมของไข่ เช่น ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง เป็นขนมที่ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศโปรตุเกส เผยแพร่วิธีการทำขนมโดยคุณท้าวทองกีบม้า

แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เรื่อง การเขียนแสดงความคิดเห็นจากสื่อต่างๆ	
เรื่อง เขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การแสดงความคิดเห็นโดยทั่วไป มีลักษณะตรงกับข้อใด
 - ก. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง
 - ข. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งกายของวัยรุ่นในปัจจุบัน
 - ค. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุและศูนย์กลางการเกิดแผ่นดินไหว
 - ง. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการศึกษาในประเทศไทย
๒. ข้อใดไม่ใช่การแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์
 - ก. มีข้อมูลหลักฐานประกอบการพูด
 - ข. ควบคุมอารมณ์ได้ดีและมีเหตุผลประกอบการพูด
 - ค. แสดงความคิดเห็นเพื่อมุ่งเอาชนะฝ่ายเดียว
 - ง. ใช้ภาษาที่สุภาพ และสำรวมกิริยาขณะพูดได้อย่างเหมาะสม
๓. บุคคลในข้อใดแสดงความคิดเห็นได้น่าเชื่อถือมากที่สุด
 - ก. ผู้ป่วยโรคหัวใจไม่ควรออกกำลังกายเด็ดขาด
 - ข. นมถั่วเหลืองให้พลังงานและคุณค่าทางอาหารมากกว่านมแพะ
 - ค. การรับประทานผักสดมีประโยชน์มากกว่ารับประทานผักสุก ๒ – ๓ เท่า
 - ง. แม่น้ำโขงไม่ได้ไหลผ่านภาคกลาง เพราะแม่น้ำโขงไหลกั้นพรมแดนระหว่างไทย – ลาว
๔. การแสดงความคิดเห็นที่ดี มีลักษณะอย่างไร
 - ก. ชี้แจงสาเหตุที่ดีและไม่ดีให้ชัดเจน
 - ข. ไม่เสนอแนวทางการแก้ไขในเรื่องที่แสดงความคิดเห็น
 - ค. หยิบยกเฉพาะข้อดีเพียงอย่างเดียวเพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ
 - ง. แสดงความคิดเห็นโดยใช้อารมณ์ที่สอดคล้องกับเรื่อง หรือเนื้อหา
๕. บุคคลในข้อใดจัดว่าเป็นผู้มีมารยาทในการแสดงความคิดเห็น
 - ก. ปอไม่พูดขัดจังหวะผู้อื่น
 - ข. ปักยืมเก้าอี้หวายพูดอย่างขึงขัง
 - ค. ปูนชอบพูดนอกเรื่องเพื่อความขบขัน
 - ง. ปูพูดแสดงความก้าวร้าวเมื่อรู้ว่าเสียเปรียบ

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๖ – ๘

ปัจจุบันมีผู้คิดค้นวิธีการรักษาโรคต่างๆ โดยใช้ยาที่ทำจากผลไม้ ธัญพืชต่างๆ น้ำสมุนไพรบางชนิดจะดื่มลำบากในช่วงแรกของการดื่ม อาจจะทำให้รู้สึกอึดอัด เนื่องจากรสชาติไม่ตรงกับรสนิยมของผู้ดื่ม แต่จะเป็นเพียงระยะสั้นเท่านั้น วิธีดื่มที่ดีควรดื่มแบบจิบช้าๆ และควรดื่มทันทีที่ทำเสร็จ

๖. ข้อใดเป็นข้อสรุปสุดท้ายของข้อความนี้

- ก. ปัจจุบันมีผู้คิดค้นหาวิธีการรักษาโรคต่างๆ
- ข. วิธีดื่มน้ำสมุนไพรที่ดีควรจิบช้าๆ
- ค. ยาที่ทำจากผักผลไม้ ธัญพืชต่างๆ เป็นน้ำสมุนไพร
- ง. น้ำสมุนไพรบางชนิดจะดื่มลำบากในช่วงแรก

๗. เหตุใดการดื่มน้ำสมุนไพรในช่วงแรกจะทำให้รู้สึกอึดอัด

- ก. ผู้ดื่มไม่ชอบ
- ข. ผู้ดื่มเป็นโรค
- ค. ผู้ดื่มไม่เคยดื่มมาก่อน
- ง. ผู้ดื่มไม่กล้ำดื่ม

๘. ข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง

- ก. ช่วงแรกในการดื่มอาจจะทำให้รู้สึกอึดอัด
- ข. น้ำสมุนไพรบางชนิดจะดื่มลำบากในช่วงแรก
- ค. การดื่มที่ดีควรดื่มแบบจิบช้าๆ จะดีกว่าดื่มเร็วๆ
- ง. ยาที่ทำจากผัก ผลไม้ ธัญพืชต่างๆ คือ น้ำสมุนไพร

๙. การแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดที่จะต้องระมัดระวังมากที่สุด

- ก. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว
- ข. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโลก
- ค. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของชาวชนบท
- ง. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา

๑๐. การแสดงความคิดเห็นในข้อใดสามารถเป็นหลักฐานอ้างอิงได้

ก. การปราศรัยหาเสียง	ข. การพูดแสดงความคิดเห็น
ค. การเขียนแสดงความคิดเห็น	ง. การกล่าวโต้แย้งอย่างมีเหตุผล

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เรื่อง การเขียนแสดงความคิดเห็นจากสื่อต่างๆ	
เรื่อง เขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องต่างๆ	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๑. ข
๒. ค
๓. ง
๔. ก
๕. ก
๖. ข
๗. ก
๘. ง
๙. ง
๑๐. ค

แบบบันทึกคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	แบบทดสอบ		ผลการประเมิน	
		ก่อน (๑๐คะแนน)	หลัง (๑๐คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑					
๒					
๓					
๔					
๕					
๖					
๗					
๘					
๙					
๑๐					
๑๑					
๑๒					
๑๓					
๑๔					
๑๕					
๑๖					
๑๗					
๑๘					
๑๙					
๒๐					
๒๑					
๒๒					
๒๓					
๒๔					
๒๕					

๒๖					
๒๗					
๒๘					
๒๙					
๓๐					
๓๑					
๓๒					
๓๓					
๔๔					
๔๕					
๓๖					
๓๗					
๓๘					
๓๙					
๔๐					
๔๑					
๔๒					
๔๓					
๔๔					

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๖ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบประเมินตามสภาพจริง

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา				
๒	กระบวนการคิดวิเคราะห์ ประเมินค่า				
๓	การแสดงความคิดเห็น				
๔	ความมีน้ำใจกับเพื่อนร่วมงาน				
๕	ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
รวม					

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ ๔ คะแนน
ปฏิบัติยังมีข้อบกพร่องในจุดที่ไม่สำคัญ	ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติบกพร่องเป็นบางส่วน	ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติไม่ได้เลย	ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
๕ - ๘	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โบราณว่าไว้ใช่แถมอ้าง

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง พุทธสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู

เวลา ๓ ชั่วโมง

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

สาระการเรียนรู้

๑. การพุทธสรุปความ การพูดแสดงความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์จากเรื่องที่ฟังและดู
๒. การพูดประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อ

สาระสำคัญ

การฟังและการดูสื่อต่างๆให้เกิดประโยชน์จะต้องรู้หลักในการจับใจความสำคัญของเรื่อง และสามารถถ่ายทอดด้วยการเล่าเรื่องที่ใช้ภาษาที่เรียบเรียงอย่างสละสลวย และเข้าใจง่าย

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัดชั้นปี

- ม.๑/๑ พุทธสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู
- ม.๑/๒ เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. พุดจับใจความสำคัญจากการฟังและดูสื่อได้
๒. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดูได้อย่างถูกต้อง

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ - ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับละครที่นักเรียนชอบ แล้วสุ่มเรียกนักเรียน ๒ - ๓ คน ออกมาเล่าเรื่องย่อของละครตอนที่นักเรียนประทับใจให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน (เลือกนักเรียนที่ชอบละครต่างเรื่องกัน)

๓. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่า การดูละครและสามารถเล่าเรื่องราวได้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทักษะการดูสื่อที่ดี สามารถที่จะจับใจความสำคัญของเรื่องได้

๔. ให้นักเรียนช่วยกันบอกวิธีการปฏิบัติในการฟังและการดูสื่อที่ดี เพื่อให้สามารถเล่าเรื่องได้ใจความสมบูรณ์

๕. ให้นักเรียนจับกลุ่มกัน กลุ่มละ 3 คน และกำหนดหมายเลขประจำตัวเป็น หมายเลข ๑ - ๓ เพื่อปฏิบัติกิจกรรมที่ครูกำหนดให้ ดังนี้

- หมายเลข ๑ อ่านนิทานเรื่อง เทพารักษ์กับคนตัดต้นไม้
- หมายเลข ๒ พุดสรุปใจความสำคัญจากการฟังเพื่อนหมายเลข ๑ เล่านิทาน
- หมายเลข ๓ เขียนสรุปใจความสำคัญจากการฟังเพื่อนหมายเลข ๒ พุดสรุป

ใจความสำคัญของนิทาน ลงในใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง นิทานพาเพลิน

๖. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของใบงานก่อนนำเสนอครูตรวจ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนเลือกเพลงที่นักเรียนชอบ คนละ 1 เพลง เพื่อมาสรุปใจความสำคัญของเพลงที่ฟังในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันก่อนเข้าสู่บทเรียน
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะสอนพร้อมซักถามความเข้าใจในเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ให้นักเรียนเตรียมความพร้อมก่อนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย
 ๔. ให้นักเรียนที่มีความพร้อมนำเสนอผลงานก่อน หากเป็นเพลงที่นักเรียนไม่คุ้นเคย ให้นักเรียนร้อง หรือเปิดเพลงให้เพื่อนฟังประกอบการนำเสนอผลงาน
 ๕. ครูชมเชยนักเรียนทุกคนที่ตั้งใจทำกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นอย่างดี
 ๖. ให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การเล่าเรื่องจากการฟังและการดู จากหนังสือเรียน
- #### กิจกรรมสรุปบทเรียน
๗. ให้นักเรียนร่วมกันบอกประโยชน์ของการเล่าเรื่อง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑
๒. ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง นิทานพาเพลิน

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. พุดจับใจความ สำคัญจากการฟัง และดูสื่อได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนนการ ทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป
๒. เล่าเรื่องย่อจากเรื่อง ที่ฟังและดูได้อย่าง ถูกต้อง	การทำใบงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ระดับดีขึ้นไปถือว่าผ่าน เกณฑ์

ภาคผนวก

ใบงานที่ ๑	
เรื่อง นิทานพาเพลิน	
เรื่อง พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรม แล้วบันทึกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากนิทาน

เทพารักษ์กับคนตัดไม้

ชายตัดฟืนคนหนึ่ง...เข้าไปตัดฟืนในป่า เผอิญเขาทำขวานพลัดตกลงไปในสระน้ำ"โธ...โธ...โธ...ฉันจะอย่างไรดี วายน้ำก็ไม่เป็น"ชายตัดฟืนคร่ำครวญอยู่ริมสระ เพราะเขาไม่มีเครื่องมือทำมาหากินอีก เทพารักษ์ที่อยู่ใกล้ๆ อดสงสารไม่ได้ จึงปรากฏกายให้เห็น แล้วเอื้อมมือลงไปในสระน้ำคว้าขวานเล่มหนึ่งส่งให้คนตัดฟืน "โอ...ท่าน...นี่มันขวานทอง ไม่ใช่ขวานของข้าหรอก" ชายตัดฟืนไม่ยอมรับ เทพารักษ์จึงมขวานขึ้นมาให้อีกเล่มหนึ่ง

"นี่ก็ไม่ใช่ขวานของข้า...ของข้าขวานเหล็กธรรมดาท่าน ไม่ใช่ขวานเงิน" "เจ้าเป็นคนซื่อสัตย์" เทพารักษ์พูด "คนอย่างเจ้าหายาก เอ้าข้าให้ขวานทองกับขวานเงินเจ้าเป็นรางวัลก็แล้วกัน" กล่าวเสร็จแล้วเทพารักษ์ก็หายตัวไป คนตัดฟืน นำขวานทองและขวานเงินเดินกลับบ้าน พบใครก็อวดให้ชมและเล่าว่าได้มาอย่างไร "เทวดาท่านดีใจมากเลย ข้านั่งร้องไห้อยู่ริมสระเดี๋ยวเดียวเท่านั้นท่านก็มามขวานให้ แล้วก็ให้ขวานทองขวานเงินแก่ข้าอีกด้วย"

เพื่อนบ้านคนหนึ่ง อยากได้บ้าง จึงเข้าไปในป่า ทำทีหาฟืน แล้วก็โยนขวานของตนทิ้งลงในน้ำ "ฮือ...ฮือ...ฮือ... คราวนี้ข้าหมดทางหากินแน่ ๆ " เทพารักษ์มามขวานให้เช่นเคย "เอ้า ขวานทองเล่มนี้ของเจ้าใช่ไหม ? " "ใช่ ใช่แล้วท่าน ของข้าเอง" ชายโลภมากพูดอย่างยินดี "เจ้าคนโกงไม่น่าคบ" พูดแล้ว เทพารักษ์ก็หายวับไปกับกับขวานทอง และเพื่อนบ้านคนนั้นก็ไม่ได้รับขวานที่ตกลงไปในสระคืนอีกด้วย

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า โลภมากลาภหาย

ใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้รับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง นิทานพาเพลิน	
เรื่อง พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรม แล้วบันทึกใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้รับจากนิทาน

ใจความสำคัญ

- แล้วแต่ดุลพินิจของครูผู้สอน

ข้อคิดที่ได้รับ

- นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ย่อมได้รับผลดีตอบแทน ส่วนผู้ทุจริตย่อมได้รับผลร้ายตอบสนอง

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน (๑๐)	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				
๒๑				
๒๒				
๒๓				
๒๔				
๒๕				
๒๖				

๒๗				
๒๘				
๒๙				
๓๐				
๓๑				
๓๒				
๓๓				
๓๔				
๓๕				
๓๖				
๓๗				
๓๘				
๓๙				
๔๐				
๔๑				
๔๒				
๔๓				
๔๔				
๔๕				

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๖ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่	ชื่อ - สกุล	รายการ				
		รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (๒ คะแนน)	นำเสนอผลงานที่น่าสนใจ (๒ คะแนน)	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๒ คะแนน)	ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด (๒ คะแนน)

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๙ - ๑๐ หมายถึง ดีมาก

๖ - ๘ หมายถึง ดี

๓ - ๕ หมายถึง พอใช้

๐ - ๒ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้ระดับดีขึ้นไปถึงว่าผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โบราณวัตถุไว้มหาอังก

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๔ เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

เวลา ๓ ชั่วโมง

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

สาระการเรียนรู้

สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

สาระสำคัญ

สำนวน คำพังเพย และสุภาษิตที่ใช้ในชีวิตประจำวันของสังคมไทย แสดงให้เห็นว่าคนไทยเป็นคนช่างสังเกตและหลีกเลี่ยงการพูดตรงๆ ดังนั้นการใช้สำนวนควรใช้ให้ถูกต้องและตรงกับความหมายของสำนวนนั้นๆ

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๖ จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

- อธิบายความหมายและที่มาของสำนวนได้
- อธิบายความหมายและบริบทของการใช้สำนวนได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันเพื่อไม่ให้บรรยากาศในห้องเรียนดูเงียบจนเกินไป

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนเข้าสู่บทเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจนิยามคำว่า สำนวน คำพังเพย และสุภาษิต

๔. ครูอธิบายที่มาของสำนวน คำพังเพย และสุภาษิต

๕. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างสำนวน คำพังเพย และสุภาษิต พร้อมอธิบายความหมายและวิธีการใช้ให้ถูกต้องตามความหมายของสำนวน

๖. ให้นักเรียนแต่ละคนยกตัวอย่างสำนวนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมอธิบายความหมายของสำนวน หากตอบผิดให้เพื่อนนักเรียนช่วยกันแก้ไขคำตอบให้ถูกต้อง

๗. ให้นักเรียนรวบรวมสำนวนจากหนังสือเรียนหรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด แล้วเขียนสำนวน ที่มาของสำนวน พร้อมความหมายลงในสมุด โดยสำนวนมีที่มาจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

- สำนวนที่มาจากนิทาน
- สำนวนที่มาจากธรรมชาติ/สภาพแวดล้อม
- สำนวนที่มาจากพฤติกรรมของคน
- สำนวนที่มาจากการดำเนินชีวิต
- สำนวนที่มาจากอวัยวะต่างๆ

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับความหมายและที่มาของสำนวน

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันเพื่อไม่ให้บรรยากาศในห้องเรียนดูเงียบจนเกินไป
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนเข้าสู่บทเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ให้นักเรียนอาสาสมัครหรือสุ่มเรียกนักเรียนออกมานำเสนอข้อมูลที่สืบค้นได้ที่หน้าชั้นเรียน โดยมีครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
๔. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน คละกันตามความสามารถ แล้วให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับ สำนวน คำพังเพย และสุภาษิต ที่ตนได้ศึกษามาเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
๕. ให้นักเรียนเล่นเกมต่อสำนวน โดยครูเป็นผู้บอกที่มาของสำนวน จากนั้นให้นักเรียนแข่งขันกันเพื่อบอกความหมายและที่มาของสำนวน หากกลุ่มใดตอบได้ถูกต้องจะได้สิทธิในการกำหนดที่มาของสำนวนในข้อต่อไป หากกลุ่มใดตอบผิดจะต้องยุติการเล่นในทันที และกลุ่มที่ตอบได้ถูกต้องมากที่สุด ถือเป็นผู้ชนะ
๖. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การใช้สำนวนนอกจากจะต้องคำนึงถึงความหมายของสำนวนแล้ว ยังต้องใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทในการใช้ด้วย

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การใช้สำนวนในสถานการณ์และบริบทต่างๆ

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันเพื่อไม่ให้บรรยากาศในห้องเรียนดูเงียบจนเกินไป
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนเข้าสู่บทเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ให้นักเรียนสนทนาเพื่อเป็นการทบทวนความรู้เรื่อง การใช้สำนวนในสถานการณ์และบริบทต่างๆ
๔. ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง จับคู่รู้สำนวน เพื่อทบทวนความรู้ที่เรียนมา จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงาน

กิจกรรมสรุปทเรียน

๕. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน คละกันตามความสามารถ แล้วครูให้แต่ละกลุ่ม นำสำนวนที่รวบรวมได้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในช่วงที่ ๑ มาจัดทำเป็นสมุดภาพสำนวนไทย โดยให้นักเรียนวาดภาพประกอบสำนวนให้เหมาะสม พร้อมอธิบายความหมายของสำนวนให้ถูกต้อง เพื่อรวบรวมไว้เป็นหนังสือสำหรับค้นคว้าประจำห้อง โดยครูกำหนดระยะเวลาในการทำตามความเหมาะสม

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๑

๒. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

๑) กาญจนาคพันธุ์. **สำนวนไทย**. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, ๒๕๒๑

๒) กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาหนังสือ. **สำนวนไทย**. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

๓. เกมต่อสำนวน

๔. ใบงานที่ ๑ เรื่อง จับคู่รู้สำนวน

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายความหมาย และที่มาของสำนวนได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๖ คะแนนขึ้นไป
๒. อธิบายความหมาย และบริบทของการใช้ สำนวนได้	การทำกิจกรรมกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

ภาคผนวก

ใบงานที่ ๑ เรื่อง จับคู่รู้สำนวน	
เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกตัวอักษรด้านขวาเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้องสัมพันธ์กับสำนวนที่กำหนด

๑. กำแพงมีหู	ก. น้ำลดมดกินปลา
๒. เกลียดตัวกินไข่	ข. เอาคานเข้าไปสอด
๓. ฝนสั่งฟ้า	ค. ซื้อผ้าให้ดูเนื้อ
๔. ไก่เห็นตีนงู	ง. นรกออยู่ใจ
๕. คนรักเท่าผืนหนัง	จ. คนนอกอยากเข้า
๖. พุดไปสองไพเบี้ย	ฉ. งูเห็นนมไก่
๗. คบคนให้ดูหน้า	ช. จูบไม่หอม
๘. ฟังไม่ได้ศัพท์	ซ. ลับหลังตะโก
๙. สวรรค์อยู่ในอก	ฌ. ตาบอดเมื่อแก่
๑๐. สวยแต่รูป	ญ. ประตุมีช่อง
๑๑. หมูเขาจะหาม	ฎ. เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง
๑๒. ต่อหน้ามะพลับ	ฏ. คนซังเท่าผืนเสื่อ
๑๓. เรือล่มเมื่อจอด	ฐ. นิ่งเสียตำลึงทอง
๑๔. คนในอยากออก	ฑ. จับไปกระเดียด
๑๕. น้ำมาปลาकिनมด	ฒ. ปลาสั่งหนอง

ใบงานที่ ๑	
เรื่อง จับคู่รู้สำนวน	
เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย	วิชาภาษาไทย ท ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกตัวอักษรด้านขวาเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้องสัมพันธ์กับสำนวนที่กำหนด

ญ..... ๑. กำแพงมีหู	ก. น้ำลดมดกินปลา
ฎ..... ๒. เกลียดตัวกินไข่	ข. เอาคานเข้าไปสอด
ฒ..... ๓. ฝนสั่งฟ้า	ค. ซื่อผ้าให้ดูเนื้อ
ฉ..... ๔. ไก่เห็นตีนงู	ง. นรกออยู่ใจ
ฏ..... ๕. คนรักเท่าผืนหนัง	จ. คนนอกอยากเข้า
ฐ..... ๖. พุดไปสองไฟเบี้ย	ฉ. งูเห็นนมไก่
ค..... ๗. คบคนให้ดูหน้า	ช. จูบไม่หอม
ท..... ๘. ฟังไม่ได้ศัพท์	ซ. ลับหลังตะโก
ง..... ๙. สวรรค์อยู่ในอก	ฌ. ตาบอดเมื่อแก่
ช..... ๑๐. สวยแต่รูป	ญ. ประตุมีช่อง
ข..... ๑๑. หมูเขาจะหาม	ฎ. เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง
ซ..... ๑๒. ต่อหน้ามะพลับ	ฏ. คนซังเท่าผืนเสื่อ
ณ..... ๑๓. เรือล่มเมื่อจอด	ฐ. นิ่งเสียตำลึงทอง
จ..... ๑๔. คนในอยากออก	ท. จับไปกระเดียด
ก..... ๑๕. น้ำมาปลาकिनมด	ฒ. ปลาสั่งหนอง

แบบบันทึกคะแนนการทำงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน (๑๐)	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				
๒๑				
๒๒				
๒๓				
๒๔				
๒๕				
๒๖				

๒๗				
๒๘				
๒๙				
๓๐				
๓๑				
๓๒				
๓๓				
๓๔				
๓๕				
๓๖				
๓๗				
๓๘				
๓๙				
๔๐				
๔๑				
๔๒				
๔๓				
๔๔				
๔๕				

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย
(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๖ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่	ชื่อ - สกุล	รายการ				
		รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (๒ คะแนน)	นำเสนอผลงานที่น่าสนใจ (๒ คะแนน)	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๒ คะแนน)	ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด (๒ คะแนน)

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๙ - ๑๐ หมายถึง ดีมาก

๖ - ๘ หมายถึง ดี

๓ - ๕ หมายถึง พอใช้

๐ - ๒ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้ระดับดีขึ้นไปถึงว่าผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โบราณว่าไว้ใช่แบบ้าง

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ ๕ เรื่อง วรรณคดีและวรรณกรรม

เวลา ๓ ชั่วโมง

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

สาระการเรียนรู้

- การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม

สาระสำคัญ

สุภาษิตพระร่วงเป็นวรรณคดีเกี่ยวกับสุภาษิตคำสอน ควรแก่การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดที่ได้รับจากการอ่าน สุภาษิตพระร่วงเป็นวรรณคดีเกี่ยวกับสุภาษิตคำสอนที่แต่งด้วยรายสุภาพ มีสัมผัสคล้องจองและมีความไพเราะควรแก่การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ที่ได้รับจากการอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดชั้นปี

ม.๑/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. อธิบายคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาษิตพระร่วงได้
๒. บอกคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีเรื่อง สุภาษิตพระร่วงได้

หลักฐานการเรียนรู้/ภาระงาน

ใบงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ข้อ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ข้อ ๒ ความสามารถในการคิด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๓ มีวินัย

ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้

ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันเพื่อไม่ให้บรรยากาศในห้องเรียนดูเงียบจนเกินไป

๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนเข้าสู่บทเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ครูให้นักเรียนศึกษาวรรณคดีเรื่อง สุภาจิตพระร่วง จากหนังสือเรียน ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้นักเรียนได้เห็นแนวคิดที่แตกต่างกัน

๔. นักเรียนระดมความคิดเพื่อพิจารณาคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาจิตพระร่วง

๕. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาจิตพระร่วงตามที่พิจารณาไว้ โดยเน้นการให้เหตุผลด้วยหลักการ กฎเกณฑ์ อ้างหลักฐานข้อมูลให้น่าเชื่อถือ

๖. นักเรียนวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของเรื่อง จากนั้นให้นักเรียนจดบันทึกข้อความจากวรรณคดีเรื่อง สุภาจิตพระร่วง ที่นักเรียนประทับใจและเห็นว่ามีคุณค่าลงในสมุด

๗. นักเรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์เพื่อประเมินคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาจิตพระร่วง ตามหลักการประเมินคุณค่าวรรณคดี

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๘. ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิดของนักเรียนดังนี้

- ข้อความที่มีคุณค่าจากวรรณคดีเรื่อง สุภาจิตพระร่วงตามทัศนะของนักเรียนควรมีลักษณะอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

๙. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำการบ้าน โดยให้ทำใบงานที่ ๑ เรื่อง วรรณคดีและวรรณกรรม นำส่งครูในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ ๒

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันเพื่อไม่ให้บรรยากาศในห้องเรียนดูเงียบจนเกินไป
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนเข้าสู่บทเรียน
๓. ครูเฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง วรรณคดีและวรรณกรรม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาจิตพระร่วง
๕. ครูสุ่มนักเรียน ๒ - ๓ คน นำเสนอการอธิบายคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาจิตพระร่วง ที่หน้าชั้นเรียน

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๖. นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าด้านเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง สุภาจิตพระร่วง โดยยกเหตุผลประกอบอย่างตรงไปตรงมาตามหลักฐานที่นักเรียนจดบันทึกไว้
๗. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำการบ้าน โดยให้ทำใบงานที่ ๒ เรื่อง ตัวสะกดพรรษา นำส่งครูในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ ๓

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูและนักเรียนกล่าวทักทายกันเพื่อไม่ให้บรรยากาศในห้องเรียนดูเงียบจนเกินไป
๒. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนเข้าสู่บทเรียน
๓. ครูเฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง ตัวสะกดพรรษา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔. ครูนำตัวอย่างสุภาจิตพระร่วงมาแสดงให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน ดังนี้

ยอครูยอต่อหน้า ยอข้าเมื่อแล้วกิจ ยอมิตรเมื่อลับหลัง

๕. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถาม ดังนี้
 - ตัวอย่างดังกล่าวมีลักษณะเด่นอย่างไร
 - ตัวอย่างดังกล่าวมีคุณค่าด้านวรรณศิลป์อย่างไร

๖. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น หรืออธิบายคำตอบจากนั้นครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การศึกษาวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง จะต้องรู้จักวิเคราะห์และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์

๗. นักเรียนร่วมกันวางแผนการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ และอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์จากวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง

๘. ครูตั้งประเด็นคำถาม แล้วให้นักเรียนยกตัวอย่าง พร้อมอธิบายประกอบ เช่น

- การใช้คำน้อยแต่กินความมาก มีลักษณะอย่างไร
- การเล่นคำ ช่วยย้ำความหมายได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
- การเล่นเสียงมีลักษณะอย่างไร

๙. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์และสรุปเพื่อหาคำตอบโดยยกตัวอย่าง พร้อมอธิบายประกอบให้ชัดเจน

๑๐. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำการบ้าน โดยให้ทำใบงานที่ ๓ เรื่อง สำนวนอะไรนะ ให้เวลา ๑๐ นาที

กิจกรรมสรุปบทเรียน

๑๑. ครูเฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง สำนวนอะไรนะ

๑๒. นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน ภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ม.๑

๒. ตัวอย่างสุภาชิตพระร่วง

๓. ใบงานที่ ๑ เรื่อง วรรณคดีและวรรณกรรม

๔. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ตัวสะกดพรรษา

๕. ใบงานที่ ๓ เรื่อง สำนวนอะไรนะ

กระบวนการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน
๑. อธิบายคุณค่าด้าน เนื้อหาของวรรณคดี เรื่อง สุภาจิตพระร่วง ได้	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนน การทำใบงาน	ได้ ๑๕ คะแนนขึ้นไป
๒. บอกคุณค่าด้าน วรรณศิลป์ของ วรรณคดีเรื่อง สุภาจิต พระร่วงได้	การทำกิจกรรมกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง วรรณคดีและวรรณกรรม	
เรื่อง วรรณคดีและวรรณกรรม	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับวรรณคดีหรือวรรณกรรมเรื่องใด

๑. ให้ความรู้เรื่องมาตราตัวสะกดและการใช้ถ้อยคำ ใช้สำนวนภาษาที่เรียบเรียงง่ายตรงไปตรงมา

กาพย์พระไชยสุริยา

๒. พลับจิ้นจากด้วยมีด ทำประณีตน้ำตาลกวน
 คัดโอษฐ์อ่อนยิ้มยวน ยิ่งยลพลับยับยับพลัน

กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน

๓. ใช้คำประพันธ์ที่มีลักษณะคล้ายร้อยสุภาพ จำนวนคำมีวรรคละ ๕ – ๘ คำ

สุภาษิตพระร่วง

๔. พรรณนาผ่านสถานที่ต่างๆ ตั้งแต่วัดราชบูรณะจนถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นิราศภูเขาทอง

๕. เรื่องเล่าสืบต่อกันมาแบบปากต่อปากจากความทรงจำ ซึ่งไม่อาจสืบสาวได้ว่าใครเป็นผู้แต่ง

นิทานพื้นบ้าน

ใบงานที่ ๒	
เรื่อง ตัวสะกดहरषา	
เรื่อง วรรณคดีและวรรณกรรม	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกมาตราตัวสะกดที่ขีดเส้นใต้ไว้ในกล่องมาตราตัวสะกดให้ถูกต้อง

เห็นภัยในขันธสันดาน เสวยสุขทุกวัน บุรีจึงลุ่มจมไป
 มะม่วงพลวงพลองซ่องนาง โลกลาภบาปคิด คลึงเกล้าเฝ้ายวนยี่ อิมหน้าสำราญ
 ชะนีวิเวกวอน บาปกรรมนำตน เหมือนกับหลับสินทนอน
 เพื่อนทุกข์สุขโสศกเศร้า สุขเกษมเปรมปรีดีวิมาน ลูกนกยกปีกป้อง
 ลูกโลดโผนโดนกันเอง มันเผือกเลือกเผาไฟ เหมือนขอนแก่นเยยเคียร สามัญอันธพาล

แม่เกย

แม่กม

แม่กน

แม่ ก กา

แม่กด

แม่กง

แม่กก

แม่กบ

เฉลยใบงานที่ ๒ เรื่อง ตัวสะกดहरषร	
เรื่อง วรรณคดีและวรรณกรรม	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกมาตราตัวสะกดที่ขีดเส้นใต้ไว้ในกล่องมาตราตัวสะกดให้ถูกต้อง

เห็นภัยในขันธสันดาน เสวยสุขทุกวัน บุรีจึงลุ่มจมไป
 มะม่วงพลวงพลองซ้องนาง โลกလာบบาปคิด คลึงเกล้าเ้ายวนยี่ อิ่มหน้าสำราญ
 ชะนีวิแววอน บาปกรรมนำตน เหมือนกับหลับสนิทอน
 เพื่อนทุกข์สุขโศกเศร้า สุขเกษมเปรมปรีดีวิมาน ลูกนกยกปีกป้อง
 ลูกลอดไนดอนกันเง มันเือกเือกเาเไฟ เหมือนขอนเนยเยเย สามญอันรพาล

แม่เเคย

ภัย เสวย เชนย

แม่กม

ลุ่ม อิ่ม กรรม เกษม

แม่กน เเศียร สามัญ พาล

ดาน สำราญ วอน วิมาน โดน

แม่ ก กา

เ้า ชะนี เศร้า

แม่กต

สนิท ไลด

แม่กง

มะม่วง ซ้องนาง คลึง ป้อง

แม่กก

ทุกข์ สุข เเือก

แม่กบ

บาป หลับ

เฉลยใบงานที่ ๓	
เรื่อง สำนวนอะไรนะ	
เรื่อง วรรณคดีและวรรณกรรม	วิชาภาษาไทย ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาว่าโคลงต่อไปนี้มีความหมายโดยตรงกับสำนวนใด

รู้�้อยว่ามากู้	เรึงใจ
กลกบเกิดอยู่ใน	สระจ้อย
ไปเห็นขเลไกล	กลางสมุทร
ชมว่าน้ำบ่อน้อย	มากล้าล็กเหลือ

สำนวนอะไรนะ

กบในกะลา

พระสมุทรสุดล็กแล่น	คณนา
สายดิ่งทิ้งทอดมา	หยั่งได้
เขาสูงอาจวัดวา	กำหนด
จิตมนุษย์นี้ไ้ไร	ยากแท้หยั่งถึง

สำนวนอะไรนะ

รู้หน้าไม่รู้ใจ

ตืนงูงไ้ไรหาก	เห็นกัน
นมไ้ไ้สำคัญ	ไ้รู้
หมูไ้จรต่อไ้จรหัน	เห็นเลห์ กันนา
ชิงปราชญ์ลาดกล้าวรู้	ปราชญ์รู้เชิงกัน

สำนวนอะไรนะ

ไ้เห็นตืนงู งูเห็นนมไ้

ความรู้ผู้ปราชญ์นั้น	นักเรียน
ฝนทั้งเท่าเข็มเพียร	ฝ่ายหน้า
คนเกียจเกลียดหน่ายเวียน	วนจิต
กลอุทกในตะกร้า	เปี่ยมล้นฤมี

สำนวนอะไรนะ

ฝนทั้งให้เป็นเข็ม

เพื่อนกิน สิ้นทรัพย์แล้ว	แหนงหนี
หาง่าย กลายหมื่นมี	มากได้
เพื่อนตาย ถ่ายแทนชี-	วาอาตม์
หายาก ฝากผีไ้	ยากแท้จักหา

สำนวนอะไรนะ

เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก

แบบบันทึกคะแนนการทำใบงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ใบงานที่ ๑ (๑๐คะแนน)	ใบงานที่ ๒ (๑๐คะแนน)	ใบงานที่ ๓ (๑๐คะแนน)	รวม	ผลการประเมิน	
						ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							
๑๑							
๑๒							
๑๓							
๑๔							
๑๕							
๑๖							
๑๗							
๑๘							
๑๙							
๒๐							
๒๑							
๒๒							
๒๓							
๒๔							

๒๕							
๒๖							
๒๗							
๒๘							
๒๙							
๓๐							
๓๑							
๓๒							
๓๓							
๓๔							
๓๕							
๓๖							
๓๗							
๓๘							
๓๙							
๔๐							
๔๑							
๔๒							
๔๓							
๔๔							
๔๕							

ลงชื่อ.....

นายปฐวิภาณ กันหาชัย
(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้คะแนน ๑๕ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่	ชื่อ - สกุล	รายการ				
		รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (๒ คะแนน)	นำเสนอผลงานที่น่าสนใจ (๒ คะแนน)	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๒ คะแนน)	ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด (๒ คะแนน)

ลงชื่อ.....

นายปฏิภาณ กันหาชัย

(ผู้สอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๙ - ๑๐ หมายถึง ดีมาก

๖ - ๘ หมายถึง ดี

๓ - ๕ หมายถึง พอใช้

๐ - ๒ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัด

ได้ระดับดีขึ้นไปถึงว่าผ่านเกณฑ์